

MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry:n vuosikymmenet

Opiskelijayhdistyksen ja toimintaympäristön muutokset
70-luvulta tulevaisuuteen

Hanna Turpeinen

OPINNÄYTETYÖ
Helmikuu 2021

Metsätalous

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Metsätalous

TURPEINEN, HANNA:

MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry:n vuosikymmenet

Opiskelijayhdistyksen ja toimintaympäristön muutokset 70-luvulta tulevaisuuteen

Opinnäytetyö 103 sivua, joista liitteitä 34 sivua
Helmikuu 2021

MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry:n (myöhemmin MEOL) 40-vuotisjuhlan kunniaksi haluttiin tutkia opiskelijayhdistyksen historiaa. Tällaista selvitystyötä ei ollut yhdistyksestä aiemmin tehty, joten tämä työ oli ensimmäinen laatuaan. Ainoastaan MEOLin järjestämistä Kesä- ja Talvikisoista on aiemmin tehty selvitys, joten se rajattiin tämän opinnäytetyön ulkopuolelle. MEOLin historiaa selvitettiin tutkimalla arkistoja, metsäalan aikakauslehtiä sekä haastattelemalla MEOLin ja Meton aiempia toimijoita. Haastattelut tehtiin keväiden 2020 ja 2021 välisenä aikana. Tutkimuksissa ongelmallista oli se, että MEOLin vanhoista dokumenteista vain pieni osa on arkistoitu sekä se, että haastateltavien muistikuvat olivat osittain heikot. Tavoitteena oli kuitenkin koota MEOLin historian pääkohdat yhdeksi dokumentiksi.

Opinnäytetyön toisena osana oli tarkoitus kehittää MEOLin toimintaa. Yhdistyksen jäsenmäärä on ollut viime vuosina laskussa ja sen korjaamiseksi yhdistyksen toiminnasta haluttiin saada kiinnostavampaa. Jotta tiedettiin mitä osa-alueita toiminnassa tulisi kehittää, ammattikorkeakoulujen opiskelijoille ja paikallisille opiskelijayhdistyksille lähetettiin keväällä 2020 sähköiset kyselyt, joissa vastausaikaa oli molemmissa kolme viikkoa. Ongelmana kyselyissä oli sen pieni levikki, joten vastaajia ei saatu paljoa varsinkaan opiskelijayhdistyksille tarkoitettuun kyselyyn. Historiaselvityksen ja kyselyjen pohjalta oli tavoitteena tuottaa kirjallinen selvitys kehittämiskohteista ja tarjota konkreettisia kehitysideoita.

Selvitysten avulla löydettiin MEOLin tärkeimmät kehityskohteet, joita ovat viestintä, jatkuvuus, sidosryhmien hyödyntäminen sekä jäsenten ja jäsenjärjestöjen aktivoiminen. Näihin osa-alueisiin liittyen tehtiin kehitysehdotuksia ja kehitettiin Jatkuvuuden käsikirja, jonka tarkoituksena on toimia apuvälineenä jatkuvuuden ylläpitämiselle yhdistyksen sisällä.

Tutkimusten osalta voitiin todeta, että MEOL on lähivuosina pyrkinyt parantamaan niitä asioita, jotka herättävät eniten ajatuksia myös jäsenten keskuudessa. MEOLin tulisi parantaa viestintää etenkin hallituksen toiminnan osalta, aktivoida jäseniään enemmän ja hyödyntää paremmin sidosryhmiään erilaisten yhteistyötoimien kautta. Lisäksi MEOLin ja Meton pitäisi pyrkiä yhteistyössä parantamaan opiskelijoiden tietoutta työelämään liittyvissä asioissa.

Asiasanat: yhdistystoiminta, historian tutkimus, kyselytutkimus, kehittäminen

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Forestry

TURPEINEN, HANNA:

Decades of MEOL – Forestry Students Association
Changes of the Student Association and its Operational Environment from the
1970's to the Future

Bachelor's thesis 103 pages, appendices 34 pages
February 2021

In honor of the 40th anniversary of MEOL – Forestry Students' Association (later MEOL) there was a desire to study the history of the student association. This kind of research was unprecedented. Only a study about MEOL's summer and winter games was made earlier, so those are not part of this thesis. The research concerning the history of MEOL was carried out by going through the archives, forestry magazines and by interviewing the previous actors of MEOL and Meto – Forestry Experts' Association (later Meto). The interviews were conducted between spring of 2020 and 2021. The problem of the research was that only a small part of MEOL's old documents were archived and that the interviewees' memories were partially weak. The goal was to gather the main parts of MEOL's history in one document.

The second part of the thesis was to develop the activities of MEOL. For the last couple of years, the number of members has been declining, and to fix it there was a need to make the association's activities more interesting. To find out what parts of the activities need to be improved, an electronic survey was sent in the spring of 2020 to the students at the universities of applied sciences and to the local student associations. The response time in both surveys was three weeks. The problem was its small distribution, so there were not many respondents, especially in the survey for the student associations. Based on the historical research and the surveys, the goal was to produce a written report on development targets and to offer concrete development ideas.

The historical research and the surveys helped to identify MEOL's main areas in need of development. Those were communications, continuity, utilization of the stakeholders and activating members and member organizations. Development suggestions were made about these areas and a Continuity Handbook was developed. The handbook's purpose is to serve as a tool for maintaining continuity within the association. Regarding the research, it could be stated that in the last few years, MEOL has been working to improve the issues that arouse the most thoughts among the members as well. MEOL should improve communication, especially about the activities of the Board, activate its members more and utilize better its stakeholders through various cooperation activities. Also MEOL and Meto should work together to improve students' awareness of work-related issues.

Key words: association activities, historical research, survey, development

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TAUSTATIETOJA	7
	2.1 MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry	7
	2.2 METO – Metsäalan Asiantuntijat ry	8
3	HISTORIA	10
	3.1 Tutkimus- ja analyysimenetelmät	10
	3.2 Keskiasteen koulunuudistus	11
	3.3 Metsäinsinööristä metsätalousinsinööriksi	13
	3.4 Ammattikorkeakoulu-uudistus	16
	3.5 Oppilaitosten muutokset	18
	3.6 MEOLin vaiheet	19
	3.7 MEOL opiskelijoiden edunvalvojana	26
4	KYSELYTUTKIMUKSET	31
	4.1 Tutkimus- ja analyysimenetelmät	31
	4.2 Opiskelijoille tarkoitetun kyselyn tulokset	32
	4.2.1 Perustietoja	33
	4.2.2 Kysymyksiä ammattiliitosta	35
	4.2.3 Ammattiliitot ja YTK	37
	4.2.4 Palvelut ja edut	39
	4.2.5 Jäsenmaksu	42
	4.2.6 Mielenpide ammattiliitoista	44
	4.2.7 Sanapilvet	46
	4.2.8 Muiden alojen opiskelijoiden vastaukset	48
	4.3 Opiskelijajärjestöille tarkoitetun kyselyn tulokset	50
5	JÄRJESTÖTOIMINNAN KEHITTÄMINEN	52
	5.1 Kehittämisideat	53
	5.2 Jatkuvuuden käsikirja	59
6	POHDINTA	61
	LÄHTEET	64
	LIITTEET	69
	Liite 1. Meton tiedote haastatteluista	69
	Liite 2. Haastattelun kysymykset	70
	Liite 3. Saatekirje ainejärjestöille	71
	Liite 4. Opiskelijoille tarkoitetun kyselyn kysymykset	72
	Liite 5. Opiskelijajärjestöille tarkoitetun kyselyn kysymykset	79
	Liite 6. Jatkuvuuden käsikirja	83

LYHENTEET JA TERMIT

AKH	Ammattikasvatushallitus
Arene ry	Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
ATK	Automaattinen tietojenkäsittely
Ay-liike	Ammattiyhdistysliike
IFSA	International Forestry Students' Association
IFSS	International Forestry Students' Symposium
LUVA ry	Luonnonvarat ry
Luva-ala	Luonnonvara-ala
MEOL ry	Metsäalan Opiskelijat ry
Meto ry	Metsäalan asiantuntijat ry
mti	Metsätalousinsinööri
MTK	Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
mtt	Metsätalousteknikko
MYTRY ry	Metsäalan opiskelijoiden yhteistyöryhmä ry
NERM	Northern Europe Regional Meeting
NF	Nordic Foresters
Nila ry	Mikkelin metsätalousinsinööriopiskelijat ry
OKO	Osuuspankkien Keskuspankki Oy
PRH	Patentti- ja rekisterihallitus
SKOP	Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki
SMUL	Suomen Metsäurheiluliitto ry
STTK	Ammattiliittojen keskusjärjestö
TAMK	Tampereen ammattikorkeakoulu
Tamko	Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta
Tampio ry	Tampereen ammattikorkeakoulun metsäopiskelijat ry
TES	Työehtosopimus
TUJO	Tulosjohtaminen
UEF	Union of European Foresters
YTK	Yleinen työttömyyskassa

1 JOHDANTO

MEOL-Metsäalan Opiskelijat ry täyttää tämän opinnäytetyön valmistumisvuonna 40 vuotta, ja juhlan kunniaksi haluttiin selvittää millaista yhdistyksen toiminta on vuosien saatossa ollut ja millaiset yhteiskunnalliset asiat ovat vaikuttaneet opiskelijoiden järjestötoimintaan. Aiemmin MEOLin historiaa ei ole tutkittu, joten tämä selvitys on ensimmäinen laatuaan. Historiaosuutta hyödynnetään tämän opinnäytetyön toisessa osiossa, jossa kehitetään yhdistyksen toimintaa. Syystä tai toisesta MEOLin jäsenmäärä on ollut laskussa jo useamman vuoden ajan, ja sen korjaamiseksi yhdistyksen toimintaa halutaan muuttaa kiinnostavammaksi.

Historian selvittämisen lisäksi on tarkoitus järjestää opiskelijoille ja opiskelijajärjestöille sähköinen kysely, jonka avulla selvitetään heidän tietojaan ja mielipiteitään ammattiliitoista ja niiden opiskelijajärjestöistä. Näiden kahden selvityksen avulla on tarkoitus löytää kehittämiskohteita ja ideoida toiminnalle vaihtoehtoja.

Tavoitteena ei ole kirjoittaa täydellistä historiikkaa, vaan avata MEOLin tärkeimpiä vaiheita vuosien varrelta. Toisena tavoitteena on tuottaa MEOLille kirjallinen selvitys kehittämiskohteista ja tarjota konkreettisia kehitysideoita.

Opinnäytetyön tilaajina toimivat METO – Metsäalan Asiantuntijat ry ja sen jäsenjärjestö MEOL. Työn tavoitteet on rajattu koskemaan pelkästään MEOLia, mutta kyselyn tuloksia voidaan hyödyntää myös Meton toiminnassa. Lisäksi työstä on rajattu pois MEOLin Kesä- ja Talvikisat, koska niistä on aiemmin tehty selvitys sekä kehittämissuunnitelma.

2 TAUSTATIETOJA

Tässä luvussa esitellään MEOL, jonka historiaa selvitetään ja toiminnan kehittämistä suunnitellaan tässä opinnäytetyössä. Lisäksi esitellään työhön olennaisesti liittyvä Meto.

2.1 MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry

MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry on vuonna 1981 perustettu metsäalan korkeakouluopiskelijoiden yhdistys. Se perustettiin pian Meton perustamisen jälkeen osaksi Metoa. MEOLin, silloin Metsäopiskelijoiden Liiton, perustivat oppilaitoksissa toimineet opiskelijayhdistykset Evon Metsäpojat ry, Nikkarilan Metsäopiston Oppilaskunta ry ja Tuomarniemen metsäpojat ry (Perustamisasiakirja 1981). Tänä päivänä MEOLin jäsenjärjestöjä ovat Jimpon opiskelijayhdistys ry Joensuusta, Tampio ry Tampereelta, Nila ry Mikkelistä ja Rovaniemen Metsäpojat ry. Evon Metsäpojat ry ei ole MEOLin jäsenjärjestö, mutta on silti toiminnassa mukana. MEOLilla on n. 350 henkilöjäsentä.

MEOLin toimintaa pyörittää vuosittain vaihtuva hallitus, joka valitaan yhdistyksen syyskokouksessa. Hallitus pyritään aina ensisijaisesti muodostamaan siten, että jokaisen oppilaitoksen opiskelijayhdistys olisi edustettuna. Hallituksen tehtävänä on edustaa metsäalan opiskelijoita valtakunnallisesti ja kansainvälisesti erilaisissa metsäalan tapahtumissa, ajaa opiskelijoiden etua, ylläpitää koulutuksen laatua, luoda yhteisöllisyyttä sekä edistää opiskelijoiden verkostoitumista. Kahta jälkimmäistä hallitus edistää yhdessä paikallisten opiskelijajärjestöjen kanssa järjestämällä tapahtumia, kuten Käpyristeilyn sekä Kesä- ja Talvikisoja. Vuodesta 2006 lähtien MEOL on julkaissut myös omaa jäsenlehteään Konkelo, joka ilmestyy 1–2 kertaa vuodessa. (MEOL 2020.)

Opiskelijoiden etuja MEOL ajaa erilaisissa järjestöissä ja yhteisöissä, tärkeimpänä yhteistyötahona Meto. MEOL vaikuttaa myös metsäalan koulutukseen Metsäkoulutus ry:ssä, metsäurheiluun Suomen Metsäurheiluliitossa sekä kansainvä-

lisesti IFSA:ssa (International Forestry Students' Association). Muita tärkeitä yhteistyötahoja ovat muun muassa STTK-Opiskelijat, Suomen Metsäyhdistys ry, Metsämiesten Säätiö sekä metsäalan yliopistojen opiskelijajärjestöt.

Kesä- ja Talvikisat järjestetään molemmat kerran vuodessa. Tapahtuma järjestetään joka kerta eri paikassa, mutta kuitenkin aina metsäalan ammattikorkeakoulusta tarjoavalla paikkakunnalla eli Tampereella, Hämeenlinnassa, Mikkelissä, Joensuussa tai Rovaniemellä. Kisoissa pääsee kokeilemaan taitojaan opiskelijoiden SM-metsätaitokilpailuissa, mutta myös muissa lajeissa, kuten tukinheitossa ja köydenvedossa. Tärkeintä koko tapahtumassa on kuitenkin verkostoituminen eri oppilaitosten välillä.

Käpyristely on joka toinen vuosi järjestettävä, metsäalan opiskelijoiden suurin tapahtuma. Risteilylle osallistuu opiskelijoiden lisäksi työelämän edustajia, joten se on mainio paikka verkostoitumiselle. Osallistujia on ollut noin 250–300 per risteily. Jokaisella risteilyllä on hauskanpidon ja verkostoitumisen lisäksi seminaari, jossa on aiempina vuosina ollut puhujina vaikutusvaltaisia ja asiantuntevia henkilöitä.

2.2 METO – Metsäalan Asiantuntijat ry

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry on vuonna 1980 toimintansa aloittanut metsä- ja luonnonvara-alan asiantuntijoiden edunvalvontajärjestö. Meton, silloin Metsäalan Toimihenkilöliitto – METO ry:n, perustivat vuonna 1979 Metsäalan Teknisten Liitto ja Metsäalan Työnjohtajaliitto. Meton historian katsotaan kuitenkin ulottuvan vuoteen 1895 saakka edeltävien järjestöjen kautta. (Pajamäki 1989.) Meton tehtävänä on jäsentensä etujen turvaaminen ja parantaminen sekä arvostuksen lisääminen. Meto neuvottelee muun muassa työ- ja virkaehtosopimuksista eri sopusuosapuolten kanssa sekä tekee vaikutustyötä metsäalan elinvoimaisuuden eteen yhteistyössä päättäjien kanssa muun muassa metsä- ja koulutuspolitiikassa, yhteiskuntasuhteissa ja kansainvälisissä asioissa. (Meto 2020.)

Jäseniä Metolla on noin 7500, ja he työskentelevät erilaisissa metsän- ja luonnonhoidon tehtävissä asiantuntijoina, esimiehinä ja työnjohtajina sekä erilaisissa virkistyskäytön, erämatkailun ja biotalouden tehtävissä. Metolla on myös omat

jäsenjärjestöt yrittäjille (METO Metsäalan Yrittäjät) ja opiskelijoille (MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry). Työsopimus- ja työsuhdeasioissa jäseniä neuvovat ja ohjaavat Meton asiamiehet. Meton toimintaa pyörittää asiamiesten lisäksi hallitus, jossa on 13 jäsentä, puheenjohtajanaan Stefan Borgman, ja edustajisto (ent. liittovaltuusto), jossa on 22 jäsentä, puheenjohtajanaan Jaakko Niemistö. Paikallistason toimintaa pyörittävät 15 alueyhdistystä (ent. piiriyhdistys) ympäri Suomen. Meto toimii myös jäsenjärjestönä toimihenkilökeskusjärjestö STTK:ssa ja LUVA – Luonnonvarat ry:ssä, sekä kansainvälisissä järjestöissä Union of European Forestersissa (UEF) ja Nordic Forestersissa (NF). (Meto 2020)

3 HISTORIA

Tämän opinnäytetyön yhtenä tarkoituksena on selvittää MEOLin historiaa, mutta ymmärtääkseen joitain MEOLin vaiheita täytyy tutustua myös Meton ja metsäalan korkea-asteen koulutuksen historiaan. MEOLin tärkein tehtävä on, ja on aina ollut, metsäalan opiskelijoiden edunvalvonta, joten koulutukseen ja opintososiaalisiin etuihin liittyvät muutokset ovat yhdistyksen toiminnan kannalta olennaisia asioita. Luvun alussa avataan tutkimusmetodeja, jonka jälkeen historiaosuus alkaa metsäalan toimihenkilökoulutuksen historiasta, etenee oppilaitosten ja yhteiskunnan muutoksiin ja päättyy MEOLin historiaan.

Historiaosuutta varten tehtiin selvitystyötä eri arkistojen dokumenteista, metsäalan aikakauslehdistä 70-luvulta alkaen sekä haastatteleamalla MEOLin ja Meton entisiä toimijoita. Haastateltavia oli tarkoitus etsiä sen mukaan, mistä aiheesta tietoa haluttiin saada, mutta etsimisen helpottamiseksi Luonnon Varassa-lehdessä ja Meton sähköisessä uutiskirjeessä julkaistiin ilmoitus (liite 1), jonka avulla toivottiin löytyvän joitakin haastateltavia. Ilmoituksen avulla haastateltavia saatiin kaksi, ja loput yhdeksän etsittiin muuta kautta.

3.1 Tutkimus- ja analyysimenetelmät

Haastatteluissa ei pyritty pelkästään selvittämään yhdistyksen historiaa, vaan myös löytämään yhteisiä tekijöitä vuosien takaisen toiminnan ja nykypäivän yhdistystoiminnan välillä, jotka ovat voineet vaikuttaa jäsenmäärään sekä selvittämään entisten toimijoiden kokemuksia ajastaan yhdistyksen toiminnassa ja sen jälkeen. Haastatteluilla haluttiin siis löytää kehittämiskohteita tai mahdollisia vanhoja toimintatapoja, joita voisi ottaa uudelleen käyttöön.

Haastatteluja varten tehtiin kysymysrunko (liite 2), mutta sitä käytettiin vaihtelevasti. Kysymysjärjestys sekä kysymysten sisältö ja määrä vaihteli, koska haastattelut haluttiin pitää mahdollisimman keskustelunomaisena. Kysymykset pyrittiin pitämään mahdollisimman avoimina, että haastateltavaa ei ohjailtaisi liikaa,

mutta keskustelun aiheita haluttiin kuitenkin jossain määrin rajata. Kaikki haastattelut suoritettiin etäyhteydellä joko Microsoft Teams-ohjelmalla tai puhelimitse. Haastattelut äänitettiin haastateltavien luvalla litterointia varten, mutta vain osa niistä litteroitiin.

Selvitys historiasta tehtiin laadullisena tutkimuksena, ja siinä oli viitteitä sekä narratiivisesta että fenomenologis-hermeneuttisesta metodista. Historian osalta tutkimus oli enemmän narratiivinen, ja siinä haastateltava kertoi MEOLin toiminnasta kertomuksellisesti (Jyväskylän yliopisto 2019), mutta haastateltavan kokemuksia tutkittaessa metodi oli enemmän fenomenologis-hermeneuttinen. Fenomenologisessa tutkimuksessa tutkija pyrkii selvittämään haastateltavan kokemuksia ja haastattelun kautta muodostuneen ymmärryksen sekä kokemuksen kautta tuottamaan syvällistä tietoa. Siinä perustana on ihmiskäsitys ja sen keskeisimpinä asioina kokemuksen, merkityksen ja yhteisöllisyyden käsitteet. Tutkimusstrategiassa pyritään tutkimaan valittua aihetta ilman ennako-oletuksia ja se on luonteeltaan pohdiskelevaa. (Jyväskylän yliopisto 2015.)

Hermeneuttinen puoli lisätään tutkimukseen tulkinnan tarpeen vuoksi, ja siinä haastatteluista pyritään useamman tarkastelukerran jälkeen muodostamaan ymmärrys siitä, mitä haastateltava on todella tarkoittanut. Olennaista on, että haastattelijä tarkastelee tulkintojaan kriittisesti useampaan otteeseen, etenkin ensimmäistä reaktiotaan, ja on tietoinen omista lähtökohdistaan, kuten ennakkoluuloistaan. (Jyväskylän yliopisto 2015 & 2018; Laine 2018, 29–41) Näitä menetelmiä hyödynnettiin haastatteluissa, koska haluttiin selvittää, millainen yleinen tunnelma on ollut silloin ja verrata sitä nykyiseen, sekä löytää ydin hyväksi koetulle yhdistystoiminnalle.

3.2 Keskiasteen koulunuudistus

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen 70-luvun alussa keskiasteen koulunuudistuksesta, jonka tarkoituksena oli uudistaa kaikkien elinkeinoalojen ammatilliset koulutukset. Tavoitteena oli saada kaikista koulutusaloista yhdenvertaisia ja muodostaa yhtenäinen koulutusjärjestelmä, jossa ammatillinen peruskoulutus antaisi

koulutetuille tasaveroiset yhteiskunnalliset ja koulutukselliset lähtökohdat. Koulutuksen oli vastattava työelämän vaatimuksia ottaen huomioon myös yleisen yhteiskuntakehityksen asettamat vaatimukset. Esimerkeiksi metsäalalta mainittiin työyhteisöjen sosiaalisen järjestelmän toiminta ja ympäristönhoidon asettamat yleisvaatimukset metsätalouden tuotannolle. Uudistusta varten perustettiin opetussuunnitelmatoimikunnat, joiden työ koulunuudistuksen parissa jatkui 80-luvun puoliväliin saakka. (Kuisma 1982, 5–7; Näreaho 1983, 5–7.)

Koulunuudistuksessa metsäalalle suunniteltiin alkavaksi vuonna 1984 peruslinja, jonka rakenne muodostui yleisjaksosta ja suoritustason, työnjohtotason sekä keskijohdon esimiestason erikoistumislinjoista. Suoritustason kouluasteen opintoaika oli kaksi vuotta (metsuri, metsäkoneen kuljettaja), opistoasteen neljä (metsäteknikko) ja ylemmän opistoasteen viisi ja puoli vuotta (metsäinsinööri). Opistoasteen koulutukseen suunniteltiin opintoja metsätyöstä sekä saha- ja levyteollisuuden työnjohdollisista tehtävistä, ja ylemmällä opistoasteella metsätalouden ja puukaupan sekä puuteollisuuden suunnittelu- ja tuotannonjohtotehtävistä. (Kuisma 1983, 12; Valtioneuvosto ratkaisi nimikkeet...1983, 4)

Oleellisin muutos aiempaan oli se, että uudella peruslinjalla peruskoulun käyneet menivät vuoden mittaiselle yleisjaksolle, jonka jälkeen valikoituivat jollekin erikoistumislinjalle pääsykokeiden kautta. Ylioppilaat puolestaan pääsivät suoraan koulutusammatteihin johtaville ylioppilaslinjoille, joten heidän ei tarvinnut käydä yleisjaksoa. Yleisjakso koostui mm. yleisaineista, metsä- ja puutaloudesta, liikunnasta ja terveystiedosta. (Happonen 1984, 12–13)

Ylemmällä opistoasteella oli valittavana yleinen ja puukaupallinen puoli, mutta myös ns. SUVI-koulutus eli suojele- ja virkistysalueiden tehtäviin tähtäävä koulutus, joka aloitettiin vuonna 1981 Evon metsäopistossa. Koulutuksessa yksi neljäsosa oli metsien moninaiskäyttöopetusta ja loput normaalia ylemmän opistoasteen opetusta. Opistosta valmistuttiin normaalisti, kun kurssit oli käyty, mutta metsätalousinsinöörin nimikkeen he saivat vasta kahdeksan kuukauden koulutustaan vastaavan työkokemuksen jälkeen. (Evolta ensimmäiset metsien...1985, 16.)

Keskiasteen koulunuudistuksen yhteydessä kehitettiin myös opintoihin liittyvää harjoittelua. Aiemmin ennen opintoja oli usein pitkäänkin kestävä ennakkoharjoittelu, josta nyt oltiin siirtymässä kiinteästi opetukseen niveltävään, työnantajien ohjauksessa ja oppilaitosten valvonnassa tapahtuvaan harjoitteluun. Ennen uudistusta metsätyönjohtajaksi pystyi opiskelemaan kahta väylää, joihin molempiin kuului vähintään neljän kuukauden ohjattu esiharjoittelu. Sama oli myös metsäopiston puolella, mutta niin sanottua väliharjoittelua oli kahdessa jaksossa yhteensä 6,5 kuukautta. Harjoittelua kuitenkin vaikeutti se, että useimmiten peruskoulusta päässeet olivat alle 18-vuotiaita, mikä tarkoitti sitä, ettei heillä ollut kulkuneuvoja, joilla harjoitteluun olisi päässyt. (Tyvestä puuhun...1979, 6–7; MEOL ry 1989.)

Uudistus toi mukanaan muutoksia myös opettajille, mikä näkyi opiskelijoidenkin suuntaan. Metsäopistojen Oppilasyhdistykset ry teki vuonna 1980 kannanoton, jossa vaadittiin metsäopistoihin lisää opettajavoimia, jotta opetuksen riittävän korkea taso voitiin turvata määrällisesti ja laadullisesti. Kannanoton mukaan opettajien piti soveltaa keskeneräistä opetusohjelmaa, syventyä uusiin opetussuunnitelmiin ja suoriutua muutoksen aiheuttamista lisätehtävistä sen lisäksi, että oli siirrytty yksikurssijärjestelmästä rinnakkaiskurssijärjestelmään, jossa oli pyrkimyksenä lisätä opetuksen tehokkuutta ja yksilöllisyyttä pienentämällä opetusryhmien kokoja sekä saada opistotason opiskeluun hakeutuminen joustavammaksi. Opettajien määrää ei kuitenkaan ollut lisätty, jolloin heidän työmääränsä saattoi lisääntyä kolminkertaiseksi. Tämä näkyi myös opettajien henkisenä rasituksena sekä vaikeutti ja epäyhtenäisti opetusta eri oppilaitoksissa. Opetuksen tason pelättiin kärsivän ja Metsäopistojen Oppilasyhdistykset ry esitti minimivaatimuksena ammattikasvatushallituksen metsäopetuksen osastolle yhden uuden metsänhoitajan viran perustamista jokaiseen metsäopistoon. (Lisää opettajia metsäopistoihin 1980, 8.)

3.3 Metsäinsinööristä metsätalousinsinööriksi

Metsäalan Toimihenkilöliitto halusi keskiasteen koulunuudistuksen yhteydessä korjata epäkohtia metsäalan koulutusammateissa ja taata metsäalan toimihenkilöille tasavertaisen aseman yhteiskunnan koulutusjärjestelmässä. Uudistuksen

yhteydessä peruslinjan rakenteeseen liittyvänä kysymyksenä käsiteltiin metsäalan koulutusammattien nimikkeitä. Opistoasteella ei ollut lainkaan koulutusammattia, vaan pelkästään työammattinimike metsätyönjohtaja, ja metsäopistoissa käytettyä metsäteknikkaa pidettiin harhaanjohtavana ylemmän opistoasteen nimikkeenä. (Koulutusammatit tarkistettava 1982, 9.) Metsämies-lehdessä koulutusammattien nimikkeiden tarkistusta linjattiin seuraavalla tavalla:

Mikäli metsäalan peruslinjan koulutusammatteja ei tarkisteta, alan toimihenkilökunnan yhteiskunnallinen asema ja koko metsäalan arvostus tulee asetetuksi yhteiskunnan koulutusjärjestelmässä selvästi muita aloja huonompaan asemaan. Koulutusammattien tarkistaminen on siten välttämätöntä. (Kuisma 1982, 5–7.)

Nimikeasiaa käsiteltiin vuonna 1973 Metsäteknikkoliiton liittokokouksessa ja uudeksi ylemmän opistoasteen koulutusammattinimikkeeksi ehdotettiin metsäinsinööriä. Vuonna 1974 Metsäteknikkoliiton liittokokous teki päätöksen ja otti metsäinsinööri-nimikkeen käyttöön vaihtelevalla laajuudella. Nimikeasiaa kommentoitiin paljon etenkin lehdissä, ja liiton hallintoa ja jäseniä syytettiin tittelinkipeydestä. Opetussuunnitelmatoimikunta teki kuitenkin myöhemmin esityksen, jonka mukaan ylemmän opistoasteen nimikkeeksi voisi tulla metsäinsinööri ja alemman metsäteknikko. Opetusviranomaisten ehdotuksen lisäksi nimikeasiasta piti tehdä poliittinen päätös valtioneuvostossa. 70-luvun loppupuolella Metsäalan Teknisten Liitto (MTL) teki asian tiimoilta perusteellisia selvityksiä, kävi neuvotteluita valtioneuvoston jäsenten kanssa ja pyrki ratkaisemaan kysymyksen erillisellä asetusmuutoksella siinä kuitenkaan onnistumatta. (Koulutusammatit ratkaisuun 1982, 3; Näreaho 1983, 5–7.)

Asiasta käytiin vuosien mittaan neljä lausuntokierrosta. Nimikeasiaa vastustivat Akava ja sitä lähellä olevat ryhmät, ja insinöörikunta pelkäsi metsäopistoista valmistuvien tulevan heidän kilpailijoikseen työmarkkinoille. Vastustusta perusteltiin myös sillä, että metsäopistoissa olisi ollut liian vähän matematiikkaa, fysiikkaa ja kemiaa, mutta metsäopiskelijoiden mielistä asia oli täysin keksitty syy, minkä pysyi myös tarkistamaan vertailemalla eri opintosuuntien oppimääriä. Vastustajat syyllistyivät vääristettyjen tietojen levittämiseen metsäalan nimikeuudistuksen

perusteista ja asiallisten perusteiden puuttuessa metsäalan toimihenkilöitä halvennettiin julkisesti. Toimihenkilöt pitivät kuitenkin tarkistamista niin tärkeänä, että kiistan jatkuva kärjistämisen ja päätöksenteon viivästyttämisen pelättiin vaarantavan työrauhan. (Koulutusammatit tarkistettava 1982, 9; Opiskeluseisokki metsäoppilaitoksissa 1982.)

Muut ammattijärjestöt tukivat nimikeratkaisun toteutumista, ja muun muassa Suomen Metsänhoitajaliitto tuki opetussuunnitelmatoimikunnan esitystä metsäalan ylemmän opistoasteen ja opistoasteen nimikkeistä. Metsänhoitajaliiton mukaan teknillisillä aloilla ylemmän opistoasteen tutkintonimike oli insinööri- ja alemman asteen teknikkoliitteinen. Nimikkeistön katsottiin antavan paremman mahdollisuuden muun muassa palkkatasojen vertailuun metsäopistoasteen tutkintojen ja teknillisen opistoasteen tutkintojen välillä. (Metsänhoitajien tuki nimikkeille 1982, 4.)

Vuoden 1982 alussa kehittämisohjelma II oli ammattikasvatustahallituksen valmisteltavana. Metsäopiskelijoiden mielestä ammattikasvatustahallitus ja opetusministeriö eivät käsitelleet nimikeasiaa riittävän nopeasti, joten metsäntyönjohtajakoulujen ja metsäopistojen 550 opiskelijaa järjestivät opiskeluseisokin 21.4.1982 vauhdittaakseen keskiasteen koulutusammattinimikkeiden käsittelyä. Metsäopiskelijoiden Liiton mukaan opistoasteella ei ollut ollenkaan koulutusammattia ja ylemmällä opistoasteella käytettiin muihin aloihin verrattuna alemman opistoasteen nimikettä. Opiskelijat marssivat kaikissa oppilaitoksissa tunniksi ulos osoittaakseen tukensa metsä- ja puutalouden opetussuunnitelmatoimikunnalle. Myös ammattiliitto oli valmiudessa järjestötoimenpiteisiin, ja tämä oli merkki siitä, että alan toimihenkilöt vaativat peräänantamattomasti asian myönteistä ja nopeaa ratkaisua. (Koulutusammatit tarkistettava 1982, 9; Opiskeluseisokki metsäoppilaitoksissa 1982.)

Ammattikasvatustahallitus teki metsäalalle myönteisen ennakkopäätöksen ja lopullinen päätös tehtiin 24.6.1982. Asia eteni opetusministeriöön, mistä se lähti lausuntokierrokselle sellaisenaan kuuteen eri paikkaan. Lausunnonantajat eivät asettuneet päätöstä vastaan ja keskiasteen koulunuudistuksen neuvottelukunta asettui metsäalan puolelle. Insinöörrikunta kuitenkin vastusti edelleen nimikeasiaa

ja he järjestivät tammikuussa 1983 luentolakon teknillisissä oppilaitoksissa. Silloinen opetusministeri Kaarina Suonio kävi neuvotteluja kiistelevien osapuolten kanssa ja perusti korkean tason virkamiestyöryhmän työstämään asiaa ripeällä aikataululla. Opetusministeri kutsui 8.4.1983 Meton, STTK:n, Insinööriiton ja Akavan edustajat tiedotustilaisuuteen, jossa hän ilmoitti asetusmuutoksen toteutuvan samana päivänä siten, että ylemmälle opistoasteelle tuli nimikkeeksi metsätalousinsinööri ja opistoasteelle metsätalousteknikko. Kymmenen vuoden taistelun jälkeen metsäalalle oli vihdoinkin saatu koulutusammattinimikkeet. (Näreaho 1983, 5–7.)

Metsätalousinsinöörinimikettä oli oikeus käyttää niillä, jotka olivat suorittaneet metsätalouden peruslinjan ylemmän opintoasteen metsätalouden erikoistumislinjan tai puukaupallisen erikoistumislinjan. Metsätalousteknikkonimikettä oli oikeus käyttää, mikäli suoritti metsätalouden peruslinjan opistoasteen metsätalouden erikoistumislinjan. Lisäksi erillisillä erikoistumislinjoilla oli käytössä nimikkeet puutalousinsinööri, sahateollisuusteknikko ja levyteollisuusteknikko. Uudessa asetuksessa kuitenkin turvattiin vanhan järjestelmän aikana metsäteknikon tutkinnon saaneiden asemaa siten, että heillä oli kelpoisuus työhön tai virkaan, mihin haettiin uuden järjestelmän metsätalousinsinöörejä. Opetusministeriön työryhmä perusteli päätöstä sillä, että metsätalouden työtehtävät ja tuotantomenetelmät olivat jatkuvasti teknistyneet ja kehityssuunta jatkuisi samanlaisena tulevaisuudessa. Lisäksi tehtävärakenne työelämässä muistutti teollisuuden tehtävärakennetta. Täten uudella nimikkeistöllä oli yhtymäkohtia varsinaisen teknillisen alan koulutukseen ja teollisuuden työtehtäviin sekä sen kautta myös yleisön keskuudessa tunnettuihin ja oikealla tavalla miellettyihin käsitteisiin. Ensimmäiset varsinaiset, uuden asetuksen mukaiset metsätalousinsinöörit valmistuivat 27.4.1984 Kotkan puutalousopiston puukaupalliselta linjalta. (Valtioneuvosto ratkaisi nimikkeet...1983, 4; Ensimmäiset metsätalousinsinöörit 1984, 2)

3.4 Ammattikorkeakoulu-uudistus

Ammattikorkeakouluverkoston luominen aloitettiin 1990-luvun alussa tavoitteena luoda yliopistojen ja tiedekorkeakoulujen rinnalle työelämäläheinen koulutusväylä sekä lisätä ammatillisen koulutuksen arvostusta. Ammatillisen opistoasteen

ja korkea-asteen koulutusta laajentamalla pyrittiin myös yhtenäistämään koulutusjärjestelmän rakenteita EU-maiden kanssa. (Repo 2010.) Yhtenä syynä ammattikorkeakoulujen perustamiseen oli myös räjähdysmäisesti kasvanut ylioppilaiden määrä: vuotuinen ylioppilastutkintojen suorituspääty määrä nousi 1950-luvun 5000:stä yli 30 000:een 1980-luvulla. Korkeakouluissa aloituspaikkoja ei ollut riittävästi, minkä vuoksi monet hakeutuivat ammattiopistoihin ja hakivat sen jälkeen uudelleen yliopistoihin. (Heikkilä 2018; Tilastokeskus 2021.)

Ammattikorkeakoulujen toiminta aloitettiin vuonna 1991 väliaikaisena kokeiluna, mutta kouluja alettiin vakinaistaa vuonna 1995, jolloin säädettiin laki ammattikorkeakouluopinnoista (1995/255). Vuonna 1996 myönnettiin ensimmäiset toimiluvat ammattikorkeakouluille, ja silloin vakinaistettiin Pohjois-Karjalan, Tampereen ja Hämeen ammattikorkeakoulut. Kokeilussa olivat Mikkelin, Kymenlaakson ja Rovaniemen väliaikaiset ammattikorkeakoulut sekä Yrkehögsskola Syd-väst (ent. Ekenäs forstinstitut). Ähtärin metsäoppilaitos liitettiin Seinäjoen ammattikorkeakouluun vuonna 1997, ja viimeisetkin ammattikorkeakoulut vakinaistettiin 2000-luvun alussa. Metsätalousinsinöörikoulutuksen vuotuisia aloituspaikkoja kaavailtiin 175–200. Osana opiskelijavalintaan vaikutti ylioppilastutkinto tai ”vastavaat oppimisvalmiudet”, mutta myös käyttöön otettu valintakoe. (Heikkinen 1996; Repo 2010)

Oppilaitosten välillä oli eroja johtuen vuoden 1995 ammattikorkeakoululaista. Vakinaistetuissa ammattikorkeakouluissa opiskelija joutui itse maksamaan asumisen ja ruoan, koska valtio ei enää omistanut kouluja, kun taas kokeiluasteella olevissa oppilaitoksissa opiskelijoiden ei tarvinnut maksaa asumisesta eikä ruoasta. (Heikkinen 1996)

Suuntautumisvaihtoehtoja ja valinnaisia opintoja oli paljon, joista piti osata valita itselle sopivin polku. Valinnaisten opintojen suuri määrä koettiin kuitenkin hyväksi, koska sen ajateltiin näkyvän entistä monipuolisempina työmahdollisuuksina. Työnantajat olivat myös toivoneet jo tuolloin laajempaa perusosaamista ja parempaa yleissivistystä. Uutena alueena nähtiin myös kansainväliset tehtävät, joita syntyi mm. kehitysavun piirissä. Etenkin Joensuussa oli jonkin verran vaihto-opiskelijoita ja suomalaisia opiskelijoita oli opiskelemassa osaa tutkinnostaan ul-

komailta. Myös Tampereen ammattikorkeakouluun kuuluvassa Kurun metsäoppilaitoksessa koulutettiin 90-luvulla suomalaisia ja ulkomaalaisia metsäalan opiskelijoita englanniksi Bachelor of Forestry -tutkintoon. (Heikkinen 1996; Korhonen 1998.)

Suurin muutos ammattikorkeakoulumuutoksessa lienee ollut se, että opiskelijoilla ei enää ollut kirkasta päämäärää tai ammattikuvaa opintojen alkaessa, sillä metsäalan toimihenkilöiden tehtävät muuttuivat niin nopeassa tahdissa, ettei osattu ajatella millaiseen työhön päätyy opintojen päätyttyä. Oli myös esitetty epäilyjä, että toimenkuvien muuttuessa siirryttäisi toimihenkilö-nimikkeestä asiantuntijoiksi. Suurin syy metsätoimihenkilöiden ja toimintaympäristön muutoksiin oli Metsäteollisuus ry:n työmarkkinajohtaja Mauri Morenin mukaan metsätöiden koneellistuminen, tietotekniikan hyväksikäyttö sekä kansainvälisen kilpailun vaatimat organisaatiouudistukset. (Muuttuvat ammatit...1993; Heikkinen 1996)

Ammattikorkeakoulututkinnon nähtiin kilpailevan yliopistotutkinnon kanssa enenevässä määrin jopa ylemmissä johtotehtävissä, sillä esimerkiksi kehittämistehtäviin koettiin amk-koulutuksen antavan paremmat valmiudet kuin perustutkimukseen keskittyvän yliopistokoulutuksen. Arvuteltiin myös mikä vaikutus ammattikorkeakouluilla olisi tulevaisuudessa perinteiseen metsätalouteen: jatkuisiko perinteisissä tehtävissä olevien metsäammattilaisten ikääntyminen rajumpana, kun vastavalmistuneet hakeutuisivat trendikkäämpiin tehtäviin. Ajateltiin, että tulevaisuudessa vain pieni osa metsäammattilaisista olisi tekemisissä perinteisten metsäalan tehtävien kanssa, ja että muutos metsäalalla tulisi jatkumaan voimakkaasti. (Heikkinen 1996; Korhonen 1998.)

3.5 Oppilaitosten muutokset

Metsätyönjohtajia koulutettiin 80-luvun alussa Rajamäen ja Tammelan metsätyönjohtajakouluissa, Tuomarniemen ja Tammisaaren metsäopistojen metsätyönjohtajakursseilla, Itä-Savon, Pohjois-Savon, Vallinkorvan, Lapin ja Saarijärven metsäkouluissa sekä Kullaan metsä- ja puutalouden kurssikeskuksessa. Ylemmän opistoasteen koulutuksia järjestivät Evon, Nikkarilan, Tuomarniemen,

Tammisaaren ja Rovaniemen metsäopistot, Kurun normaalimetsäopisto, Joensuuun metsä- ja puutalousopisto sekä Kotkan puutalousopisto. (Metsäharjoittelun uusi suunta...1981, 11)

Kun nimikekiista saatiin päätökseen, alettiin oppilaitosten nimiä muuttamaan. 80-luvun lopulla ammattikasvatushallitus (AKH) muutti opetusministeriön luvalla oppilaitosten nimiä siten, että riippumatta koulutettiin metsätalousteknikoita vai metsätalousinsinöörejä, oppilaitoksen nimeksi tuli muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta metsäoppilaitos (esimerkiksi Rajamäen metsäoppilaitos). Nimimuutokset tehtiin samassa yhteydessä, kun lakimuutoksen myötä metsätalousinsinööriin opiskelevien ylempi opistoaste -nimitys poistettiin ja tilalle tuli opiskelu ammatillisella korkea-asteella. (MEOL ry liittokokouspöytäkirja 1988.)

Ammattikorkeakoulu-uudistuksen jälkeen 2000-luvulla alettiin oppilaitosten määrää vähentämään, koska metsätalousinsinöörejä koulutettiin yli tarpeen. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun metsäopetus Kotkassa lakkautettiin vuonna 2009 ja Ähtärissä Tuomarniemen toimipisteestä opetus siirrettiin Seinäjoelle vuonna 2013. Kuitenkin pian siirtymisen jälkeen ilmoitettiin, ettei uusia opiskelijoita enää oteta, joten silloisten opiskelijoiden valmistuttua metsäopetus loppui myös Seinäjoella. Muita muutoksia oppilaitosten suhteen oli Kurun toimipisteen siirtäminen Tampereelle 90-luvun lopussa, Rovaniemen kampuksen vaihtuminen vuonna 2013 ja Pieksämäen metsäopetuksen siirtäminen Nikkarilasta Mikkeliin vuonna 2014. (Akkanen 2013 & 2020)

3.6 MEOLin vaiheet

Metsäalan opiskelijoiden järjestäytyminen alkoi 70-luvun lopulla, kun metsäopistojen rekisteröidyt oppilasyhdistykset perustivat 10.11.1978 valtakunnallisen järjestön Metsäopistojen oppilasyhdistykset. Aiemmin yhteistyötä oli tehty metsäopistojen oppilasyhdistysten neuvottelukunnan nimissä, mutta metsäalan koulutusammattinimikekiistan vuoksi opiskelijat päättivät järjestäytyä valvoakseen metsäalan opiskelijoiden etua. Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi va-

littiin Jaakko Ristimäki. Metoa ei vielä 70-luvulla ollut perustettu, joten Metsäopisto-
tojen oppilasyhdistys haki Metoa edeltäneen Metsäalan Teknisten liiton jäse-
nyyttä. (Kuisma 1978; Ristimäki 2021)

Aluksi metsäopistojen opiskelijat toimivat metsätyönjohtajakoulujen opiskelijoista
erillään, mutta vuonna 1980 Metsäopistojen oppilasyhdistyksen vuosikokouk-
sessa tehtiin sääntömuutos, jonka mukaan myös metsätyönjohtajakouluissa
opiskelevat kuuluivat yhdistyksen piiriin. Samalla yhdistyksen nimeksi muutettiin
Metsäopistojen ja metsätyönjohtajakoulujen oppilasyhdistykset. Sääntömuutos
vaati kuitenkin toisen yleiskokouksen hyväksymispäätöksen, ja tässä kokouk-
sessa nimeksi päätettiin Metsäopiskelijoiden Liitto. Meto oli jossain määrin mu-
kana opiskelijoiden järjestäytymisessä, mikä lienee syynä eri koulutuslinjojen voi-
mien yhdistämiselle, koska samoihin aikoihin Metsäalan Teknisten Liitto ja Met-
säalan Työnjohtajaliitto yhdistyivät Metoksi. (Lisää opettajia...1980; Metsäopisto-
jen kesäpäivät...1980; Ristimäki 2021.)

Virallisesti MEOL on perustettu vuoden 1981 keväällä, mutta syy tälle on epä-
selvä. PRH:lta ei löydy tietoja oppilasyhdistyksestä ennen vuotta 1981, vaikka
MEOLin entisten toimijoiden haastatteluissa kävi ilmi, että yhdistys olisi ollut re-
kisteröity alusta alkaen. Kenties yhdistys ei ollut aiemmin rekisteröity ja vuonna
1981 se vasta rekisteröitiin tai oppilaskunnat halusivat perustaa uuden järjestön
yhdistäessään voimansa ja syystä tai toisesta aiemmasta yhdistyksestä ei löydy
sen enempää virallista tietoa. Yhden spekulatiion mukaan vuonna 1981 perus-
tettu yhdistys olisi ennemminkin johdannainen alkuperäisestä yhdistyksestä ja
sen taustavaikuttajan olisi ollut Meto, joka pelkäsi metsäalan korkea-asteen opis-
kelijoiden liittyvän Meton sijasta Insinööriliittoon. Kuitenkin Metsämies-lehden nu-
merossa 5/1981 kerrotaan muun muassa, että Pertti Karhunen jatkaa toista kaut-
taan puheenjohtajana, ja että työnjohtajakurssilaiset tulivat yhdistyksen jäseniksi
vasta vuoden 1980 alussa, jolloin yhdistyksen nimi oli vielä Metsäopistojen oppi-
lasyhdistys (Karhunen johtaa metsäopiskelijoita 1981). Nämä seikat todistane-
e yhdistyksen olleen toiminnassa jo ennen vuoden 1981 perustamisasiakirjaa. Yh-
distyksen nimenmuutos nykyiseen muotoonsa, MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry,
tehtiin vuonna 2008. (Patentti- ja rekisterihallitus 2021; Ristimäki 2021).

MEOLin alkuaikoina metsäalan toimihenkilöiden koulutus tapahtui pääosin sisäoppilaitoksissa, joiden opiskelijat olivat oppilaitosten oppilasyhdistysten jäseniä. Nämä yhdistykset puolestaan olivat MEOLin jäseniä, jolloin järjestäytymisaste oli lähes 100 %. Tiedetään, että 80-luvun lopulla oppilasyhdistykset olivat MEOLin sijaan Meton jäseniä, mutta jossain vaiheessa oppilasyhdistykset erosivat Metosta. Tämän jälkeen jäseniksi laskettiin vain ne, jotka kuuluivat Metoon. Jäsenmäärä laski vuosien mittaan, mutta myös sen vuoksi, että oppilaitoksia suljettiin ja aloituspaikkoja vähennettiin. Esimerkiksi vuonna 1989 MEOLin jäsenmäärä oli 800, mutta tänä päivänä jäsenmäärä on vain noin 350. Suunta ei kuitenkaan ole aina ollut laskeva, sillä vuonna 2003 jäsenmäärä on ollut noin 460, mutta vuonna 2008 noin 560. (Meto 1988; Silvan 1989; MEOL ry 2003 & 2008; Ketola, J 2020.)

Hallituksen jäsenten roolit ovat vaihdelleet vuosien varrella mukailleen ajan trendejä. Vuonna 1988 hallituksen jäsenten rooleja olivat muun muassa yleinen tiedottaja, Metsäposti-vastaava, metsäurheilusta sekä kesä- ja talvipäiväsäännöistä vastaava, AKH-vastaava, sidosryhmävastaava (MTK, Metsäteollisuus, pankit, vakuutusyhtiöt, MYTRY), sääntövastaava sekä MTT-tiedottaja. Aikojen saatossa joitain rooleja on poistunut ja joitain tullut lisää, kuten esimerkiksi tietotekniikan yleistyttyä ja MEOLin perustaessa kotisivut yhdeksi rooliksi tuli webmaster, ja MEOLin lähdettyä mukaan kansainväliseen opiskelijatoimintaan IFSA:n kautta MEOLille kehitettiin yhdeksi rooliksi kansainvälisyysvastaava. Nykyään hallituksen rooleja ovat muun muassa viestintävastaava, työelämävastaava, STTK-Opiskelijat-vastaava, SMUL-vastaava, kansainvälisyysvastaava ja tuotevastaava. (Hallituksen järjestäytymiskokous 1988; Marjala 2020; MEOL ry 2020.)

Hallituksen roolien lisäksi myös toimintatavat ovat muuttuneet. Pääosin toiminta on ollut tavallista, vapaamuotoista opiskelijayhdistystoimintaa, mutta 80- ja 90-lukujen taitteessa MEOLissa vallitsi tulosjohtamisen aikakausi. Alkusysäyksen tälle antoi Säästöpankkiopiston TUJO-koulutus MEOLin hallitukselle vuoden 1987 keväällä. Koulutuksessa suunniteltiin avaintulokset ja tavoitteet kuluvalle toimintakaudelle, ja niiden toteutumista tarkasteltiin loppuvuodesta TUJO-seurannassa. Tulosjohtamisen oli todettu tehostaneen MEOLin hallituksen toimintaa, minkä vuoksi tulosjohtaminen lienee jäänyt yhdistyksen toimintatavaksi useaksi vuodeksi. Seurannassa oli myös määritelty MEOLin päämäärät vuodelle 1991. Jossain vaiheessa tulosjohtaminen ja pidemmän aikavälin tavoitteiden tekeminen

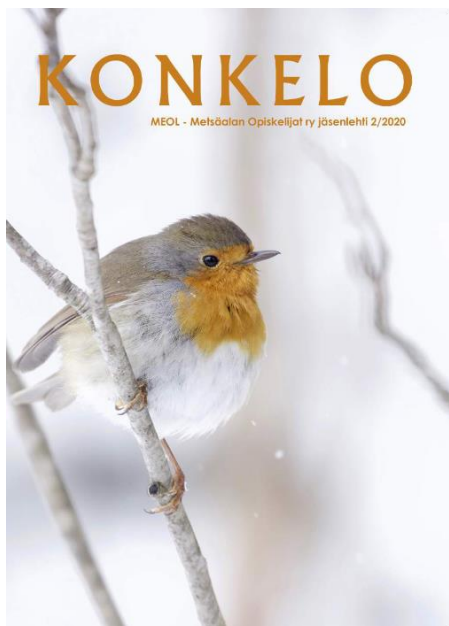
ovat kuitenkin hävinneet yhdistyksen toiminnasta. 2000-luvulla MEOLin hallitus on suunnitellut toimintaansa keväisin Saariselällä Johtoseminaarissa, jossa suunnittelun lisäksi vierailtiin metsäalan yrityksissä ja virkistäydyttiin muun muassa pulkkailemalla. Nykyään sama matka toimii uuden hallituksen perehdytystapahtumana, koska hallituksen toimikausi on muuttunut kalenterivuoden mukaiseksi. (MEOL ry liittokokouspöytäkirja 1988; Ketola, H. 2020.)

MEOLin hallitukseen valittiin toimijat 2000-luvun alussa toimijavaalien avulla. Jäsenet saivat äänestää omassa oppilaitoksessaan sekä puheenjohtajavaaleissa että hallituksen jäsenten vaaleissa, ja näihin oli olemassa omat vaaliohjesäännöt. 2010-luvulla toimijat valittiin yhdistyksen kevätkokouksessa siten, että kokouksessa sai asettua ehdolle ja tarvittaessa asiasta äänestettiin. Uusi hallitus aloitti toimintansa heti valinnan jälkeen. Nykyisin uudet toimijat valitaan syyskokouksessa niiden keskuudesta, jotka MEOLin jäsenainejärjestöt ovat ilmoittaneet ehdokkaiksi kahta viikkoa ennen kokousta. Hallituksen toimikausi on kalenterivuosi, joten uusi hallitus ei aloita heti valinnan jälkeen, vaan vasta 1. tammikuuta. Joi-nain vuosina hallitusta on myös täydennetty kesken toimikauden, jos valintakokouksissa ei ole saatu jokaiselta oppilaitokselta edustusta. (MEOL ry 2008; Ylikoski 2021)

MEOL on tehnyt yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja ollut jäsenenä muissa yhdistyksissä. Yhtenä tällaisena järjestönä mainittakoon MYTRY ry (Metsäalan opiskelijoiden yhteistyöryhmä ry), joka perustettiin 22.3.1988, ja jonka jäseniä olivat MEOLin lisäksi Joensuun Metsäylioppilaat ry ja Metsäylioppilaat ry Helsingistä. MYTRYn tavoitteita olivat metsäalan opiskelijoiden yhteiset kannanotot, opiskelijoiden sosiaalinen kanssakäyminen eli yhteiset tapahtumat, yhteistyö opetusmateriaalin suhteen sekä metsäalan yleisen arvostuksen parantaminen. Yhdistys teki muun muassa lausunnon, jossa otettiin kantaa metsäalan työllisyyteen, alan aloituspaikkojen määrän vähentämiseen ja resurssien parempaan käyttöön opetuksen parantamisessa metsäalalla. MYTRYn ensimmäinen puheenjohtaja oli Petteri Kokkonen MEOLista. MYTRY:stä ei löyty PRH:n tietokannasta merkintöjä, mutta ainakin vielä 90-luvulla yhdistys on ollut toiminnassa. (MEOL ry hallituksen kokous 1988a; Pirttilä 2021.)

Kansainvälisyys tuli MEOLin toimintaan mukaan vasta hieman myöhemmässä vaiheessa, kun MEOL sai International Forestry Studets' Associationin (IFSA) jäsenyyden vuonna 2009. IFSA on vuonna 1973 perustettu maailmanlaajuinen metsäopiskelijayhdistysten kattojärjestö, jonka suurin vuosittain järjestettävä tapahtuma on International Forestry Students' Symposium (IFSS). Suomessa IFSS järjestettiin vuonna 2011 MEOLin ja Metsäylioppilaiden yhteistyössä. Symposiumissa kierrettiin ympäri Suomea aloittaen Helsingistä ja jatkaen aina Pyhätunturille saakka. MEOL oli mukana järjestämässä Joensuussa osuutta, jossa pidettiin hakkuu- ja kannonnostonäytökset sekä IFSA:n vuosikokous. Silloin MEOLilaiset pääsivät tutustumaan yliopistolaisiin ja koko metsäopiskelijoiden massa sai mahdollisuuden hitsautua yhteen. MEOLin edustajia on käynyt vuosien varrella myös NERM:ssä (Northern Europe Regional Meeting), Nordic Foresters'n (NF) tapaamisissa ja edustamassa jopa vuoden 2009 YK:n ilmastokokouksessa Kööpenhaminassa. (Rossi 2010, 18–21; Syvälä 2012, 18–19; Marjala 2020; MEOL ry 2020; IFSA 2021.)

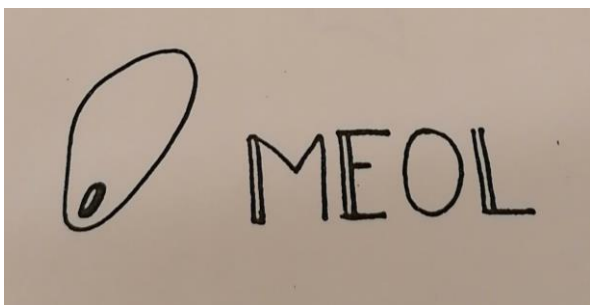
MEOL on julkaissut omaa lehteään toiminnan alusta saakka. Aluksi lehden nimi oli Metsäseitsikko, mutta vuonna 1980 se muutettiin Metsäpostiksi. Vuonna 1988 Metsäpostia julkaistiin kolmesti vuodessa 1100 kappaletta ja levikiksi mainittiin metsäyhtiöiden piiritaso, metsänhoitoyhdistykset, julkinen metsäsektori, alan oppilaitokset sekä jokainen vuosikurssi. Oman lehden lisäksi metsäopiskelijat olivat saaneet 80-luvun lopulla Meton julkaisemaan Metsämies-lehteen oman palstan, johon he saivat kirjoittaa MEOLin toiminnasta ja metsäopiskelijoiden järjestämistä tapahtumista. Lehden julkaisu on jossain vaiheessa lopetettu, mutta herätetty uudelleen henkiin vuonna 2006. Nykyisellään MEOLin lehteä julkaistaan nimellä Konkelo (kuva 1), ja sitä painetaan kahdesti vuodessa noin 600 kappaletta. Konkeloita lähetetään ammattikorkeakoulujen metsäkoulutukselle, työnantajatahoille, eduskuntaan, muille yhteistyökumppaneille sekä jokaiselle MEOLin jäsenelle. Konkeloja julkaistaan myös sähköisesti MEOLin kotisivuilla, ja ensimmäiset eKonkelot julkaistiin 2010-luvun alkuvuosina. (Metsäopistojen kesäpäivät...1980; MEOL ry liittokokouspöytäkirja 1988; MEOL ry Toimintakertomus 1988; Marjala 2020; Simanainen 2021.)

KUVA 1. MEOLin jäsenlehti Konkelo

Yksi MEOLin suurin tapahtuma, Käpyristeily, järjestettiin ensimmäisen kerran vuoden 2013 keväällä. Risteilyn ideoivat MEOLin Johtoseminaarissa vuonna 2011 Eedla Ylikoski ja Eija Sulkava, mutta ajatusta pyöriteltiin vuoden verran ennen ensimmäisen risteilyn järjestämistä. Käpyristeilyn tausta-ajatuksena oli opiskelijoiden ja työelämän verkostoituminen rennon illanvieton merkeissä. Ohjelmassa oli verkostoitumisen lisäksi pienimuotoinen seminaari, leikkimielisiä kesä- ja talvikisalajeja sekä tanssi- ja pukukilpailuja. Laivalle oli saatu myös evolainen bändi soittamaan. Ensimmäinen risteily oli Helsingin ja Tallinnan välillä, jolloin osallistujat eivät päässeet käymään Tallinnassa, mutta sen jälkeen kaikki risteilyt ovat olleet Helsingin ja Tukholman välillä. Eedla Ylikoski ja Eija Sulkava järjestivät vuosien 2013 ja 2014 Käpyristeilyt, mutta saivat apua Metolta ja MEOLilta, ja markkinointi hoitui pääosin MEOLin kautta. Käpyristeilyperinne uhkasi loppua ennen kuin ehti alkaakaan, koska innokkaita tapahtumanjärjestäjiä ei meinannut löytyä Ylikosken ja Sulkavan tilalle heidän valmistuttuaan. Vuonna 2016 MEOL otti Käpyristeilyn osaksi omaa toimintaansa ja siitä lähtien risteily on järjestetty joka toinen vuosi. Vuoden 2020 risteily kuitenkin peruuntui koronapandemian vuoksi. (Sulkava 2021; Ylikoski 2021)

Myös MEOLin ulkoasu on vuosien varrella muuttunut. Vuonna 1988 MEOL järjesti logokilpailun ja ehdokkaiden joukosta valittiin järjestölle logo (kuva 2). Vuosikymmenten mittaan ulkoasua muutettiin ja nykyinen käpylogo (kuva 3) otettiin käyttöön vuosina 2007–2008. Käpy oli valikoitunut uudeksi merkiksi, koska se kuvasi kahta asiaa: metsän alkuvaihetta ja sitä kuinka tulevat metsäammattilaiset lentävät tuulten mukana maailmalle toimimaan metsien parhaaksi. (MEOL ry Hallituksen kokous 1988c; Pennanen 2008, 3.)

KUVA 2. MEOLin logokilpailun voittaja vuonna 1988

KUVA 3. MEOLin nykyinen logo (MEOL ry 2021)

MEOLissa ryhdyttiin 2010-luvun lopulla suunnittelemaan hieman erilaista toimintaa opiskelijoille. Suunnitelmissa oli osakeyhtiö, jonka kautta opiskelijat voisivat työllistyä paremmin. Osakeyhtiö perustettiin vuonna 2018 nimellä Metsäalan opiskelijatiimi Oy, ja sen toimintaa on kehitetty siitä lähtien. Osakeyhtiö ei vielä työllistä ketään, mutta MEOLin työelämävastaava on vastuussa sen toiminnasta. Ongelmana on ollut toimijoiden vaihtuvuus vuosittain, ja sen vuoksi osakeyhtiön toimintaa ei ole saatu kunnolla käyntiin.

3.7 MEOL opiskelijoiden edunvalvojana

MEOLin perustamisen syynä oli opiskelijoiden edun valvominen ja se on edelleen yhdistyksen toiminnan tärkein osa-alue. Vuosien varrella MEOL on tehnyt vaihtelevasti edunvalvontatyötä ja ottanut etenkin isoihin muutoksiin kantaa. Yhteistyötä edunvalvonta-asioissa on tehty useiden eri tahojen kanssa erilaisissa ryhmissä, kuten esimerkiksi Metsäkoulutus ry:ssä ja ammattikasvatushallituksen työryhmissä. MEOLin tärkein yhteistyökumppani on Meto, jonka liittovaltuustoon MEOLin edustaja kuului MEOLin alkutaipaleella, mutta sittemmin MEOL on saanut edustajan myös Meton hallitukseen. Tässä luvussa esitellään joitain MEOLin edunvalvontatyön kohteita.

MEOLin alkuaikoina edunvalvontatyö oli aktiivisinta. 80-luvulla MEOL otti kantaa muun muassa metsäopetuksen rahoituksen supistamiseen, oppilaitosruokailujen maksuihin, opetusmateriaalien määrään ja laatuun, työnjohtoharjoittelun sisältöön ja laatuun sekä opetuksen sisältöön. MEOL teki yhteistyösopimuksia vakuutus-, koulutus- ja etuusasioissa muun muassa SKOP:n, Postipankin, vakuutusyhtiö Sammon ja Suomen Retkeilymajajärjestön kanssa. Meton kanssa MEOL sai sovittua kiinteän toiminta-avustuksen Meton vuosibudjettiin sekä opiskelijoiden liittymisestä Metoon ja työttömyyskassaan työnjohtoharjoittelun aikana. MEOL oli myös esittänyt Metolle, että opiskelijaedustajien tulisi päästä piiriyhdistysten hallituksiin ja saada samoja jäsenetuja, kuin työssäkäyvät jäsenet. AKH:lle esitettiin kolmen liikuntapäivän lisäämistä opintoihin liikuntatuntien ja Metsätaitoilun lisäksi. (Niinivirta 1983; Laine 1986; MEOL ry 1987; MEOL ry esitys 1987 & 1988; Hallituksen järjestäytymiskokous 1988; TUJO-avaintavoitteet 1988; Itänen 1989.)

Opetusmateriaalit tuntuivat olevan yksi isoimmista edunvalvonnan osa-alueista 80-luvun lopulla. MEOL oli lähettänyt metsäoppilaitoksiin kyselyn, jonka tuloksena selvisi opetusmateriaalien huono tilanne etenkin toimihenkilökoulutuksen osalta. Tämän pohjalta oli tehty selvitys oppimateriaalin saatavuudesta, missä asiaa oli tiedusteltu opetusministeriöltä, tutkimuslaitoksilta ja metsäteollisuudelta. Saatujen vastausten pohjalta tehty kannanotto oli lähetetty tiedoksi AKH:n korkeasteen opetussuunnitelmaprojektin työryhmälle. Kannanottoon oli reagoitu ja

MEOLin edustaja pääsi vierailulle AKH:een keskustelemaan asiasta. (MEOL ry hallituksen kokous 1988a ja 1988b.)

MEOL järjesti yhdessä OKO:n kanssa metsäalan koulutukseen liittyvän tilaisuuden, jossa pyrittiin selvittämään metsäalan työnantajapuolen edustajille miksi metsäalalle hakeutuneiden määrä oli alhainen, miten koulutuksen ja opetusmateriaalien taso vastaisi paremmin työelämän tarpeita mti- ja mtt-koulutuksien opintolinjoilla, miten I-harjoittelussa ja työnjohtoharjoittelussa oppilaiden valmiuksia ja harjoittelun tasoa voisi parantaa (myös kansainvälinen työnjohtoharjoittelu) sekä miten metsäsektorin tulisi vaikuttaa ihmisten kiinnostukseen ja hakeutumiseen metsäalalle. Tilaisuus perustui MEOLin tekemiin kyselyihin, joiden perusteella metsäkoulutuksen arvostuksen, tason ja koulutusrakenteen sisällön tuli parantua, mikäli teollisuus aikoi menestyä Suomessa 1990-luvun lopussa. (MEOL ry tiedote 1988.)

90-luvulle tultaessa MEOL oli saanut asiantuntijapaikan AKH:n koulutustoimikunnasta ja muun muassa esittänyt käytännönläheisen opetuksen lisäämistä teoriajaksojen ajalle. Metolle oli esitetty, että MEOLin puheenjohtaja ja pääsihteeri pääsisivät Meton piiriyhdistysten puheenjohtajille ja pääsihteereille tarkoitettuihin koulutuksiin. Lisäksi Meton liittovaltuustossa oli tehty päätös, että MEOLin jäsenet saivat liittyä Meton jäseniksi varsinaisen oppilaitosjakson alettua. (MEOL ry esitys 1990; MEOL ry hallituksen kokous 1990; Meto ry 1995.)

Vuonna 1991 MEOL oli huolissaan lyhyessä ajassa rankasti laskeneesta työllisyydestä, minkä vuoksi pakollisia harjoittelupaikkoja oli vaikea löytää. Kritiikkiä saivat myös opetusviranomaiset sekä oppilaitosten opettajat, jotka olivat huolissaan vain riittävästä opiskelijamäärästä eivätkä siitä, onko valmistuvilla tarpeeksi työpaikkoja tulevaisuudessa. Samaan aikaan metsätyönantajat ja Meto vaativat toimihenkilöiden koulutusmäärien supistamista välittömästi. Heidän mukaansa opetusviranomaisten oli heti tehtävä päätös, jonka mukaan metsäalan toimihenkilöitä koulutettaisiin enintään 150 vuosittain: metsätalousinsinöörejä 100 ja metsätalousteknikoita 50. 1990-luvulla ajateltiin riittävän 90 valmistuvaa vuosittain, kun seuraavan viiden vuoden aikana heitä valmistuisi vuosittain n. 300. (Opiskelijat vaativat...1991.)

Vuonna 1995 metsätalouden koulutustoimikunta, jossa MEOL oli jäsenenä, teki kannanoton, jossa pelättiin metsäopetuksen laadun heikkenemistä resurssien pienentyessä. Kannanoton mukaan säästöjä olisi voitu tehdä opetuksen laadusta tinkimättä oppilaitosverkostoa supistamalla ja aloituspaikkoja vähentämällä. Metsäoppilaitosverkostoa pidettiin työelämän tarpeista lähteviin koulutusmääriin nähden selvästi ylimitoitettuna. Koulutustoimikunta esitti, että metsätalousinsinöörikoulutus keskitettäisi muutamaan monipuoliset mahdollisuudet tarjoavaan ammattikorkeakouluun. Metsätalousteknikon koulutusta annettiin kannanoton mukaan liikaa. Koulutus oli aiemmin opetusministeriön päätöksellä poistettu nuorisosteelta ja siirtymässä ammattitutkintolain mukaiseksi erikoisammattitutkinoksi. (Metsätalouden koulutustoimikunta... 1995, 28)

Suomen heikentyneestä työllisyystilanteesta johtuen opiskelijoiden kiinnostus kansainvälisiin tehtäviin lisääntyi. Vuonna 1992 MEOL teki kannanoton, jonka mukaan metsäopiskelijoiden mahdollisuudet kansainvälistyä olisi turvattava, ja vaati työryhmää selvittämään metsäalan kansainvälisen harjoittelupaikka- ja harjoittelijavaihtojärjestelmän kehittämisvaihtoehtoja sekä vieraiden kielten, etenkin venäjän, saksan ja ranskan, opetuksen tehostamista. (Ketola 1992.)

MEOL teki harjoitteluasioista keskustelunavauksen myös Metsämies-lehden numerossa 1/1995. Moni metsäalan työnantaja ei ollut välttämättä huomionnut vuosisubudjetissa opiskelijoiden palkkaamista ja toisena asiana työnantajat saattoivat venyttää päätöksiä valinnoista pitkälle keväälle, minkä jälkeen ilmoittivat, etteivät pystykään palkkaamaan harjoittelijoita. Palkanmaksua helpottaakseen metsäoppilaitokset tarjosivat määrärahoja muutamien harjoittelukuukausien ajan valtionhallinnon ja kunta-alan työnantajille. Tämä johti siihen, että harjoittelupaikkaa hakevalta kysyttiin paljonko hän tuo rahaa mukanaan, eikä huomioitu sitä, millainen harjoittelija olisi tarjolla töihin. Tästä tukijärjestelmästä huolimatta oli työnantajia, jotka eivät ottaneet lähes ilmaista työvoimaa töihin, ja moni opiskelija jäi ilman harjoittelupaikkaa. Ja mikäli paikan sai, harjoittelun sisältöön ei pystynyt vaikuttamaan, vaan oli otettava mitä sai. MEOLin mukaan ongelmana oli se, pystyvätkö metsäoppilaitokset tarjoamaan sellaista työvoimaa, jota työnantajat eri aikakausina tarvitsevat, mutta metsäoppilaitosten ja metsäalan työnantajien yhteistyötä kehittämällä työharjoitteluja ja työpaikkojen saamista voitaisiin parantaa. (Mäntylä 1995, 22–23.)

2000-luvulla MEOL teki kannanottoja koulutusmääristä ja koulujen lopettamis- päätöksistä. Muun muassa vuoden 2007 kannanotossa vaadittiin koulutusmäärien puolittamista sekä metsätalousinsinöörien että metsänhoitajien osalta (MEOL ry 2007). MEOL ei kantanut huolta pelkästään opiskelijoiden hyvinvoinnista, vaan myös luonnosta. Lehdistötiedotteessa vuodelta 2008 MEOL kehotti kysymään metsänomistajilta tietoja mahdollisista pesäluolastoista tai muista riis- takohteista hakkuita tai muita suunnitelmia tehtäessä (MEOL ry lehdistötiedote 2008).

Arene ry:ssä oli käyty keskustelua metsätalousinsinöörien ja agrologien tutkinto- jen yhdistämisestä biotalouden insinöörin tutkinnoksi, koska tutkintojen määrää haluttiin karsia. Samaa keskustelua oli käyty ilmeisesti opetushallituksessa saakka. Ajatuksena oli, että kaikki opiskelijat aloittaisivat tutkinnon yhdessä, mutta erikoistuisivat jompaankumpaan. MEOL oli tehnyt asiasta kannanoton, jossa vastustettiin tutkintojen yhdistämistä. (MEOL ry pöytäkirja 2010; Marjala 2020.)

MEOL otti kantaa Kymenlaakson ammattikorkeakoulun päätökseen lopettaa met- sätalouden sekä metsä- ja puutalouden koulutusohjelmat. Perustelu lopettami- seen oli se, että metsätalousinsinöörejä valmistuu liikaa työmarkkinoiden tarpei- siin nähden. Myöhemmin oli kuitenkin ilmoitettu, että Kymenlaakson ammattikor- keakoulussa aloitetaan uusi puutekniikan koulutusohjelma, johon sisältyi suun- tautumisvaihtoehtoja, jotka vastasivat metsätalouden koulutusohjelmaa. MEOL koki, että uusittu puutekniikan koulutusohjelma kouluttaa insinööri (AMK) -tutkin- tonimikkeellä metsätalousinsinöörin (AMK) tutkinnon sisältöä, ja tuottaisi edel- leen liikaa metsäalan osaajia jo valmiiksi ahtaille työmarkkinoille. Puutekniikan koulutusohjelman tasosta oltiin myös huolissaan, koska koulutuksen suunnittelu oli aloitettu vasta vuotta ennen koulutuksen suunniteltua aloittamista. Mietittiin myös sitä, osaavatko työnantajat tehdä selvää jakoa metsätalousinsinöörien ja puutekniikaninsinöörien välille, jos jälkimmäisessä koulutuksessa on metsäta- lousinsinöörille tyypillisiä opintoja. Epäiltiin, ettei uuden koulutusmuodon käy- neille löydy töitä. Samassa kannanotossa MEOL osoitti huolensa jäljelle jäänei- den opiskelijoiden opetuksen tasosta, koska opinnot kestävät neljä vuotta. MEOL

vaati, että näille opiskelijoille taataan kunnollinen ammatillinen koulutus ja varmistetaan, ettei opettajien motivaatio laske. Huolta kannettiin myös niistä, jotka olivat lykänneet aloittamista vuodella asevelvollisuuden vuoksi. (MEOL ry 2010; Ketola, H 2020.)

Vuonna 2018 MEOL lähetti lausunnon opetusviranomaisille koskien ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen opetussuunnitelmamuutoksia. Suunniteluissa opetussuunnitelmissa oli lisätty kursseja, jotka vastasivat metsätalousinsinöörin tutkinnon kursseja, mutta opiskeluaika oli huomattavasti lyhyempi. MEOL ilmaisi huolensa siitä, että metsäalalle koulutettaisi teoriassa samat asiat osaa- vaa työvoimaa alemmalla koulutusasteella nopeammin, jolloin tulevien metsätalousinsinöörien työpaikat voisivat olla uhattuina. Toinen huoli oli ammattitaidon heikkenemisestä alalla, koska lyhyessä ajassa ei pysty sisäistämään sitä määrää tietoa, mitä metsätalousinsinöörin tutkinnossa vaaditaan.

4 KYSELYTUTKIMUKSET

Keväällä 2020 järjestettiin kaksi kyselyä, joista toinen oli tarkoitettu ammattikorkeakouluopiskelijoille ja toinen ammattikorkeakoulujen opiskelijajärjestöille. Opiskelijoille järjestetyllä kyselyllä haluttiin selvittää opiskelijoiden mielipiteitä ja tietoja ammattiliitoista ja niiden opiskelijajärjestöistä sekä niiden tarjoamista palveluista. Kyselyssä ei kysytty ammattiliiton nimeä, joten vastaajat voivat kuulua mihin tahansa liittoon. Opiskelijajärjestöille järjestetyllä kyselyllä haluttiin selvittää, onko eri ammattiliittojen ja niiden opiskelijajärjestöjen välillä suuria eroja. Opiskelijajärjestöiltä haluttiin myös tietoa siitä, millaisena ne kokevat yhteistyön ammattiliiton kanssa ja onko tässä eroavaisuuksia eri ammattiliittojen välillä sekä onko järjestöillä tai ammattiliitoilla hyväksi todettuja etuja tai palveluita, joita voisi ottaa käyttöön myös Metossa tai MEOLissa.

Linkki opiskelijoille tarkoitettuun kyselyyn lähetettiin Meton toimesta kaikille Meton opiskelijajäsenille uutiskirjeessä. MEOL lähetti sähköpostitse sekä opiskelijoille että opiskelijajärjestöille tarkoitettujen kyselyiden linkit saatekirjeessä (liite 3) jokaiselle jäsenjärjestölleen sekä Evon Metsäpojille. Opiskelijajärjestöt puolestaan lähettivät opiskelijoille tarkoitetun kyselyn linkin sähköpostitse omille jäsenilleen. Myöhemmin molempien kyselyiden linkit lähetettiin TAMKin ainejärjestöille, ja heitä pyydettiin lähettämään opiskelijoille tarkoitetun kyselyn linkki omille jäsenilleen. Vastausaikaa kyselyissä oli kolme viikkoa.

4.1 Tutkimus- ja analyysimenetelmät

Kysely järjestettiin sähköisenä, koska kyselyyn odotettiin vastauksia ympäri Suomea ja kyselyn oli tarkoitus olla täysin anonyymi. Erilaisia kyselylomakeohjelmia ja niiden toimintoja selvitettiin ennen kyselyn tekemistä. TAMKin ohjeistuksessa suositeltuja ohjelmia olivat Office 365 Forms ja LimeSurvey, joista jälkimmäinen valikoitui käytettäväksi ohjelmaksi sen monipuolisuuden vuoksi. LimeSurveyyn käyttöönotto vaati jonkin verran perehtymistä ennen kuin kyselylomakkeita sai luotua.

Kyselyt olivat kvantitatiivisia eli määrällisiä tutkimuksia ja vastausvaihtoehdot olivat suurimmaksi osaksi strukturoituja (Ronkanen & Karjalainen 2008). Kyselyissä oli monivalintakysymyksiä, arvoasteikkokysymyksiä ja vapaan sanan kysymyksiä. Arvoasteikko oli 1–5, jossa 1 tarkoitti huonointa ja 5 parasta arvoa. Kummasakaan kyselyssä ei kysytty vastaajan sukupuolta, koska sillä ei koettu olevan merkitystä tulosten kannalta.

Kyselyn kysymyksiä varten pidettiin kaksi palaveria Meton kehittämispäällikön Jani Akkasen ja MEOLin puheenjohtajan Tuomas Kuittisen kanssa. Ensimmäisessä tapaamisessa käytiin läpi Meton ja MEOLin toiveet kysymyksiin ja toisessa tapaamisessa järjestöt saivat kertoa mielipiteensä valmiisiin kyselyihin, joiden pohjalta kysymykset muotoutuivat lopulliseen muotoonsa (liitteet 4 & 5).

Ennen kyselyjen lähettämistä kohderyhmälle, kyselyt annettiin pienen testiryhmän kokeiltavaksi ja heidän kommenttiansa perusteella tehtiin pieniä parannuksia. Kyselyistä haluttiin tehdä mahdollisimman selkeän näköisiä ja riittävän lyhyitä, että opiskelijat jaksavat vastata niihin kokonaan sekä sellaisia, että kysymysten asettelussa ei olisi tulkinnanvaraa.

Tulosten analysointi oli sekä laadullista että määrällistä. Monesta kysymyksestä haluttiin tietää vastaajien määrä, että pystyttäisi paremmin määrittelemään mitkä vaihtoehdot ovat suosittuja ja mitkä eivät. Toisaalta haluttiin myös saada käsitys vastaajien mielipiteistä ja toiveista, joten sen osalta käytettiin laadullista analyysia. Numeerisia tuloksia analysoitiin Excelissä hyödyntäen suodatustoimintoa, ja sillä selvitettiin yhdistäviä tekijöitä eri kysymysten välillä.

4.2 Opiskelijoille tarkoitetun kyselyn tulokset

Opiskelijoille tarkoitetussa kyselyssä oli yhteensä 120 vastaajaa, joista 94 täytti koko lomakkeen. Vastaajista, jotka täyttivät lomakkeen loppuun, 87 oli luonnonvara-alan opiskelijoita, kuusi tekniikan alan opiskelijoita sekä yksi matkailu- ja ravitsemisalan opiskelija. Luonnonvara-alan osalta otanta oli pieni, vain noin 7 % vuonna 2020 läsnäolleiksi ilmoittautuneista ammattikorkeakouluopiskelijoista (Vi-

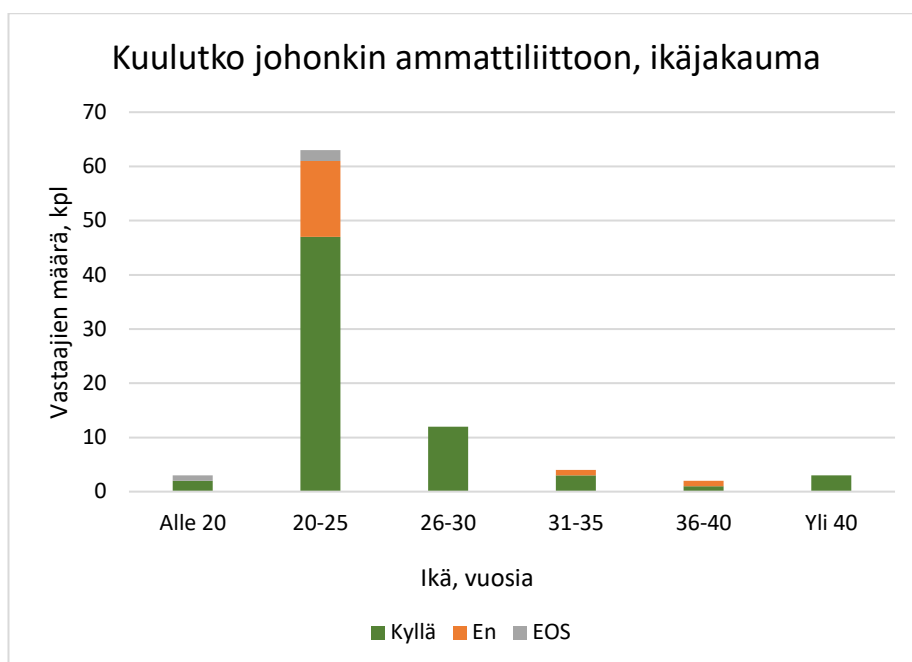
punen 2021). Näistä 87 luonnonvara-alan opiskelijasta 68 ilmoitti kuuluvansa ammattiliittoon, mikä tarkoitti 72 % luonnonvara-alan vastaajista. Liittoon kuuluvista luonnonvara-alan opiskelijoista vajaa 20 % kertoi olevansa ammattiliiton opiskelijajärjestön toiminnassa mukana, kuten hallituksessa tai muussa toimielimessä. Luvuissa 4.4.1–4.4.7 käsitellään vain luonnonvara-alan opiskelijoiden antamia kokonaisista vastauksia. Muiden alojen opiskelijoita vastasi kyselyyn pieni määrä, joten tulosten lopussa luvussa 4.4.8 käsitellään lyhyesti heidän vastauksiaan tärkeimmiltä osilta.

Kysely rakentui siten, että vastaaja ohjattiin eri kysymyspattereihin riippuen siitä, kuuluiko hän liittoon vai ei. Ne, jotka eivät tieneet kuuluvatko liittoon vai ei, ohjattiin pääosin samoihin kysymyksiin kuin ne, jotka eivät kuulu liittoon. Näin saatiin paremmin selvitettyä, mihin opiskelijajäsenet ovat tyytyväisiä ja missä pitäisi tehdä muutoksia sekä se, miksi jotkut opiskelijat eivät ole jäseniä.

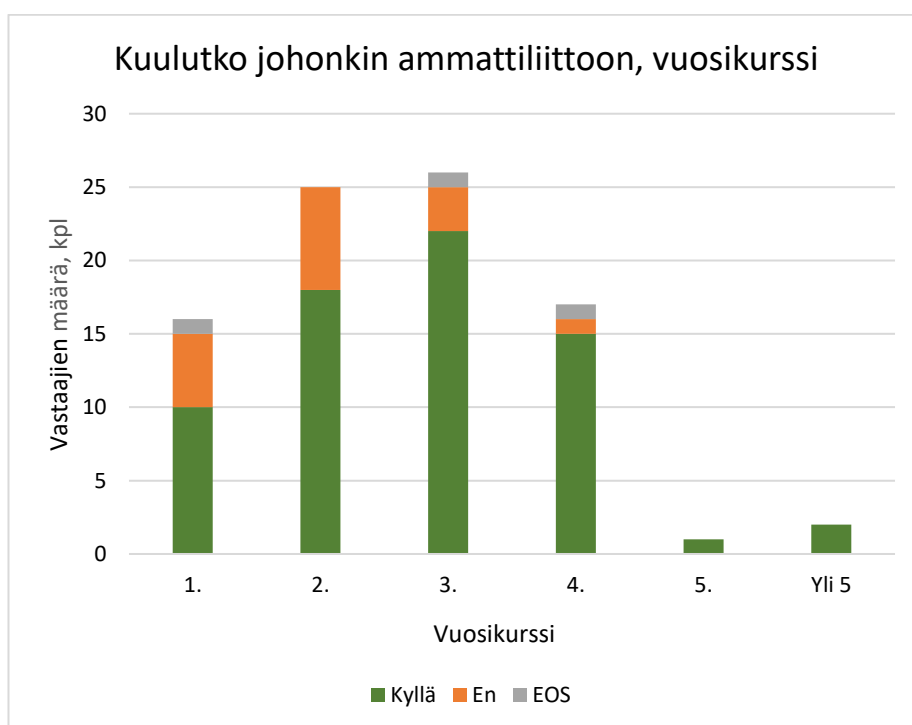
4.2.1 Perustietoja

Seuraavissa kaavioissa on kuvattu vastaajien ikäjakauma (kaavio 1) ja vuosikurssi (kaavio 2) jaoteltuna sen mukaan kuuluuko liittoon vai ei. Vastausvaihtoehtona oli myös ”en osaa sanoa”, mikäli ei ollut varma kuuluuko liittoon. Tähän ryhmään kuuluvia vastaajia oli vain kolme, ja he ovat kaavioissa nimellä ”EOS”.

Kaavioista käy ilmi, että aktiivisin vastaajaryhmä olivat 20–25-vuotiaat, opintojen puolivälissä olevat opiskelijat. Kyseisen ikäryhmän suuruus verrattuna muihin ikäryhmiin ei välttämättä selity 20–25-vuotiaiden vastaamisaktiivisuudella, vaan sillä, että kyseinen ikäryhmä on ylipäätään suurin korkeakouluissa vuosittain aloittava joukko (Haapamäki 2018).

KAAVIO 1. Ammattiliittoon kuulumisen ikäjakauma

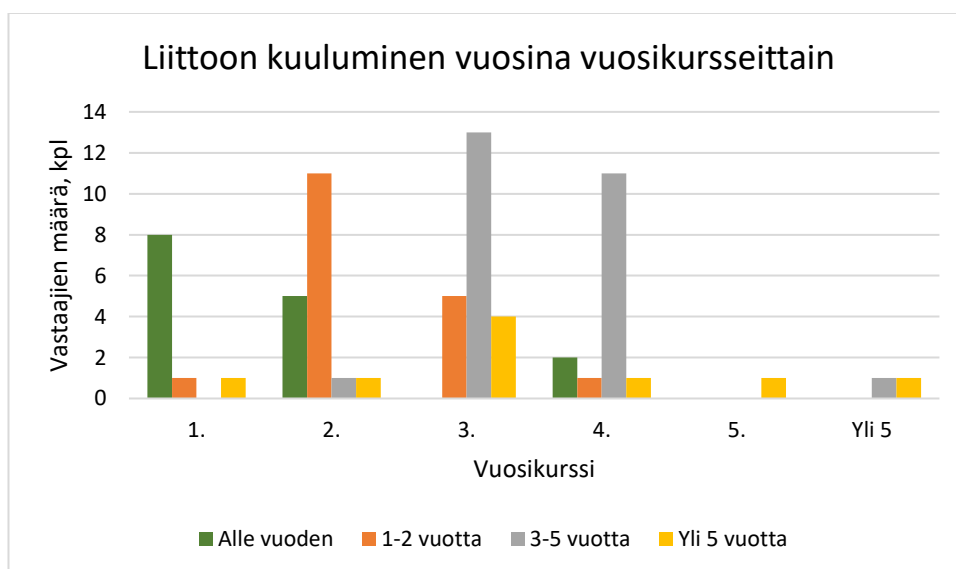

KAAVIO 2. Ammattiliittoon kuuluminen vuosikursseittain

4.2.2 Kysymyksiä ammattiliitosta

Tämä osio oli tarkoitettu vain ammattiliittojen jäsenille. Kysymyspatterilla selvitetiin liittoon kuulumista vuosina, liiton vaihtamista, siihen liittymistä ja eroamista sekä liitossa pysymisen motiiveja.

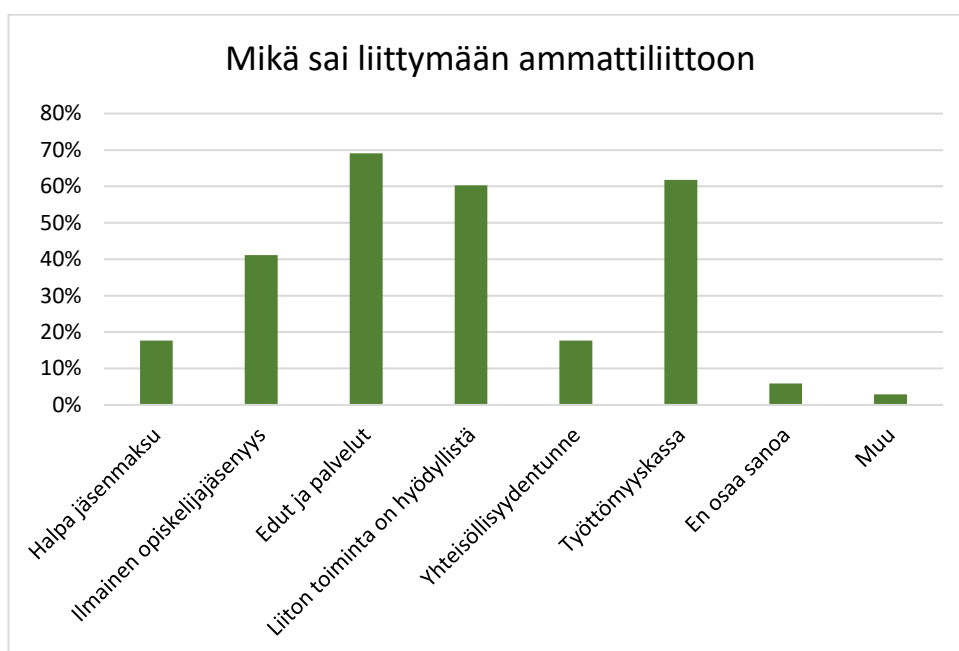
Kaaviossa 3 tarkastellaan jäsenten liittoon kuulumisen kestoa vuosikursseittain. Kaaviosta käy ilmi, että uusien jäsenten määrä vähenee, mitä vanhempi vuosikurssi on kyseessä. Kaaviosta on myös tulkittavissa se, että suuri osa vastaajista on liittynyt liittoon heti opinnot aloitettuaan, jolloin Meto ja MEOL käyvät oppilaitoskierroksilla esittelemässä toimintaansa. Uudet jäsenet opintojen loppuvaiheessa voivat selittyä sillä, että opiskelijat liittyvät ammattiliittoon mennessään toimihenkilöharjoitteluun, joka useimmiten tapahtuu toisen ja kolmannen tai kolmannen ja neljännen opiskeluvuoden välisenä kesänä. Toinen selitys voi olla se, että Meton edustajat käyvät pitämässä opintojen loppupuolella luentoja työmarkkina-asioista.

KAAVIO 3. Jäsenten kuulumisen liittoon vuosina vuosikursseittain

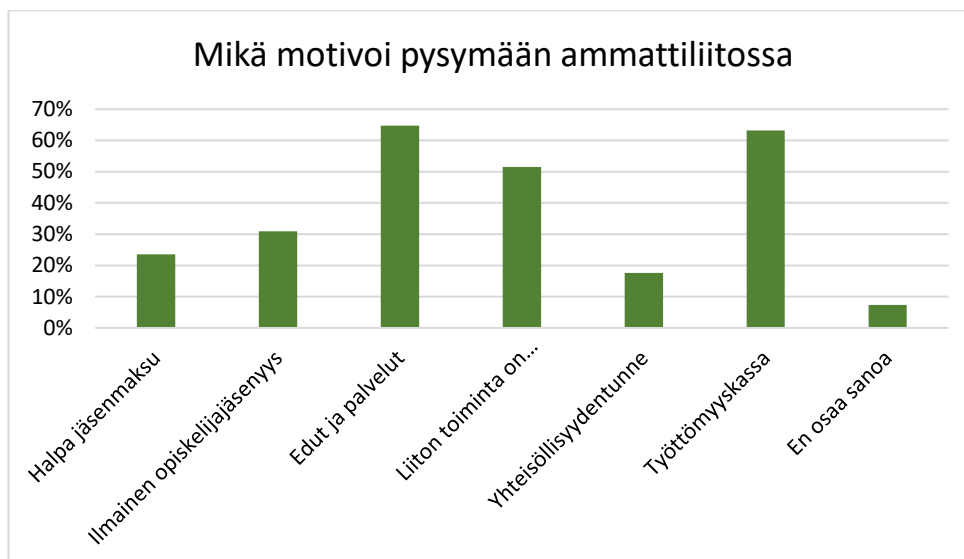
Yli viisi vuotta liittoon kuuluneita oli jonkin verran jokaisella vuosikurssilla. Kysymyspatterissa kysyttiin myös liiton vaihtamisesta, ja lähes jokainen yli viisi vuotta liittoon kuulunut kertoi vaihtaneensa liittoa alanvaihdon vuoksi.

Jäseniltä kysyttiin miksi he ovat liittyneet liittoon, ja monivalintakysymyksissä pystyi valitsemaan useamman vastauksen (kaavio 4). Suurin osa vastaajista mainitsi syyksi edut ja palvelut, mutta lähes saman verran mainintoja sai työttömyyskassa sekä se, että liiton toiminta koetaan itseä hyödyttäväksi. Noin 40 % vastaajista oli maininnut syyksi ilmaisen opiskelijajäsenyyden, mutta halvan jäsenmaksun oli maininnut vain 18 %. Yhteisöllisydentunne ei noussut vastauksissa kovin korkealle, mutta yhdessä kirjoitetussa vastauksessa oltiin sitä mieltä, että mitä enemmän liittoihin kuuluu ihmisiä, sitä suurempi vaikutus niillä on TES-neuvotteluissa. Toisessa kirjoitetussa vastauksessa syyksi ammattiliittoon liittymiselle annettiin tuleva ala.

KAAVIO 4. Jäsenten mainitsemat syyt liittyä ammattiliittoon

Kysyttäessä motivaatiota ammattiliitossa pysymiseen vastausvaihtoehdot olivat samat, kuin edellisessä kysymyksessä, ja vastaaja pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon. Vastauksia tuli hieman vähemmän, kuin edelliseen kysymykseen, mutta ne korreloivat keskenään: samat syyt, joiden vuoksi ammattiliittoon liitytään, saavat pysymään liitossa (kaavio 5).

KAAVIO 5. Jäsenten mainitsemat syyt ammattiliitossa pysymiseen

Jäseniltä kysyttiin ovatko he miettineet ammattiliitosta eroamista ja 18 % kertoi miettineensä asiaa. Vastaukseen pyydettiin perustelua, mutta se ei ollut pakollinen, jolloin muutama vastaaja jätti perustelematta. Ne vastaajat, jotka perustelivat, mainitsivat useimmin jäsenmaksujen suuruuden ja sen, että olivat pohtineet, onko ammattiliitosta heille oikeasti hyötyä. Yhden vastaajan mielestä liitto ajaa vain omaa etuaan, ei jäsenten, ja yksi vastaaja sanoi eroavansa liitosta, mikäli saa hyvän työpaikan.

4.2.3 Ammattiliitot ja YTK

Ne vastaajat, jotka eivät kuulu ammattiliittoon tai eivät olleet varmoja jäsenyydestään, saivat perustietojen jälkeen vastata kysymyksiin ammattiliitoista, koska haluttiin selvittää ovatko vastaajat joskus kuuluneet ammattiliittoon ja jos ovat, mikä heidät on saanut eroamaan siitä tai ovatko he miettineet ammattiliittoon liittymistä, ja mikä on estänyt heitä liittymästä. Näiden kahden ryhmän kohdalla haluttiin myös selvittää kuuluvatko he ammattiliiton sijaan Yleiseen työttömyyskassaan (YTK). Liittoon kuulumattomilla ja jäsenyydestään epävarmoilla kysymyspatterit erosivat hieman toisistaan, mutta ne käsittelivät osin samoja asioita, minkä vuoksi tulokset käsitellään samassa osiossa.

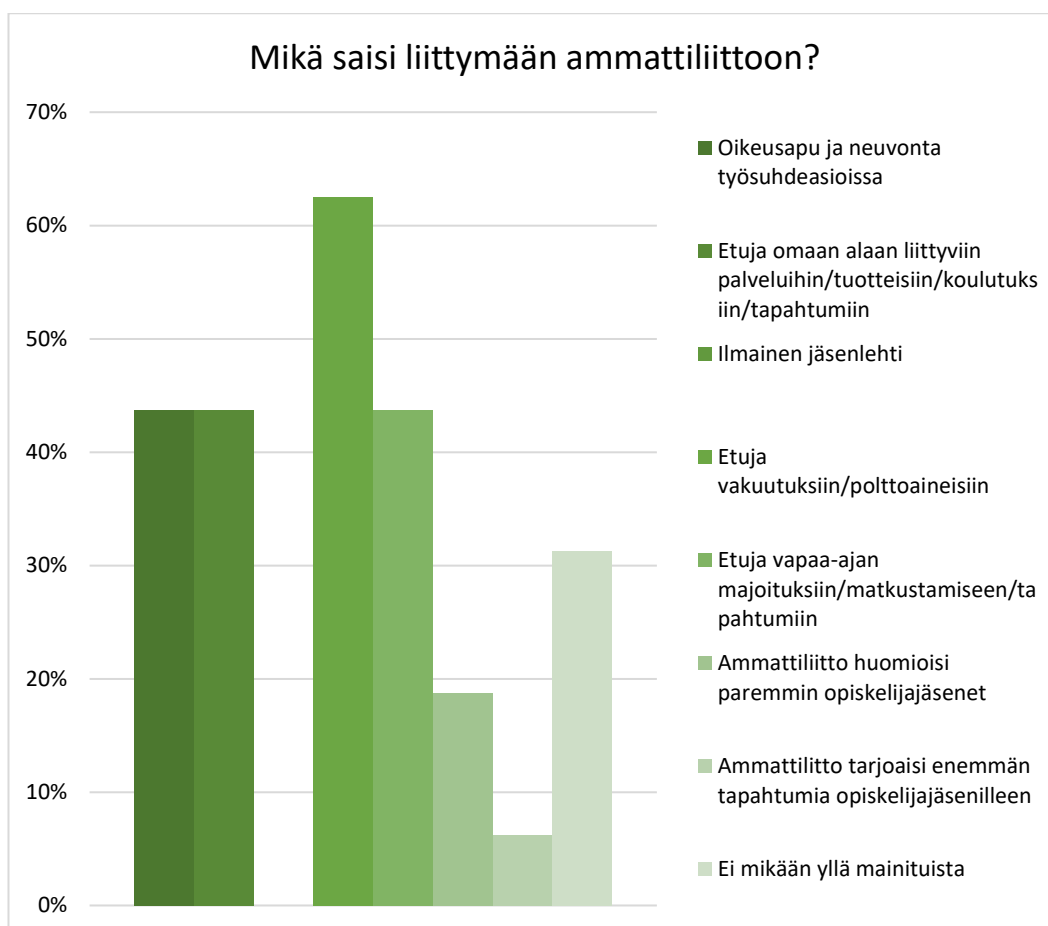
Ammattiliittoon kuulumattomista 25 % kertoi joskus kuuluneensa ammattiliittoon, ja perustelut eroamiselle olivat moninaisia. Vastauksissa eroamisen syiksi mainittiin työsuhteen päätyminen, yrittäjäksi ryhtyminen, säästäminen opiskeluaikoina sekä ay-liikkeen elinkeino- ja yrittäjävastaisuus. Lisäksi vastaajista vain 12,5 % kuului Yleiseen työttömyyskassaan. Ne, jotka eivät tieneet kuuluvatko ammattiliittoon, eivät kuuluneet myöskään Yleiseen työttömyyskassaan.

Hieman alle puolet ammattiliittoon kuulumattomista oli harkinnut ammattiliittoon liittymistä. Osa perusteli sitä, miksi eivät vielä ole liittyneet, ja lähes jokainen heistä oli sitä mieltä, ettei asia ole vielä ajankohtainen opiskelun vuoksi. Osa heistä mainitsi harkitsevansa ammattiliittoon liittymistä siinä vaiheessa, kun ovat siirtymässä opinnoista työelämään. Muiksi syiksi mainittiin jäsenmaksu, ay-liikkeen vanhanaikainen ajattelutapa ainakin joillakin ammattiliitoilla ja se, ettei tiedetä mikä olisi oikea ammattiliitto, johon liittyä, koska kukaan ei ole esitellyt niitä.

Niiltä, jotka eivät olleet varmoja kuuluvatko ammattiliittoon, kysyttiin haluaisivatko he kuulua. Kaikki vastaajat jatkoivat epävarmalla linjalla ja olivat vastanneet ”ehkä”.

Kysymyspatterin viimeisessä osiossa ammattiliittoon kuulumattomilta kysyttiin mikä saisi heidät liittymään ammattiliittoon (kaavio 6). Vaihtoehdot oli annettu valmiiksi ja niistä pystyi valitsemaan niin monta kuin halusi. Etujen ja neuvonnan osalta vaihtoehdot olivat sellaisia, joita Meto kyselyn vastausaikana tarjosi.

Selkeästi eniten mainintoja saivat kaikki edut ja neuvontapalvelut, mutta edut vakuutuksiin ja polttoaineisiin nousivat kaikista suosituimmaksi. Vain muutama halusi enemmän opiskelijoiden huomiontia ammattiliittojen toiminnassa, mutta kukaan vastaajista ei halunnut ilmaista jäsenlehteä.

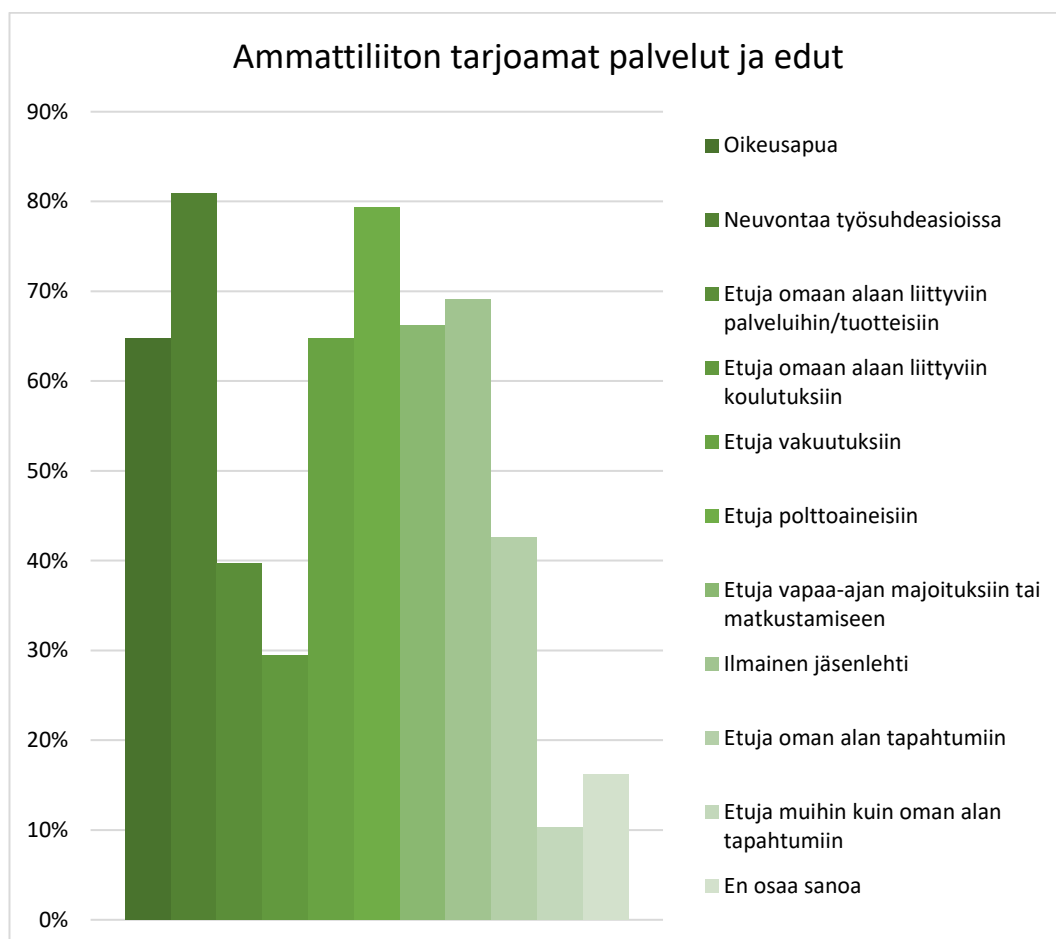
KAAVIO 6. Ammattiliittoon kuulumattomien vastauksia siitä, mikä saisi heidät liittymään liittoon

4.2.4 Palvelut ja edut

Ammattiliittojen jäsenille oli pidempi kysymyspatteri palveluista ja eduista, koska haluttiin tietää ovatko jäsenet tutustuneet ammattiliittonsa tarjoamiin palveluihin ja etuihin, kuinka tyytyväisiä he ovat niihin sekä millaisia palveluja he voisivat tarvita opiskeluaikana, ja toisaalta haluttiin tietää, onko muiden alojen ammattiliittoilla erilainen tarjonta. Ammattiliittoon kuulumattomilta ja epävarmoilta vastaajilta kysyttiin vain, millaisia palveluja ammattiliittojen heidän mielestään pitäisi tarjota.

Ammattiliiton jäsenistä 81 % kertoi tutustuneensa ammattiliiton tarjoamiin palveluihin ja etuihin. Vastaajilta kysyttiin myös millaisia palveluja ammattiliitto tarjoaa, ja vastausvaihtoehdot olivat suurimmalta osin sellaisia, mitä Meto tarjoaa jäsenilleen. Kysymyksessä pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon.

Kaaviossa 7 on esitetty vastaukset koskien palveluita ja etuja, ja suurimmalle osalle vastaajista ammattiliiton tärkeimmät, edunvalvontaan liittyvät palvelut olivat tuttuja. Polttoaine-etu oli myös lähes 80 %:lle vastaajista tuttu. Reilu puolet vastaajista tunsi myös muut liiton tarjoamat edut, kuten vakuutuksiin ja matkustamiseen liittyvät edut. Sen sijaan koulutuksiin ja tapahtumiin liittyvät edut eivät olleet vastaajille yhtä tuttuja.

KAAVIO 7. Vastaajien mainitsemat jäsenpalvelut ja -edut, joita ammattiliitto tarjoaa

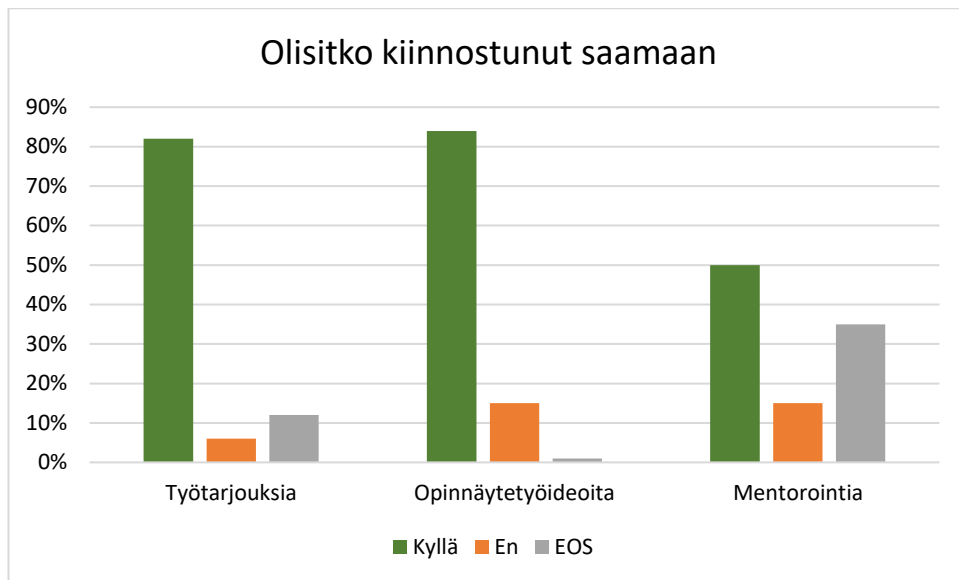
Vastaajilta kysyttiin tyytyväisyyttä ammattiliiton tarjoamiin palveluihin ja etuihin asteikolla 1–5, ja 68 % vastaajista oli erittäin tai melko tyytyväisiä. Vastausten keskiarvo oli 3,8 ja keskihajonta 0,9. Tästä voidaan päätellä, että ammattiliittojen jäsenet ovat pääosin melko tyytyväisiä palveluihin ja etuihin.

Eriyksen kiinnostavaa oli se, millaisia etuja ja palveluita juuri opiskelijat voisivat tarvita. Tässä kysymyksessä ei ollut valmiita vaihtoehtoja, vaan vastaajat saivat

vapaasti kertoa mitä tarvitsisivat. Vajaa kolmannes vastaajista, jotka ovat ammattiliiton jäseniä, ei osannut sanoa, millaisia etuja ja palveluita tarvitsisi, yhden vastaajan mukaan opiskeluaikana ei tarvita ammattiliittoa, yhdelle riitti pelkkä työttömyyskassa ja muutamalle riitti edellisessä kysymyksessä mainitut edut ja palvelut. Loput vastaajat halusivat tietoa työ- ja harjoittelupaikosta sekä niiden tarjoamista, tukea ja neuvoja harjoittelupaikan hakemiseen, tietopakettia työsopimusasioista sekä työsopimusten tarkistamista. He kaipasivat tietoa liiton toiminnasta, alan tapahtumista, TES:sta ja ylipäätään työelämästä. Ammattiliitolta toivottiin vakuutuksia, tapahtumia, koulutuksia ja tukiovetusta, jäsenlehteä, verkostoitumismahdollisuuksia työnantajien kanssa sekä opiskelijayhteisöä kehittäviä ja parantavia asioita. Alennukset olivat yksi monessa vastauksessa esiin noussut teema. Alennuksia haluttiin tapahtumiin ja koulutuksiin, alan kirjallisuuteen, metsästys- ja metsurivaatteisiin ja tarvikkeisiin, polttoaineisiin, ruokailuihin (lounasetelit), majoitukseen sekä kotimaan matkailuun. Lisäksi haluttiin edullisempi jäsenmaksu tai maksuton jäsenyys opintojen ajaksi.

Sama kysymys esitettiin niille, jotka eivät ole ammattiliiton jäseniä tai eivät ole varmoja jäsenyydestään. He toivoivat yhtä lailla neuvontaa, etuja, tapahtumia ja tiedottamista, mutta myös sitä, että kaikille opiskelijoille tarjottaisi palkallista harjoittelua. Neuvontaa kaivattiin työelämästä ja työsuhdeasioista sekä oikeusapua mahdollisiin riitatilanteisiin. Ammattiliiton toiminnasta ja eduista kaivattiin tiedottamista, koska ei koettu, että niistä olisi saatu tietoa. Eduista haluttiin alakohtaisia ja vapaa-aikaan liittyviä sekä opiskelukustannuksia helpottavia. Jäsenmaksusta mainittiin myös tässä vastaajaryhmässä, että sen pitäisi olla pieni kertamaksu tai jäsenyyden tulisi olla maksuton, mutta kuitenkin niin, että palvelut olisivat samat, kuin työssäkävällä jäsenellä. Ammattiliitolta toivottiin myös toimia opetuksen tason parantamiseen.

Jäsenille tarkoitetun kysymyspatterin viimeinen osio kartoitti opiskelijoiden kiinnostusta saada työtarjouksia, opinnäytetyöideoita tai mentorointia ammattiliiton kautta (kaavio 8). Vastaajista yli 80 % oli kiinnostunut saamaan työtarjouksia ja opinnäytetyöideoita ammattiliiton kautta, mutta vain puolet oli kiinnostunut mentoroinnista.

KAAVIO 8. Vastaajien kiinnostus työtarjouksista, opinnäytetyöideoista ja mentoroinnista

4.2.5 Jäsenmaksu

Jäsenmaksuosiossa kysyttiin jäseniltä tietoja siitä, kuinka paljon, millä tavoin ja missä vaiheessa he maksavat jäsenmaksua. Kaikissa kysymyksissä oli suurta hajontaa vastaajien kesken. Niitä, jotka eivät ole jäseniä tai eivät tiedä ovatko, kysyttiin mielipidettä jäsenmaksujen suuruudesta.

Jäsenille tarkoitetun kysymyspatterin ensimmäinen kysymys oli monivalintakysymys ja sillä haluttiin selvittää maksaako vastaaja jäsenmaksua. Vastaajista 25 % kertoi maksavansa jäsenmaksua, 12 % ei maksa jäsenmaksua, 60 % maksoi vain työssäoloajalta ja 3 % ei osannut sanoa maksavatko he jäsenmaksua.

Seuraavassa kysymyksessä haluttiin selvittää onko jäsenmaksu kiinteä vai prosenttiperusteinen. Vastaajista 40 % kertoi summan olevan kiinteä, 48 % prosenttiperusteinen ja 11 % ei osannut sanoa kumpi. Tämä kysymys oli jäänyt epähuomiossa pakolliseksi, joten ”en osaa sanoa” -vastaajien määrä korreloi edellisen kysymyksen vastaajien kanssa, jotka olivat vastanneet, etteivät maksa jäsenmaksua tai eivät osaa sanoa maksavatko.

Kolmannessa kysymyksessä kysyttiin kuinka paljon he maksavat jäsenmaksua vuodessa. Kysymys ei ollut pakollinen, mutta siihen saatiin 14 vastausta. Tarkemman summan antaneiden vastaukset olivat väliltä 28–500 € ja niiden mediaani oli 35 €. Osa vastasi jäsenmaksun olevan 7–8 € jokaiselta työssäolokuukaudesta, yksi vastasi sen olevan noin 7 % bruttopalkasta ja kaksi oli sitä mieltä, että opiskeluajalta ei makseta jäsenmaksua. Yhden vastaajan mukaan hän maksaa jäsenmaksua 7 € jokaiselta työssäolokuukaudesta, mutta että syksyllä 2020 jäsenmaksu tulee olemaan 30 € vuodessa, ja toisen mielestä jäsenmaksua ei sillä hetkellä tarvinnut maksaa, mutta myöhemmin jäsenmaksu tulisi olemaan muutama kymppi vuodessa.

Vastausten kirjossa näkyy kysymyksen asettelun ongelmallisuus. Kysymys oli ”Paljon maksat jäsenmaksua vuodessa?” sen tarkemmin määrittämättä minkä jäsenmaksusta on kyse ja miltä ajalta. Vuonna 2019 Meton opiskelijajäsenet maksoivat jäsenmaksua palkallisilta jaksoilta 0,7 % bruttopalkasta, ja se sisälsi Meton jäsenmaksun lisäksi työttömyyskassan jäsenmaksun. Jäsenmaksuun tuli kuitenkin muutos vuonna 2020, jolloin työttömyyskassan jäsenmaksu oli 7 € jokaiselta työssäolokuukaudesta ja liiton KULTA-jäsenmaksu 30 € lukuvuodelta. KULTA-tason jäsenmaksulla saa Meton, MEOLin ja paikallisen ainejärjestön (pois lukien Evon Metsäpojat ry) tarjoamat edut ja palvelut. Kysely ajoittui vuoden 2020 keväeseen, jolloin tieto jäsenmaksumuutoksista oli lähetetty jäsenille Meton uutiskirjeessä useaan otteeseen, mutta Meton mukaan vain noin puolet jäsenistä yli-päättään avaa uutiskirjeen (Akkanen 2021). Meton kirje jäsenmaksumuutoksista, jonka yhteydessä oli lasku, lähetettiin jäsenille vasta syyskuussa 2020 (Meto 2020).

Opiskelijat eivät välttämättä olleet tutustuneet asiaan sen tarkemmin tai eivät olleet kiinnittäneet siihen huomiota, että jäsenmaksua maksetaan myös työttömyyskassaan, jolloin summat ovat menneet sekaisin muutoksen myötä. Tietysti on myös mahdollista, että opiskelija on tienannut 1000 € kuukaudessa, jolloin 0,7 % bruttopalkasta olisi 7 €. Kuitenkin kun vertaa vastauksia siihen, mitä jäsenet todellisuudessa maksavat, huomaa että melko iso osa jäsenistä ei edes tiedä paljonko he maksavat jäsenmaksua. Toisaalta kaikki vastaajat eivät välttämättä kuulu Metoon, vaikka ovatkin luonnonvara-alan opiskelijoita, vaan johonkin muuhun ammattiliittoon, jolloin jäsenmaksu voi olla jotain muuta, kuin Metolla.

Niiltä, jotka eivät ole jäseniä, kysyttiin mikä olisi heidän mielestään kohtuullinen jäsenmaksun määrä opiskelijoille. Vastaukset olivat kirjavia ja summat vaihtelivat 0–120 € välillä, mediaanin ollessa 25 € vuodessa. Osan mielestä voisi myös olla kertamaksu, jonka suuruus olisi 20–50 €. Maksuksi ehdotettiin lisäksi jotain osuutta palkasta sekä 50 %:a työssäkäyvän palkasta. Yhden vastaajan mielestä summa ei saisi olla kovin suuri, koska opiskelijat eivät hänen mukaansa käytä juurikaan ammattiliiton tarjoamia palveluita.

Sama kysymys esitettiin myös niille, jotka eivät tieneet ovatko jäseniä. Heistä kaksi ei osannut sanoa mitään summaa, mutta yhden mielestä 20 € olisi sopiva summa. Tätä ei kuitenkaan tarkemmin määritelty olisiko kyseessä vuosi- vai kertamaksu.

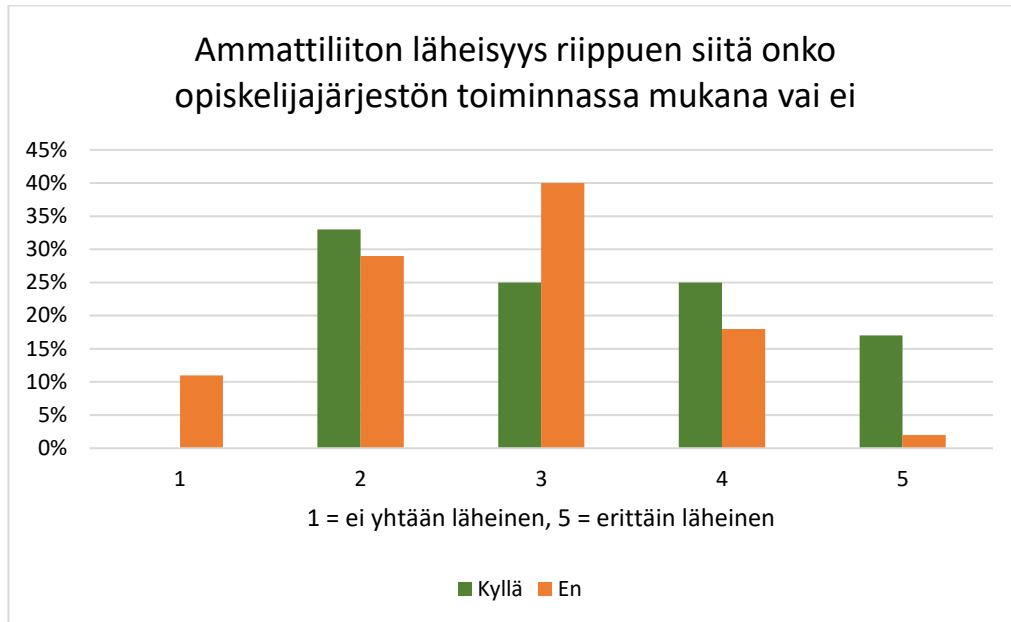
Osion viimeisellä kysymyksellä haluttiin selvittää tietävätkö opiskelijat, että ammattiliiton jäsenmaksun pystyy laittamaan verovähennyksiin tai tietävätkö he edes mitä se tarkoittaa. Jäsenistä 47 % tiesi, 51,5 % ei tiennyt ja 1,5 % vastaajista ei ymmärtänyt kysymystä. Liittoon kuulumattomista 31 % tiesi ja 69 % ei tiennyt, mutta jäsenyydestään epävarmoista yksikään ei tiennyt.

Jäsenmaksuun liittyvät kysymykset kehiteltiin alun perin siksi, että voitaisiin tarkastella onko eri alojen välillä eroa jäsenmaksuissa ja niiden vaikutuksessa etuihin sekä jäsenten tyytyväisyyteen. Kuitenkin hajontaa tuli jo pelkästään luonnonvara-alan vastaajien kesken, mikä kertoo siitä, että opiskelijoiden suuntaan tapahtuvaa viestintää pitäisi jollain tavalla kehittää.

4.2.6 Mieliä ammattiliitoista

Kyselyn viimeisessä osiossa kysyttiin opiskelijoiden mielipiteitä ammattiliitoista. Kysyttäessä kuinka läheiseksi vastaaja kokee ammattiliiton asteikolla 1–5, vastaukset jakaantuivat melko tasaisesti asteikolle, keskiarvon ollessa 2,7 ja keskihajonnan 1. Vastaajista vain 24 % koki ammattiliiton melko tai erittäin läheiseksi. Kiinnostusta herätti se, korreloivatko positiiviset vastaukset ja ammattiliiton opis-

kelijärjestössä toimiminen keskenään. Kaaviosta 9 voi päätellä, että opiskelijajärjestön toiminnassa mukana olevat eivät automaattisesti koe ammattiliittoa läheiseksi, mutta keskimäärin nämä henkilöt kokevat ammattiliiton läheisemmäksi (ka 3,3) kuin ne, jotka eivät ole toiminnassa mukana (ka 2,7).

KAAVIO 9. Vastaukset koskien ammattiliiton läheiseksi kokemista asteikolla 1–5 jaoteltuna sen mukaan onko mukana opiskelijajärjestön toiminnassa vai ei

Vastaajat saivat vapaasti kertoa ammattiliittojen ja niiden opiskelijajärjestöjen hyviä ja huonoja puolia. Positiivisiksi puoliksi ammattiliitoista mainittiin oman alan tuntemus, sujuva kommunikointi jäsenten ja liiton välillä, työpaikkailmoitukset, sähköpostitse toimitettavat ajankohtaiset viestit ja uutiset, hyvä TES (paitsi metsäkonealalla), yhteistoiminta, avuliaisuus sekä se, että liitto tukee opiskelijoita parhaansa mukaan. Negatiivisina puolina mainittiin opiskelijoiden jäsenmaksun muuttuminen, koska prosenttiperusteisena se oli vähemmän, kuin uusi kiinteä summa sekä se, että ammattiliiton paikalliset toimijat ovat pääsääntöisesti vanhoja. Opiskelijajärjestöt eivät saaneet negatiivista palautetta, mutta positiivisiksi puoliksi mainittiin yhteisöllisyys, verkostoitumismahdollisuudet, aktiivinen tiedottaminen ja järjestön läheisyys opiskelijalle.

4.2.7 Sanapilvet

Koko kyselyn viimeisenä asiana kysyttiin millä sanoilla opiskelijat kuvaisivat ammattiliittoja. Vastausvaihtoehtoja oli 12, joista pystyi valitsemaan niin monta kuin halusi, ja näiden lisäksi vastaajalla oli mahdollisuus kirjoittaa oma vaihtoehto. Valmiiksi annetuista sanoista puolet oli positiivisia ja puolet negatiivisia, ja ne olivat nuorekas, vanhanaikainen, jäykkä, muuttuva, jämähtänyt, kiinnostava, epäselvä, innostava, nykyaikainen, ystävällinen, välinpitämätön ja tylsä.

Sanapilviin on koottu kolmen eri vastaajaryhmän vastaukset kahdeksi sanapilveksi. Ensimmäisessä sanapilvessä on jäsenten vastaukset (kuva 4) ja toisessa on vastaukset liittoon kuulumattomilta ja sellaisilta, jotka eivät ole varmoja jäsenyydestään (kuva 5). Seuraavassa käytetään näistä kahdesta ryhmästä nimityksiä ”jäsenet” ja ”ei-jäsenet”. Sanapilvet on muodostettu siten, että mitä enemmän mainintoja yksittäinen sana on saanut, sitä isommalla fontilla se on pilvessä ja päinvastoin. Esimerkiksi jäsenten vastauksista eniten mainintoja sai sana ystävällinen ja vähiten asiantunteva.

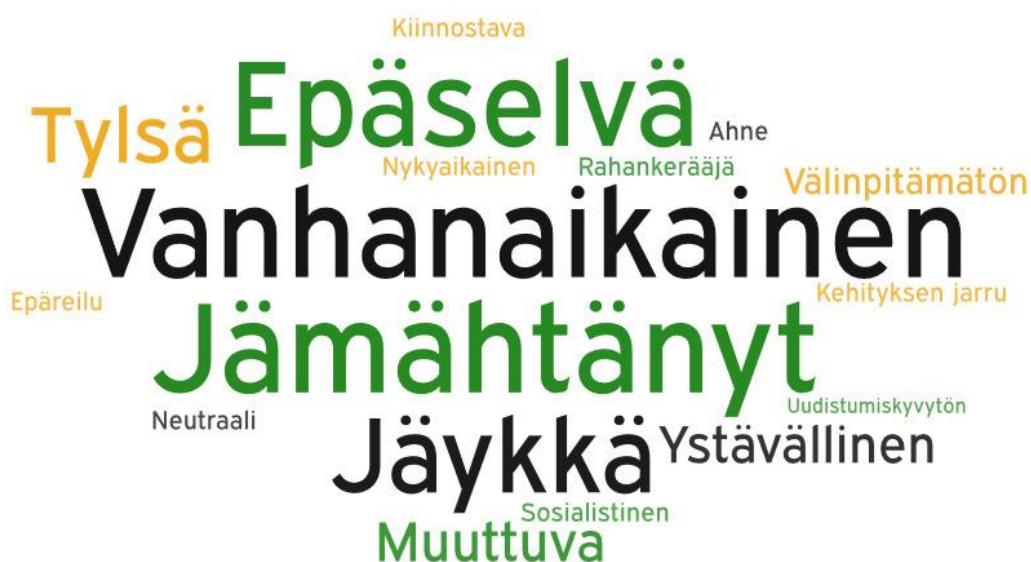
Sanapilvissä näkyy selkeä ero siinä, onko vastaaja jäsen vai ei: jäsenten vastauksissa korostuu positiiviset sanat, kun taas ei-jäsenten vastauksissa negatiiviset. Ei-jäsenet kuvailivat ammattiliittoja eniten sanoilla vanhanaikainen, jämähtänyt, jäykkä, epäselvä ja tylsä. Jäsenet puolestaan kuvailivat ammattiliittoja eniten sanoilla ystävällinen, nykyaikainen, muuttuva, innostava ja kiinnostava. Jäsenten vastaukset eivät kuitenkaan olleet täysin yksimielisiä, vaan jonkin verran käytettiin myös sanoja epäselvä, jämähtänyt ja tylsä. Ristiriitaisin vastaus tuli kuitenkin kahden sanan kohdalla: nykyaikainen ja vanhanaikainen. Nämä kaksi sana saivat lähes saman verran vastauksia. Ammattiliitoilla voikin olla haaste tässä, kun jäsenet näkevät liiton eri tavoin.

Ei-jäsenten vastauksissa näkyy ehkä myös osittain se, että osa vastaajista ei tiennyt kuuluvatko he liittoon vai eivät, sillä yhdeksän vastaajaa oli kuvaillut ammattiliittoja epäselviksi. Vastauksissa myös näkyi liittovastaisuutta, sillä vaihtoehtosanojen lisäksi oli mainittu sanoja kuten epäreilu, ahne ja rahankerääjä. Yksikään vastaaja ei valinnut sanoja nuorekas ja innostava, ja vain yhden vastaajan mielestä ammattiliitot ovat nykyaikaisia. Ehkä juuri tällaisten mielikuvien kohdalla

ammattiliitot kaipaisivat kasvojenkohotusta, jotta nuoret innostuisivat liittymään ammattiliittoihin.

KUVA 4. Sanapilvi jäsenten vastauksista

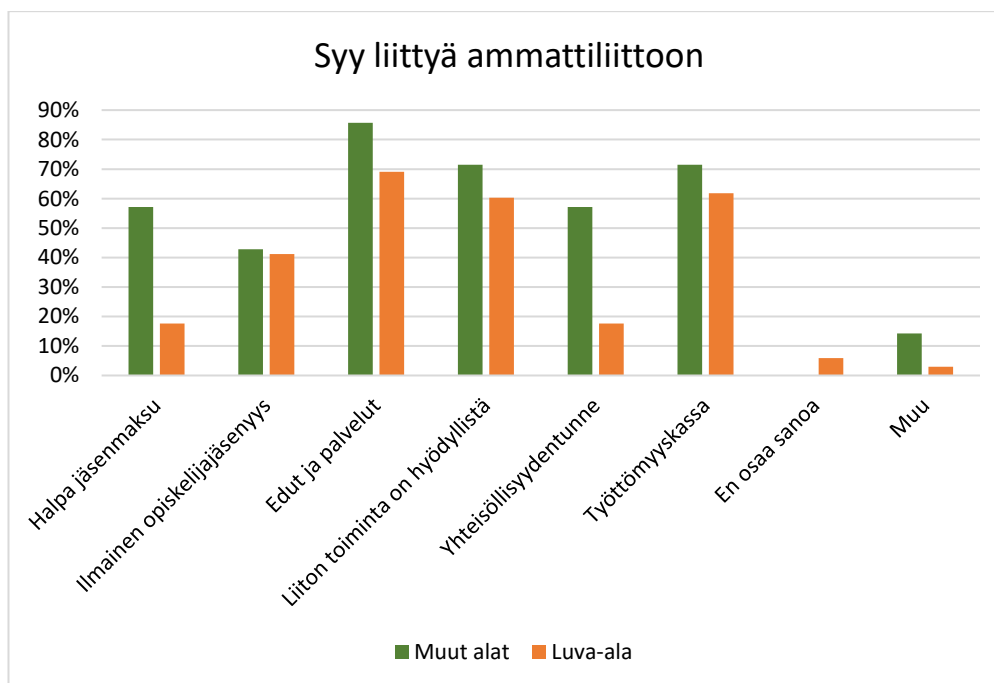
KUVA 5. Sanapilvi ei-jäsenten vastauksista.

4.2.8 Muiden alojen opiskelijoiden vastaukset

Muilta aloilta vastaajia oli vain seitsemän, kuusi tekniikan alalta ja yksi matkailu- ja ravitsemisalalta, ja heistä jokainen ilmoitti kuuluvansa johonkin ammattiliittoon. Vastaajat olivat opintojensa loppupuolella ja iältään 20–30-vuotiaita.

Nämä opiskelijat olivat kuuluneet liittoon 3–5 vuotta tai yli 5 vuotta, mikä verrattuna opiskeluaikaan kertoo siitä, että suurin osa on liittynyt liittoon viimeistään opintojen alettua. Vajaa puolet heistä oli jossain vaiheessa vaihtanut liittoa, ja syiksi mainittiin alan vaihto ja se, ettei edellinen liitto ajanut oman alan asioita tarpeeksi hyvin.

Vertailtaessa ammattiliittoon liittymisen syitä (kaavio 10) muiden alojen ja luonnonvara-alan opiskelijoiden välillä huomataan syiden olevan melko samanlaiset. Jäsenmaksun osalta ero on suuri, mutta erityisesti yhteisöllisydentunne on huomattavasti erilainen muiden alojen vastaajilla: lähes 60 % heistä perusteli liittoon liittymistä yhteisöllisydentunteella.

KAAVIO 10. Vertailu ammattiliittoon liittymisen syistä muiden ja luonnonvara-alan opiskelijoiden välillä

Muiden alojen opiskelijoilla oli ammattiliittoon liittymisen ja siellä pysymisen syyt lähes samat, kuten oli luonnonvara-alan opiskelijoillakin. Ainoana erona oli yhteisöllisyudentunne, joka oli hieman pienemmässä roolissa ammattiliitossa pysymisessä, kuin sinne liittymisessä. Vain pieni osa vastaajista oli pohtinut ammattiliitosta eroamista ja syiksi mainittiin konkreettisten näyttöjen puute, jäsenmaksun kallistuminen sekä nuorille tarkoitettujen palveluiden puuttuminen.

Vain yksi vastaaja ei ollut tutustunut oman ammattiliittonsa etuihin ja palveluihin, mutta vastausten perusteella heidän ammattiliittonsa tarjoavat samoja etuja ja palveluita, kuin Meto. Vastaajista yli 70 % oli erittäin tyytyväisiä tarjottuihin palveluihin ja keskiarvo oli 4,4. Kysyttäessä mitä etuja ja palveluita he voisivat tarvita opiskeluaikana, vastauksissa mainittiin polttoaine-etu, vakuutukset, työsuhdepalvelut sekä verkostoitumistapahtumat.

Vastaajista kolme kertoi maksavansa jäsenmaksua, kaksi ei maksa ja kaksi maksaa vain työssäoloajalta. Vastaukset jakaantuivat puoliksi siinä, onko maksettava summa kiinteä vai prosenttiperusteinen, ja kaksi vastaajista kertoi summan olevan viiden vuoden ajalta yhteensä 30 €. Kaikki tekniikan alan opiskelijat tiesivät ammattiliiton jäsenmaksun verovähennyskelpoisuudesta, mutta matkailu- ja ravitsemisalun opiskelija ei ollut asiasta tietoinen.

Kaikki vastaajat kokivat oman ammattiliittonsa melko tai erittäin läheiseksi. Keskiarvo oli 4,3 ja keskihajonta 0,49. Positiivisiksi asioiksi ammattiliitoista mainittiin alakohtaisuus, laajat verkostot ja hyvät vaikutusmahdollisuudet. Kuvaillessaan ammattiliittojaan, he käyttivät eniten sanoja nuorekas (85 %), muuttuva (71 %), kiinnostava (71 %) ja ystävällinen (71 %). Sanoja kuten jäykkä, tylsä tai välinpitämätön ei käytetty lainkaan. Vastauksissa voi myös korostua se, että kaikki vastaajat kuuluvat ammattiliittoon, ja seitsemästä vastaajasta kuusi oli mukana ammattiliittonsa opiskelijajärjestön toiminnassa.

4.3 Opiskelijajärjestöille tarkoitetun kyselyn tulokset

Opiskelijajärjestöjen kyselyn vastaajamäärän vähyyden vuoksi kyselystä ei saatu kattavia tuloksia. Kyselyssä oli kahdeksan vastaajaa, joista viisi täytti koko lomakkeen. Näistä viidestä kolme oli luonnonvara-alan opiskelijajärjestöjä, yksi tekniikan ja yksi matkailu- ja ravitsemisalalan opiskelijajärjestö. Luonnonvara-alan ainejärjestöistä vastasi kuitenkin 60 %, joten niiden osalta voidaan katsoa otanta riittäväksi.

Yhtenä kyselyn osana haluttiin selvittää, onko ammattiliittojen ja niiden opiskelijajärjestöjen käytännöissä eroja. Vastauksista ei noussut esille muita suuria eroja kuin se, että tekniikan alalla opiskelijat liittyvät automaattisesti liittoon, kun he liittyvät ainejärjestöön. Tämä on voinut osaltaan karsia potentiaalisia ainejärjestön jäseniä, koska vastaajan mukaan tekniikan alan opiskelijoista ainejärjestön jäseniä olisi vain 50–75 %. Toisaalta jäsenmäärä heillä on yli 400, joten mukaan mahtuu varmasti myös sellaisia opiskelijoita, joita opiskelijajärjestöt eivät tavoita. Matkailu- ja ravitsemisalalla ainejärjestöön liityttäessä ei liitytä automaattisesti liittoon, ja heillä jäsenmäärä alan opiskelijoista on 75–100 %. Kummankaan alan ainejärjestö ei maksa jäsenmaksua millekään kattojärjestölle.

Luonnonvara-alan ainejärjestöissä vaihtelua oli nähtävissä. Kahdessa ainejärjestössä jäseniä oli 100–150 ja tämä merkitsi, että alan opiskelijoista 50–100 % oli jäseniä. Yhdessä ainejärjestössä jäseniä oli alle 50, mikä merkitsi, että alan opiskelijoista jäseniä oli 0–25 %. Kaksi ainejärjestöistä oli sitä mieltä, että jäsenmaksua ei makseta millekään kattojärjestölle, mutta yhden mukaan jäsenmaksua maksetaan ammattiliiton opiskelijajärjestölle 3 € per jäsenjärjestön jäsen. Viimeinen vastaaja oli oikeassa, sillä ainejärjestöt maksoivat kyselyn aikaan MEOLille jäsenmaksua edellä mainitun mukaisesti.

Toinen asia, jota haluttiin selvittää, oli että onko muilla aloilla joitain sellaisia etuja tai palveluita, joita voisi ottaa käyttöön myös luonnonvara-alalla. Tekniikan alalla on tarjolla urapalveluita, mutta niitä ei sen tarkemmin määritelty vastauksessa. Insinööriliiton nettisivujen mukaan urapalvelut sisältävät henkilökohtaista uraneu-

vontaa uravalmentajan kanssa sekä erilaisia koulutuksia. Insinööriliiton urapalvelusivuilla on myös paljon vinkkejä muun muassa oman osaamisen tunnistamiseen ja kehityskeskusteluihin valmistautumiseen. (Insinööriliitto 2020.)

Matkailu- ja ravitsemisalalla ammattiliitto tarjoaa koulutuksia ja tiedottamista, mutta näitäkään ei sen tarkemmin määritelty, mitä ne pitävät sisällään. Lisäksi he saavat pienen rahallisen korvauksen uusista jäsenistä. Luonnonvara-alan opiskelijajärjestöt mainitsivat saavansa ammattiliitolta tai sen opiskelijajärjestöltä rahallista avustusta tapahtumien järjestämiseen, jakotuotteita sekä alennuksia erilaisiin tapahtumiin ja tuotteisiin. Kouluilta kaikkien alojen ainejärjestöt saivat käyttöönsä toimistotilat, ja yksi luonnonvara-alan ainejärjestö sai jäsenilleen Metsälehdin ilmaiseksi.

Palvelut ja edut vaikuttavat kyselyn perustella olevan hieman erilaiset eri ammattiliitoilla. Kuitenkin kun asiaan perehtyy tarkemmin, ne eivät eroa paljoakaan toisistaan, pois lukien tekniikan alan urapalvelut. Esimerkiksi Meto maksaa ainejärjestöille jäsenmaksupalautuksena 10 euroa per KULTA-tason jäsen per vuosi, mutta tätä ei yksikään ainejärjestö maininnut vastauksessaan. Syynä tähän voi olla se, että nykyinen käytäntö oli ollut vasta hetken aikaa käytössä.

Ainejärjestöiltä kysyttiin myös, millaisia palveluita tai etuja he tarvitsisivat. Tekniikan alalla oltiin tyytyväisiä nykyisiin palveluihin ja etuihin, ja matkailu- ja ravitsemisalan vastaaja ei osannut sanoa. Luonnonvara-alan ainejärjestöt toivoivat rahaa, alennuksia, tapahtumia, vierailuja ja koulutusta sekä ilmaisia metsälehtiä opiskelijajärjestöjen tiloihin. Vierailuja toivottiin yrityksiin tai virkistyskohteisiin, ja tapahtumista mainittiin kahvihetket työelämän edustajien kanssa.

Kaikki ainejärjestöt kokivat ammattiliitot ja niiden opiskelijajärjestöt läheisiksi tai melko läheisiksi. Asteikolla 1–5 luonnonvara-alan ainejärjestöjen keskiarvo ammattiliitoista oli 3,7 ja niiden opiskelijajärjestöistä 4.

5 JÄRJESTÖTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Opinnäytetyön ensimmäinen osa käsittelee MEOLin ja metsäalan koulutuksen historiaa, kun taas toinen osa käsittelee järjestötoiminnan kehittämistä. Tarve järjestötoiminnan kehittämiseen on lähtenyt siitä, että MEOLin jäsenmäärä on ollut viime vuosina laskusuunnassa. Yhdistys kyllä toimii ja tarvittavat asiat tulee tehdä, mutta esimerkiksi jatkuvuus puuttuu lähes kokonaan. Uudet toimijat perehdytetään, mutta silti monesti käy niin, että uusi hallitus keksii pyörää uudelleen ja käyttää siihen suuren osan hallituskaudesta. Onko syy sitten yhdistyksen toiminnassa ja perinteissä, aikaa vievissä opinnoissa vai ylipäätään hektisessä yhteiskunnassa, jossa ei ehdi pysähtyä hetkeksikään?

Asiaa lähdettiin tutkimaan SWOT-analyysin kautta (taulukko 1), käyttäen pohjana kyselytutkimuksen tuloksia sekä omakohtaisia kokemuksia kyseisessä järjestössä toimimisesta. SWOT on nelikenttäanalyysi, jossa listataan yhdistyksen sisäisiä ja ulkoisia tekijöitä. Sisäiset tekijät laitetaan kenttiin vahvuudet ja heikkoudet, ja ulkoiset tekijät kenttiin mahdollisuudet ja uhkat. Ajatuksena on, että sisäiset asiat ovat sellaisia, joihin yhdistys pystyy vaikuttamaan, kun taas ulkoiset ovat sellaisia, joihin ei pystytä vaikuttamaan. (Loimu 2013.)

Vahvuuksissa korostuvat yhdistyksen sisäiset ja ulkoiset verkostot, Meton tuki sekä useampi tulonlähde. Nämä ovat sellaisia asioita, joista MEOLin tulisi pitää kiinni. Heikkouksissa nousivat esiin yhdistyksen heikko tunnettuus, nopean vaihtuvuuden aiheuttamat ongelmat, suunnitelmallisuuden ja jatkuvuuden puutteet, viestinnän ongelmat sekä sidosryhmien vähäinen hyödyntäminen. Nämä ovat sellaisia asioita, joihin MEOLin pitäisi panostaa ja yrittää parantaa niitä.

Mahdollisuudet ovat asioita, joita yhdistys voisi hyödyntää. Niitä ovat yhteistyökumppanit ja heidän kanssaan tiiviimpi yhteistyö, viestinnän tehostaminen tunnettuuden lisäämiseksi, ulkoiset koulutukset järjestötoimijoille sekä se, että MEOL on valtakunnallinen ja vaikuttava toimija. Uhkiin puolestaan pyritään sopeutumaan ja varautumaan, ja niitä ovat liitovastaisuus, jäsenjärjestöjen eroaminen, yhteiskunnan hektisyys, tiiviit opinnot sekä Meton opiskelijajäsenmaksujen suuruudet.

TAULUKKO 1. SWOT-analyysi

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - valtakunnallisesti ja kansainvälisesti suuri opiskelijajärjestö metsäalalla - jäsenjärjestöjä lähes joka koulusta - nopea vaihtuvuus hallituksessa lisää innostuneisuutta ja uusia ideoita - ei kilpailijoita - Meton tuki ja kiinnostus opiskelijatoimintaa kohtaan - laaja sidosryhmäverkosto - useampi tulolähde ja yhdistyksen rahatilanne mahdollistaa kokeilun ja hallittujen riskien ottamisen 	<ul style="list-style-type: none"> - tunnettuus opiskelijoiden keskuudessa heikkoa - hallitus- ja yhdistystoiminta ei ole kiinnostavaa - nopea vaihtuvuus heikentää jatkuvuutta toiminnassa - pitkän aikavälin suunnitelma puuttuu - aiemmin tehtyjä suunnitelmia ei toteuteta - vähän toimintaa jäsenille, passiiviset jäsenet - viestintä ei tavoita jäseniä, saati potentiaalisia jäseniä - ei hyödynnetä sidosryhmiä
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> - yhteistyökumppaneiden kanssa toiminnasta voidaan saada monipuolista ja kiinnostavampaa - viestintää tehostamalla lisätään yhdistyksen tunnettuutta ja kiinnostavuutta - oikea-aikaisilla koulutuksilla voitaisiin lisätä hallituksen jäsenten osaamista ja tehostaa yhdistyksen toimintaa - valtakunnallisena järjestönä voi toimia vaikuttavasti ja korostaa metsäalan positiivisia puolia sekä kohottaa opiskelijoiden ammatillisuutta, mikä lisää yhteenkuuluvuutta 	<ul style="list-style-type: none"> - ammattiliiton kiinnostavuus ja liittovastaisuus vaikuttavat myös MEOLin jäsenmäärään - jos jäsenjärjestöt eivät koe voivansa vaikuttaa yhdistyksen toimintaan tai heitä ei kuunnella, järjestöt eroavat ja vievät jäsenet mennessään - yhteiskunnan hektisyys ja aikaa vievät opinnot - Meton opiskelijajäsenmaksu osoittautuu liian korkeaksi opiskelijoiden mielestä

Kyselytutkimuksen ja SWOT-analyysin pohjalta voidaan nostaa tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi viestintä, jatkuvuus, jäsenten ja jäsenjärjestöjen aktivointi sekä sidosryhmien hyödyntäminen.

5.1 Kehittämisideat

Tässä opinnäytetyössä ei ole tarkoituksena tehdä valmiita kehittämissuunnitelmia, vaan tarjota erilaisia ideoita, joilla MEOLin toimijat voisivat lähteä kehittämään yhdistyksen toimintaa. Ideat on ryhmitelty aiemmin mainittujen tärkeimpien kehittämiskohteiden mukaan.

Viestintä

Viestinnän tehostamiseksi tulisi tehdä viestintäsuunnitelma ja hyödyntää siinä aiempien toimijoiden tekemää suunnitelmaa. Sosiaalisessa mediassa, esimer-

kiksi Instagramissa, tulisi tehostaa MEOLin viestintää ja jakaa enemmän hallituksen tekemiä asioita. Yhdistyksen kotisivut voisivat olla alusta, johon lisätään pidempiä tekstejä, kuten blogitekstejä, mutta niitä voitaisi mainostaa sosiaalisessa mediassa. Instagramissa voisi esimerkiksi mainostaa avoimia harjoittelu- paikkoja, kertoa MEOLin ja Meton eduista, kertoa Meton opiskelijatiedotteen sisällöstä tärkeimmät kohdat ja kertoa mitä hallituksen kokouksissa on päätetty niiltä osin, kun niitä voidaan julkisesti kertoa. Kokouksissa käsiteltyjen asioiden kertominen julkisesti voisi myös innostaa joitain opiskelijoita mukaan toimintaan, kun he saisivat edes jonkinlaisen käsityksen siitä, mitä MEOLin hallitus ylipäätään tekee.

MEOLin kotisivujen blogia pitäisi parannella ja yhdistys voisi ottaa käyttöön blogivastaavan roolin erillisenä viestintävastaavan roolista. Blogivastaavaksi voitaisi valita sellainen opiskelija, jolla on kiinnostusta kirjoittamiseen ja metsäalan uutisoinnin seuraamiseen. Hänen tehtävänään olisi kirjoittaa metsäalan ajankohtaisista asioista opiskelijanäkökulmasta sekä opiskelijoita koskevista asioista. Blogivastaava voisi myös etsiä vierailevia kirjoittajia, että hänen ei tarvitsi tuottaa kaikkea sisältöä yksin. Vierailevat kirjoittajat voisivat olla esimerkiksi sidosryhmien edustajia tai jäseniä, jotka ovat käyneet tekemässä harjoittelun ulkomailla. MEOL voisi maksaa vieraileville kirjoittajille nimellisen korvauksen tai yhteistyökumppaneiden osalta tehdä sopimuksen mainostamisesta yhdistyksen viestintäkanavissa. Metsäalan imago kaipaisi hieman kohotusta ja metsäalan opiskelijat voisivat olla eturintamassa parantamassa sitä.

Ainejärjestöjä varten voisi kehittää MEOL-paketin, jossa kerrotaan kaikki oleellinen MEOLista. Tätä pakettia voisi jakaa ainejärjestöjen uusille toimijoille, että he tietäisivät alusta asti paremmin mitä MEOL tekee.

Viestintävastaavan tehtävänä voisi kuulua yhteydenpito ainejärjestöjen viestintävastaaviin. Hän voisi seurata sitä, että MEOLin viestintä tavoittaisi jäsenet myös ainejärjestöjen viestinnän kautta. MEOLin ja ainejärjestöjen viestintävastaavilla voisi olla esimerkiksi yhteinen keskusteluryhmä, jonka kautta yhdistykset voisivat keskustella viestintään liittyvistä asioista. Tälle ryhmälle voisi myös pitää vuosittain etäkoulutusta viestinnästä.

Konkeloon voisi sisällyttää enemmän tekstejä MEOL-alumneilta ja vaihto-opiskelijoilta. Tekstejä voisi myös pyytää ruotsiksi Tammisaaren metsäopiskelijoilta. Tällä saataisi myös heidät osallistumaan MEOLin toimintaan ja toisaalta MEOLin jäsenet voisivat harjoittaa ruotsin kielen taitojaan.

Jäsenten ja jäsenjärjestöjen aktivointi

Yhteisöllisyyden ja metsämieshengen nostatus olisi tärkeää, että saataisi enemmän opiskelijoita liittymään Metoon. Jäseniä pitäisi kuitenkin saada jollain tavalla aktivoitua, ja se vaatii myös MEOLin aktivoitumista. Opiskelijoilla on paljon ideoita, mutta heitä pitäisi saada innostettua mukaan toimintaan matalalla kynnyksellä.

MEOL voisi perustaa työryhmiä suunnittelemaan yhdistyksen toiminnan osa-alueita. Työryhmiin voisi ensisijaisesti yrittää saada mukaan hallituksen varajäseniä, jotka voisivat sitä kautta innostua hakemaan varsinaisiksi jäseniksi myöhemmässä vaiheessa. Myös yhdistyksen rivijäseniä voisi houkutella mukaan työryhmiin ja saada heitä näin aktivoitua. Työryhmätoiminta ei vaatisi niin pitkäaikaista sitoutumista, mutta opiskelijat voisivat silti oppia siitä.

Jäsenten huomiointi on tärkeää ja sitä voisi tehdä järjestämällä erilaisia pieniä kilpailuja. Niitä voisi järjestää Instagramissa sekä Kesä- ja Talvikisoissa, eikä niiden kaikkien tarvitsisi suoranaisesti hyödyttää yhdistystä. Tällä tarkoitetaan sitä, että aiemmin on järjestetty esimerkiksi haalarimerkkikilpailuja, joiden tavoitteena on ollut saada suoraa hyötyä yhdistykselle, mutta kilpailuja voisi järjestää myös ihan vaan jäsenten iloksi. Tällaisia pieniä kilpailuja voisi järjestää myös Kesä- ja Talvikisoissa perinteisten lajien lisäksi. Palkintojen arvon ei tarvitse olla suuri, ja niitä voi myös yrittää hankkia yhteistyökumppaneilta, mutta niiden tulisi kuitenkin olla jollain tavalla kiinnostavia tai hyödyllisiä. Simppeliä, halpaa ja kivaa – siitä jokainen opiskelija tykkää!

Kyselyissä nousi esille toive yritysvierailuista ja retkistä virkistyskohteisiin. MEOL voisi yhdessä ainejärjestöjen kanssa järjestää tällaisia tapahtumia jäsenilleen siten, että kaikilla olisi mahdollisuus osallistua niihin.

Sidosryhmien hyödyntäminen

MEOLilla on hyvät verkostot metsäalalla, mutta niitä ei hyödynnetä tarpeeksi. MEOL voisi yhdessä Meton kanssa järjestää etäluentoja jäsenille eri aiheista, että opiskelijoiden osaamista saataisi syvennettyä, ja näissä voisi hyödyntää eri yhteistyökumppaneita luennoitsijoina.

Kyselyiden vastaajat olivat toivoneet verkostoitumistapahtumia työelämän edustajien kanssa, ja MEOL voisi järjestää myös näitä yhteistyössä Meton kanssa. Toiveena oli esimerkiksi rento kahvihetki, johon olisi helppo tulla ja keskustella osallistujien kesken. Tässä voisi myös hyödyntää alueyhdistyksien edustajia. Tapaamisia voisi myös järjestää etänä, mutta niiden pitäisi olla tarkkaan suunniteltuja, että keskustelua varmasti syntyy.

Jatkuvuus

Jatkuvuudesta nousi eniten ajatuksia ja tähän on koottu niistä osa. Loput ajatukset on koottu seuraavaan lukuun ja Jatkuvuuden käsikirjaan.

Uusien ja vanhojen toimijoiden on hyvä keskustella keskenään jo ennen hallituksen vaihtumista. Yleensä uusi ja vanha hallitus kokoontuu Saariselälle perinteensiirtoon, mutta tapaamista voisi pohjustaa jo aiemmin ryhmäkeskustelulla. Tällöin Saariselällä aikaa ei menisi niin paljon tutustumiseen, vaan saataisi siirrettyä enemmän tietoa uusille toimijoille.

Vanhojen toimijoiden toiminnan seuraaminen olisi myös tärkeää kaikille, mutta erityisesti tulevalle puheenjohtajalle. MEOL voisi ehdottaa Meton hallitukselle, että tuleva puheenjohtaja pääsisi johonkin Meton hallituksen kokoukseen läsnäolo-oikeudella, jotta hän pääsisi jo ennen omaa toimikauttaan tutustumaan Meton toimintaan ja hallituksen jäseniin. Muiden yhteistyökumppaneiden kanssa MEOLin toimijat voisivat järjestää lyhyitä tapaamisia, joihin osallistuu kyseinen yhteistyökumppani sekä uusi ja vanha toimija, jolloin yhteys sidosryhmiin pysyy hyvänä.

Valintakokouksen lähestyessä MEOL voisi kertoa rooleista enemmän sosiaalisessa mediassa. Julkaisujen tulisi olla innostavia ja niissä voisi kertoa esimerkkejä siitä, mitä vuoden aikana on tehty.

Muut

Edunvalvonta on MEOLin tärkein toiminta-alue ja sitä voisi tehostaa koulutuspoliittisen vastaavan avulla. Hän voisi organisoida koulutustapaamisia ainejärjestöjen ja koulutuksen edustajien kesken jokaisessa metsätalousinsinöörejä kouluttavassa ammattikorkeakoulussa. Koulutuspoliittisen vastaavan ei olisi pakko itse osallistua tapaamisiin, vaan hän perehdyttäisi ainejärjestöjen koulutuspoliittiset vastaavat siihen. Ainejärjestöjen vastaavat voisivat raportoida tapaamisista MEOLin vastaavalle, joka voisi tarvittaessa puuttua ongelmiin.

Varajäsenille tulisi aina viestiä hallituksen kokouksen jälkeen, mitä on käsitelty ja päätetty. Näin he pääsisivät sisälle toimintaan eivätkä olisi aivan hukassa, jos joskus joutuvatkin kokoukseen tuuraamaan.

MEOLin (ja Meton) ollessa oppilaitoksissa tai messuilla, voisi siellä olla jokin metsäaiheinen visailu, johon kaikki voisivat osallistua, ei pelkästään metsäalan opiskelijat, ja siitä voisi saada jonkin palkinnon. Visailulla voisi tuoda positiivisella tavalla esille metsäalaa ja parantaa täten metsäalan imagoa myös muiden silmissä, mikä voisi pitkällä aikajänteellä aiheuttaa positiivista nostetta metsäkeskusteluun yhteiskunnallisella tasolla.

MEOLin olisi hyvä tehdä pidemmän aikavälin suunnitelmia jatkuvuuden parantamiseksi. Tavoitteiden asettamiseksi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä voisi käyttää esimerkiksi Ohion yliopiston S.M.A.R.T. -ohjetta. S.M.A.R.T. tulee sanoista specific, measurable, attainable, relevant ja time-oriented eli suomeksi käännettynä tarkka, mitattava, saavutettava, merkityksellinen ja aikaan sidottu. Ohje toimii raameina tavoitteiden asettamiselle millä tahansa osa-alueella. Taulukossa 2 on kuvattu ohjeen eri osa-alueita. (The Ohio State University 2021.)

TAULUKKO 2. S.M.A.R.T. -ohjeen osa-alueiden kuvaukset

Tarkka
Tavoitteet tulisi määrittää niin tarkkoiksi, että jokaisen on helppo kuvailla ja ymmärtää niitä.
<i>Ketkä ovat osallisina? Mitä halutaan saavuttaa? Missä se tapahtuu?</i>
Mitattava
Aina kun mahdollista, tulisi käyttää numeroita tai prosentteja määrittämään tavoitteita.
<i>Kuinka paljon? Kuinka moni? Mistä tiedetään, että tavoite on saavutettu?</i>
Saavutettava
Tavoitteiden tulisi olla sellaisia, että niiden saavuttaminen vaatii työtä, mutta ei kuitenkaan siten, että niiden saavuttaminen olisi mahdotonta. Hallituksen, yhdistyksen tai työryhmän jäsenet eivät jaksakaan työskennellä tylsien ja helppojen tehtävien parissa, mutta jaksavat työskennellä sellaisten tavoitteiden eteen, jotka uskovat saavuttavansa.
<i>Onko tavoite realistinen? Asenteet, kyvyt, taidot, voimavarat – onko sellaisia tai voiko sellaisia omaksua, että tavoitteet saavutetaan?</i>
Merkityksellinen
Tavoitteiden tulisi liittyä yhdistyksen ydinarvoihin ja olla merkityksellinen yhdistyksen toiminnan kannalta.
<i>Onko määritelty tavoite oikea asia tehdä? Onko järkeä tehdä kyseinen asia? Voidaanko tällä tavoitteella edistää yhdistyksen toimintaa?</i>
Aikaan sidottu
Tavoitteilla tulisi olla päivämäärä, johon mennessä niiden tulisi olla saavutettu. Kiireellisyyden tunne saa jäsenet työskentelemään kovemmin.
<i>Onko olemassa järkevä takaraja tavoitteen saavuttamiselle? Onko muita tavoitteita, jotka ovat riippuvaisia tämän valmistumisesta?</i>

Pidemmän aikavälin suunnittelussa on hyvä miettiä myös vuosittain sitä, miten tavoitteet on saavutettu ja tehdä uusi suunnitelma pohjautuen siihen. Joitain tavoitteita ei välttämättä saada vuoden aikana toteutettua, joten niitä voidaan jatkaa myöhemmin ja lisäksi aivoriihen avulla kehittää uusia asioita.

5.2 Jatkuvuuden käsikirja

Suurin ongelma MEOLissa on jatkuvuus tai ennemmin se, ettei sitä ole. Aiemmin mainitut heikkoudet eivät välttämättä joka vuosi ole samanlaisia, koska jotkut hallitukset saattavat esimerkiksi tavoittaa jäseniä paremmin, kuin toiset. Tämän vuoksi kehitettiin Jatkuvuuden käsikirja (liite 6). Idea tähän tuli myös suurelta osin MEOLin aiempien vuosien toimijoiden haastatteluiden yhteydessä. Osalla oli ollut loistavia toimintatapoja, jotka eivät kuitenkaan olleet siirtyneet seuraavalle hallitukselle, ja joillain samanlaisia toimintatapoja oli saatettu kehittää uudelleen täysin tyhjästä. Joinain vuosina on järjestetty MEOLin alumnitapaamisia (Ketola, H 2020), joissa toimintatapoja on voitu siirtää uusille toimijoille, mutta aina tällaisia tapahtumia ei voida järjestää, ja lisäksi niiden vaikutus MEOLin toiminnassa saattaa näkyä vain vuoden tai kaksi.

Jatkuvuuden käsikirjan on tarkoitus olla sellainen opas, että pelkästään sillä pystyisi perehdyttämään seuraavan hallituksen MEOLin toimintaan. Tarkoituksena ei ole, että oppaassa kerrotaisi kaikki se, mitä yhdistystoimintaan kuuluu, vaan kaikki se, mitä MEOLin toimintaan kuuluu. Tällä tarkoitetaan sitä, että oppaassa on kerrottu MEOLin hallituksen jäsenten roolit mahdollisimman tarkasti, toiminnan kannalta tärkeimmät asiakirjat ja niiden sisältö, kokouskäytännöt, yhteistyökumppanit ja hyväksi todetut toimintamallit.

Käsikirjan ei ole tarkoitus pysyä nykyisessä muodossaan, vaan ajatuksena on, että jokainen hallitus muokkaa sitä oman toimintansa mukaan seuraavaa hallitusta varten. Näin saadaan kaikki tärkeät tiedot koottua yhteen paikkaan ja lisättyä jatkuvuutta. Lisäksi Jatkuvuuden käsikirja voi toimia perehdyttäjälle muistilistana ja uudelle toimijalle oppaana, johon voi vuoden aikana aina palata uudelleen.

Jatkuvuuden käsikirjan sisältö on koottu pääosin tekijän omista kokemuksista MEOLissa, joten kaikki tiedot eivät ole sellaisenaan välttämättä nykyisen toiminnan mukaisia. Käsikirjan tekemiseen olisi voinut hyödyntää MEOLin nykyistä hallitusta, jotta siitä olisi saatu suoraan valmis asiakirja, mutta sitä ei koettu tässä vaiheessa tarpeelliseksi. Jatkuvuuden käsikirjan on tarkoitus toimia pohjana, jota nykyinen tai tuleva hallitus voi täydentää.

6 POHDINTA

Historiantutkimuksista aukesi uusi näkökulma jäsenmäärän kehitykseen: metsäalan koulutuksen muutokset ja opiskelupaikkojen vähentäminen ovat olleet suurin yksittäinen tekijä jäsenmäärän vähenemiseen. Toinen merkittävä tekijä on ollut sisäoppilaitoksista siirtyminen ammattikorkeakouluihin, jolloin yhteishenkeä on ollut vaikeampi luoda. Kyselytutkimuksissa tuli esille, että esimerkiksi teknikan alalla yhteisöllisydentunne on ollut yksi merkittävä tekijä sille, että opiskelijat ovat liittyneet ammattiliittoon, joten jäsenmäärän kasvattamiseksi pitäisi metsälallakin parantaa yhteisöllisyyttä.

Historian osalta heräsi ajatus myös siitä, että MEOL on joskus ollut oikeasti vakuuttava ja vaikuttava järjestö, koska kannanottoja on lähetetty urakalla muun muassa AKH:een ja muille opetusviranomaisille, ja heiltä on saatu vastauksia. Tänä päivänä MEOLin toiminta näyttää edunvalvonnan osalta aiempaan verrattuna olemattomalta. Opiskelijat tuntuivat aiemmin olevan tietoisempia ja valmiimpia tekemään kannanottoja ja puuttumaan asioihin. Verrattaessa nykyistä toimintaa vuosikymmenten takaiseen tulee tunne, että tämän hetken toimijat eivät välttämättä edes ymmärrä kuinka vaikuttavassa asemassa he ovat eivätkä osaa sitä hyödyntää. Voihan myös olla, että tänä päivänä kaikki asiat ovat niin hyvin, ettei mihinkään enää tarvitse puuttua. Vai onko niin, että nykyisin opiskelijoilla on niin paljon kaikkea muuta, verrattuna 80-luvun opiskelijoihin, ettei kiinnostusta ole puuttua pieniin asioihin.

Historiaosuus on kirjoitettu hyvin pitkälti vanhojen asiakirjojen ja Metsämies-lehtien, mutta osin myös haastatteluiden pohjalta. Metsämies-lehdissä osa kirjoituksista on voinut olla osittain yhden henkilön mielipiteitä tai näkökulmia tiettyyn asiaan, joten kaikki tieto ei välttämättä ole ollut absoluuttisesti totta. Myös haastatteluissa kävi ilmi, että riippuen vastaajasta jonkin tapahtuman ajankohta tai sisältö saattoi muuttua. MEOLin vanhoja asiakirjoja ei juurikaan ole arkistoitu, joten siltä osin historiantutkimus jäi pitkälti haastatteluiden varaan. Opinnäytetyön aikataulun vuoksi ei myöskään voitu kattavasti haastatella toimijoita koko historian ajalta, koska yksittäinen toimija on voinut olla MEOLin toiminnassa

mukana 1–3 vuotta. Voidaankin siis todeta, että historiaosuutta ei voida tarkastella täysin totuudenmukaisena, ja historiasta jäi selvittämättä joitain aukkoja, joita voidaan myöhemmissä tutkimuksissa selvittää tarkemmin.

Alun perin kyselyllä haluttiin selvittää lähinnä sitä, millaisia toimintatapoja, etuja ja palveluita muilla, kuin luonnonvara-alan ammattiliitoilla ja opiskelijajärjestöillä on, jos sitä kautta saataisiin ideoita MEOLin kehittämiseen, ja toisena asiana haluttiin selvittää opiskelijoiden tietoja ja mielipiteitä nykyisistä eduista ja palveluista. Vasta analysoinnin jälkeen heräsi ajatus siitä, että kyselyssä olisi voinut painottaa erilaisia asioita, että olisi saatu enemmän tietoa opiskelijoiden mielipiteistä ammattiliittoa kohtaan. Vaikka edut ja palvelut ovat tärkeässä roolissa opiskelijoiden liittymisessä ammattiliittoon, yleinen ilmapiiri ja asenne ammattiliittoa kohtaan voi vaikuttaa liittymiseen. Esimerkiksi menneinä vuosina ”metsämieshenki” oli korkealla ja liittoon voitiin liittyä yhteisöllisyudentunteesta, mutta tänä päivänä tällaista yhteishenkeä ei ole juurikaan havaittavissa. Jatkona tälle kyselylle voisi tehdä tarkemman kyselyn koskien ihmisten asenteita ammattiliittoa kohtaan.

Kyselyt tuntuivat päälisin puolin toimivilta, mutta joitain parannuksia olisi voinut tehdä. Kyselyt valmistuivat kiireellisellä aikataululla, mikä oli varmasti syynä joihinkin tuloksissa esitettyihin virheisiin. Toinen ongelma tuli kyselyiden levikin kanssa: tarkoitus oli saada vastauksia muilta ainejärjestöiltä ja heidän jäseniltään, mutta kysely ei levinnyt kovinkaan pitkälle. Kyselyt olisi voinut yrittää saada jotain muuta kautta, esimerkiksi TAMKin tai Tamkon uutiskirjeiden kautta opiskelijoiden tietoon. Vastausajaksi määriteltiin kolme viikkoa, että kyselyn tulokset ehdittäisi analysoida mahdollisimman pian, ja että MEOL pääsisi hyödyntämään tuloksia toiminnassaan jo vuoden 2020 toimikaudella, mutta vastausaikaa olisi voinut jatkaa, kun huomattiin, ettei muiden alojen opiskelijoilta ollut vielä saatu juurikaan vastauksia.

Yhtenä negatiivisena asiana ammattiliitoista mainittiin pääosin vanhemmat miehet liiton alueyhdistyksissä, ja on totta, että iso osa metsäalan näkyvistä henkilöistä on vanhempia miehiä. Naiset ovat tulleet metsäalalle isommin vasta muutama vuosikymmen sitten, ja vanhat toimijat pitävät pintansa yhdistyksissä.

Jotta ammattiliiton toiminnasta saataisi nuoria kiinnostavaa, heidän pitäisi myös näkyä alueyhdistyksissä ja yleisesti Meton toiminnassa.

Liittoon kuulumisajasta pystyy päättelemään, että opiskelijoita saa parhaiten mukaan oppilaitoskäyntien aikana. Opintojen alussa on niin paljon kaikkea muutakin uutta, että liittoon liittyminen saattaa jäädä tekemättä, mutta esimerkiksi ennen toisen tai kolmannen opiskeluvuoden päättymistä Meto voisi käydä uudelleen oppilaitoksissa kertomassa tarkemmin liiton tarjoamista palveluista ja hyödyistä, että opiskelijat liittyisivät liittoon ennen toimihenkilöharjoittelun aloittamista. Kolmannen ja neljännen vuoden välissä oleva oppilaitoskäynti voisi olla järkevämpi, koska silloin opiskelijoilla voi olla jo kirkkaampi ajatus työelämään siirtymisestä ja liiton toiminta voi tuntua enemmän itseä hyödyttäväksi.

Kyselyn vastaajat toivoivat ammattiliitolta enemmän tietoa työelämästä ja jonkinlaista pakettia siitä, mitä pitäisi ottaa huomioon töihin mennessä. Osassa vastauksista korostui myös se, että opiskelijat eivät välttämättä ymmärrä miten esimerkiksi työttömyyskassan kanssa kannattaisi toimia. Meto ja MEOL voisivat markkinoida enemmän STTK:n työelämään.fi-sivustoa, jossa kerrotaan kaikkea työnhakuun ja työelämään liittyvää. Viestintä jäsenille on yksi isoin ongelma-alue, joten tätä mainostusta kannattaisi tehdä etenkin oppilaitosvierailuilla. Metossa voitaisi myös miettiä olisiko heidän järkevää tarjota metsäalan opiskelijoille samankaltaisia urapalveluita, joita Insinööriliitto tarjoaa jäsenilleen.

Kyselyiden tarkoituksena oli saada uusia ideoita ja näkökulmia, mutta tulokset lähinnä vain vahvistivat ennakkokäsityksiä opiskelijoiden ajatuksista. Toisaalta tulokset myös vahvistivat sitä, mitkä MEOLin tärkeimmät kehittämiskohteet ovat, joten tulevaisuudessa yhdistys voi keskittyä niihin, mitä on jo pitkään yritetty kehittää. Vaikka otanta ei ollut kovin suuri, voidaan sen katsoa olevan riittävä ja kyselyn onnistuneen siltä osin. Kokonaisuutena tässä opinnäytetyössä päästiin toivottuihin tuloksiin.

LÄHTEET

Akkanen, J. 2013. Muutoksen tuulia. *Konkelo* 2/2013, 5.

Akkanen, J. 2020. Haastattelu 20.5.2020. Haastattelija Turpeinen, H. Litteroitu.

Akkanen, J. 2021. Sähköpostiviesti. Luettu 7.2.2021.

Ensimmäiset metsätalousinsinöörit. *Metsämies* 5/1984, 2.

Evolta ensimmäiset metsien moninaiskäyttöimihenkilöt. *Metsämies* 1/1985, 16.

Haapamäki, J. 2018. Korkeakoulujen aloittajien ikäjakauma. Vipunen. 15.10.2018. Luettu 21.1.2021. <https://tilastoneuvos.vipunen.fi/2018/10/15/korkeakoulujen-aloittajien-ikajakauma/>

Hallituksen järjestäytymiskokous. Metsäopiskelijoiden liitto ry. Pöytäkirja. 27.2.1988.

Happonen, A. 1984. Uudistettu metsäopetus käyntiin tänä vuonna. *Metsämies* 3/1984, 12–13.

Heikkilä, T. 2018. Opettajuuden muutokset ammattikorkeakouluissa. *LAMK RDI Journal*. Julkaistu 11.12.2018. Luettu 17.1.2021. <https://www.lamkpub.fi/2018/12/11/opettajuuden-muutokset-ammattikorkeakouluissa/>

Heikkinen, T. 1996. Ammattikorkeakoulusta metsätalousinsinööriksi. *Hyppy uuteen aikaan*. *Metsämies* 5/1996, 10–12.

IFSA. 2021. History. Luettu 3.2.2021. <https://ifsa.net/about/history/>

Insinööriliitto. 2020. Urapalvelut. Luettu 24.10.2020. <https://www.ilry.fi/koulutus-ja-kehittyminen/urapalvelut/>

Iso-Markku, P., Kuokkanen, M., Myllyviita, A., Rosengren, P. & Törrönen, A. 2007. Yhdistystoiminnan kehittämisopas. KSL-opintokeskus. Uudistettu painos 2018. Keuruu: Laatupaino.

Itänen, S. 1989. MEOL keskittyy koulutus- ja tiedotusasioihin. *Metsämies* 2/1989.

Jyväskylän yliopisto. 2015. Fenomenologinen tutkimus. Päivitetty 23.4.2015. Luettu 1.2.2021. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/fenomenologinen-tutkimus>

Jyväskylän yliopisto. 2018 Hermeneuttinen tutkimus. Päivitetty 29.1.2018. Luettu 1.2.2021. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/hermeneuttinen-tutkimus>

Jyväskylän yliopisto. 2019. Narratiivinen tutkimus. Päivitetty 14.3.2019. Luettu 1.2.2021. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/narratiivinen-tutkimus>

Karhunen johtaa metsäopiskelijoita. Metsämies 5/1981.

Ketola, H. 2020. Haastattelu 1.6.2020. Haastattelija Turpeinen, H. Litteroitu.

Ketola, J. 1992. Metsäopiskelijat haluavat kansainvälistyä. Metsämies 4/1992, 22.

Ketola, J. 2020. Haastattelu 3.6.2020. Haastattelija Turpeinen, H.

Korhonen, P. 1998. Kielikylpyä kyläpubissa. Kuru on kansojen kohtaupaikka. Metsätalous 7/1998, 26–27.

Koulutusammatit ratkaisuun. Metsämies 5/1982, 3.

Koulutusammatit tarkistettava. Metsämies 6–7/1982, 9.

Kuisma, T. 1978. Metsäopistolaisille valtakunnallinen etujärjestö. Metsämies 12/1978, 7.

Kuisma, T. 1982. Metsätoimihenkilöt yhteiskunnan koulutusjärjestelmässä. Metsämies 2/1982, 5–7.

Kuisma, T. 1983. Metsäopetuksen uudistaminen viimeistelyvaiheessa. Metsämies 1/1983, 12.

Laine, K. 1986. Metsäopiskelijoiden liitto: Lakiehdotus heikentää opiskelumahdollisuuksia. Metsämies 8–9/1986, 23.

Laine, T. 2018. Miten kokemusta voidaan tutkia? Fenomenologinen näkökulma. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. 5. uud. painos. Jyväskylä: PS-kustannus, 29–41.

Laki ammattikorkeakouluopinnoista 3.3.1995/255.

Lisää opettajia metsäopistoihin. Metsämies 4/1980, 8.

Loimu, K. 2013. Yhdistyksen ABC. Opas suomalaiseen yhdistystoimintaan. Riika: InPrint.

Marjala, T. 2020. Haastattelu 12.6.2020. Haastattelija Turpeinen, H. Litteroitu.

MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry. 2020. MEOL ry. Luettu 7.10.2020. <https://www.meol.fi/>

MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry. 2021. Säännöt. Luettu 28.1.2021. <https://www.meol.fi/saannot/>

MEOL – Metsäopiskelijoiden Liitto ry. 1981. Perustamisasiakirja.

MEOL ry. 1987. Esitys Meton hallitukselle. 5.3.1987.

MEOL ry. 1987. Toimintakertomus.

MEOL ry. 1988. Esitys metsäopiskelijoiden liiton liittymisestä METOn piiriyhdistyksen hallituksen jäseniksi. 13.9.1988.

MEOL ry. 1988. Metsäopiskelijoiden Liiton varsinainen liittokokous. Pöytäkirja. 27.2.1988.

MEOL ry. 1988. Tiedote. 21.12.1988

MEOL ry. 1988. Toimintakertomus.

MEOL ry. 1988. TUJO-avaintavoitteet

MEOL ry. 1988a. Hallituksen kokous. Pöytäkirja. 16.4.1988.

MEOL ry. 1988b. Hallituksen kokous. Pöytäkirja. 20.5.1988.

MEOL ry. 1988c. Hallituksen kokous. Pöytäkirja. 12.11.1988.

MEOL ry. 1989. Harjoittelun kehittäminen. Alustus. Luotu 20.1.1989.

MEOL ry. 1990. Hallituksen kokous. Pöytäkirja. 12.12.1990.

MEOL ry. 1990. METOn koulutus piiriyhdistyksille ja toimipaikkaosastoille. Esitys. 19.9.1990.

MEOL ry. 2003. Toimintakertomus.

MEOL ry. 2007. Kannanotto metsäalan koulutusmääriin. 2.11.2007.

MEOL ry. 2008. Metsäalan opiskelijat vetoavat metsäammattilaisiin: muistakaa huomioida metsäsuunnittelussa riistan elinympäristöt. Lehistötiedote. 24.6.2008.

MEOL ry. 2008. Toimintakertomus.

MEOL ry. 2010. Hallituksen kokous. Pöytäkirja. 29.1.2010.

MEOL ry. 2010. Kannanotto koskien Kymenlaakson ammattikorkeakoulun puutekniikan koulutusohjelmaa. 22.2.2010.

Meto ry. 1995. Liittovaltuuston varsinainen syyskokous. Pöytäkirja. 27.10.1995.

Meto ry. 1988. Oppilasyhdistyksen jäsenyys Metossa. Kirje. 29.4.1988.

Meto ry. n.d. Metsäammattilaisen asialla. Esite. JS Suomi.

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry. 2020. Meton opiskelijajäsenmaksu lukuvuodelle 2020–2012. Kirje.

Metsäharjoittelun uusi suunta: ohjattu työpaikkaharjoittelu. Metsämies 8–9/1981, 11.

Metsänhoitajien tuki nimikkeille. Metsämies 4/1982, 4.

Metsäopistojen kesäpäivät Kurussa. Metsämies 8–9/1980.

Metsätalouden koulutustoimikunta: Metsäopetuksen korkea laatu säilytettävä. Metsämies 2/1995, 28.

Muuttuvat ammatit. Muuttuva metsäkoulutus. Metsämies 1/1993, 21.

Mäntylä, J. 1995. Metsäopiskelijoiden Liitto: Metsäalan harjoittelupaikka: armo- lahja vai mahdollisuus. Metsämies 1/1995, 22–23.

Niinivirta, E. 1983. Metsäopiskelijoilla liittokokous. Metsämies 4/1983, 7.

Näreaho, P. 1983. Metsäalan voitto. Metsämies 5/1983, 5–7.

Opiskelijat vaativat: tunteilu lopetettava – metsäalan koulutuspaikkoja vähennettävä rajusti. Metsämies 5/1991, 27.

Opiskeluseisokki metsäoppilaitoksissa. Metsämies 5/1982.

Pajamäki, J. 1989. Metsäalan toimihenkilöliitto 80 vuotta: 1906–1986; elämäntyö tulevaisuudelle. Helsinki: Metsäalan toimihenkilöliitto.

Patentti- ja rekisterihallitus. 2021. Yhdistyksen perustiedot. Luettu 7.1.2021. <https://yhdistysrekisteri.prh.fi/basicinformation?businessId=2732943-9&time-Zone=Europe/Helsinki#fromAdvancedSearch>

Pennanen, K. 2008. Kansainvälistyvä, uudistuva MEOL. Konkelo 2/2008, 3.
Pirttilä, I. 2021. Haastattelun kysymykset. Sähköpostiviesti. Luettu 22.1.2021.

Repo, A. 2010. Koulutuksen niukkuudesta koulutuksen valintamyymälään. Hyvinvointikatsaus 2/2010. Päivitetty 27.9.2020. Luettu 17.1.2021. https://tialastokeskus.fi/artikkelit/2010/art_2010-06-07_005.html?s=0#5

Ristimäki, J. 2021. Haastattelu 26.1.2021. Haastattelija Turpeinen, H.

Ronkanen, S. & Karjalainen, A. (toim.) 2008. Sähköä kyselyyn! : web-kysely tutkimuksessa ja tiedonkeruussa. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Rossi, J.-M. 2010. MEOL Kööpenhaminan ilmastokokouksessa paikalla. Konkelo 1/10, 18–21.

Silvan, S. 1989. MEOL mukana Wartissa. Metsämies 5/1989, 10.

Simanainen, O. 2021. Haastattelu 27.1.2021. Haastattelija Turpeinen, H.

Sopimustieto.fi. Kokouksen laillisuus – näin se voidaan varmistaa. Luettu 28.1.2021. <https://sopimustieto.fi/lakitieto/kokouksen-laillisuus>

Sulkava, E. 2021. Kysymyksiä MEOLista. Sähköpostiviesti. Luettu 29.1.2021.

Suomen Yrittäjät. Tilinpäätös ja tilintarkastus. Tarkistettu 20.11.2020. Luettu 28.1.2021. <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/taloushallinto-ja-maksut/talous-hallinto/tilinpaatos-ja-tilintarkastus-318016>

Syvälä, T. 2012. IFSS 2011 Finland. Konkelo 1/2012, 18–19.

The Ohio State University. 2021. Goal Setting. Office of student life. Luettu 19.1.2021. https://activities.osu.edu/posts/documents/doc_5262016_161448752.pdf

Tilastokeskus. 2021. Ylioppilastutkinnot. Luettu 17.1.2021. <https://www.stat.fi/org/tilastokeskus/ylioppilastutkinnot.html>

TJS Opintokeskus. 2021. Roolit yhdistyksessä. Luettu 28.1.2021. <https://www.tjs-opintokeskus.fi/opas-yhdistyksille/roolit-yhdistyksessa>

Tyvestä puuhun metsäalan ammattikoulutuksessa. Metsämies 6–7/1979, 6–7.

Valtioneuvosto ratkaisi nimikkeet: Metsätalousinsinööri ja metsätalousteknikko. Metsämies 5/1983, 4.

Vipunen. 2021. Ammattikorkeakoulujen opiskelijat. Opetushallinnon tilastopalvelu. Luettu 6.2.2021. <https://vipunen.fi/fi-fi/layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulutuksen%20opiskelijat-%20n%C3%A4k%C3%B6kulma%20koulutusala.xlsb>

Ylikoski, E. 2021. Haastattelu 20.1.2021. Haastattelija Turpeinen, H.

Yrityksenperustaminen.net. Yrityksen arvot, missio ja visio. Luettu 28.1.2021. <https://yrityksen-perustaminen.net/yrityksen-arvot/#visio>

LIITTEET

Liite 1. Meton tiedote haastatteluista

Apua metsäopiskelijalle opinnäytetyöhön

Metsätalouden opiskelija **Hanna Turpeinen** Tampereen ammattikorkeakoulusta tekee opinnäytetyötä, jonka osana hän selvittää MEOL – Metsäalan Opiskelijat ry:n historiaa.

Tätä varten hän etsii haastateltavaksi aiempia MEOLin toimijoita tai muita, jotka ovat olleet aikojen saatossa MEOLin toiminnassa mukana. Erityisen kiinnostavia aiheita historian varrelta ovat kannanotot, uudet ideat ja suuret muutokset toiminnassa.

Tarkoituksena on tehdä haastatteluja ensisijaisesti puhelimitse tai tietokoneen välityksellä touko-elokuun aikana.

Jos tunnistit itsesi tai kaverisi, ilmoitathan siitä mahdollisimman pian lähettämällä sähköpostia osoitteeseen hanna.turpeinen@tuni.fi. Pienikin tiedon jyvä voi olla avuksi!

Liite 2. Haastattelun kysymykset

Milloin olet ollut MEOLissa?

Missä roolissa olit?

Tapahtuiko sinun aikanasi yhdistyksessä jotain erityistä? Tehtiinkö esim. kannanottoja tai sääntömuutoksia?

Tapahtuiko metsäalalla tai metsäkoulutuksessa jotain, mikä olisi vaikuttanut MEOLiin?

Millaisia tapahtumia tai etuja MEOLilla oli?

Millainen järjestäytymisaste oli/millainen yhteishenki metsäalan opiskelijoiden kesken oli?

Jäikö jotain kesken, mitä olisit halunnut tehdä MEOLissa (ja minkä MEOL voisi nyt tehdä)?

Oliko MEOLista jotain hyötyä esim. työpaikan saamisessa tai opitko jotain uusia taitoja, joista on ollut myöhemmin hyötyä?

Mitä vinkkejä tai neuvoja haluaisit antaa nykyisille ja tuleville hallituslaisille?

Liite 3. Saatekirje ainejärjestöille

Hei!

Olen metsätalousinsinööriopiskelija Tampereen ammattikorkeakoulusta ja tekemässä opinnäytetyötä, jonka osana selvitän tietoja ja mielipiteitä koskien ammattiliittoja ja niiden opiskelijajärjestöjä. Sitä varten olen tehnyt kaksi kyselyä, joista toinen on tarkoitettu ainejärjestöille ja toinen opiskelijoille.

Voisitko ainejärjestönä vastata teille tarkoitettuun kyselyyn, ja jakaa toista kyselyä jäsenillemme? Molemmat kyselyt ovat anonyymejä eikä tietoja luovuteta kolmansille osapuolille. Aikaa vastaamiseen menee n. 5 minuuttia molemmissa kyselyissä.

Olisin kiitollinen, jos voisitte vastata kyselyyn ainejärjestönä (yksi vastaus per ainejärjestö) 10.5. mennessä. Ainejärjestöille tarkoitettu kysely: <https://survey.tuni.fi/lime/146117?lang=fi>

Jos pystytte jakamaan kyselyä jäsenillemme, alta löytyy saatekirje ja linkki jäsenille tarkoitettuun kyselyyn.

Hei opiskelija!

Olen metsätalousinsinööriopiskelija Tampereen ammattikorkeakoulusta ja tekemässä opinnäytetyötä, jonka osana selvitän tietoja ja mielipiteitä koskien ammattiliittoja ja niiden opiskelijajärjestöjä.

Käy kertomassa mielipiteesi aiheesta koskevaan kyselyyn osoitteessa: <https://survey.tuni.fi/lime/629249?lang=fi>. Kysely on täysin anonyymi ja vastaamiseen kuluu aikaa n. 5 min. Kysely on avoinna 10.5. asti.

Kiitos jo etukäteen vastauksistasi ja avustasi opinnäytetyössäni!

Terveisin,

Hanna Turpeinen

Liite 4. Opiskelijoille tarkoitetun kyselyn kysymykset

1 (7)

Pakolliset kohdat on merkitty *-merkillä

Perustiedot

Ikä *

- Alle 20
- 20–25
- 26–30
- 31–35
- 36–40
- Yli 40

Opiskeluvuosi *

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- Yli 5

Koulutusala *

- Luonnonvara-ala
- Liiketalous
- Kulttuuri
- Tekniikka
- Sosiaali- ja terveysala
- Matkailu- ja ravitsemisala

Kuulutko johonkin ammattiliittoon? *

- Kyllä (Siirtyy kohtaan Kysymyksiä ammattiliitosta)
- En (Siirtyy kohtaan Ammattiliitot ja YTK (1))
- En osaa sanoa (Siirtyy kohtaan Ammattiliitot ja YTK (2))

(jatkuu)

Kysymyksiä ammattiliitosta

2 (7)

Kuinka kauan olet kuulunut ammattiliittoon? *

- Alle vuoden
- 1–2 vuotta
- 3–5 vuotta
- Yli 5 vuotta

Oletko joskus vaihtanut ammattiliittoa? *

- Kyllä
- En

Jos vastasit edelliseen kysymykseen "Kyllä", miksi vaihdoit ammattiliittoa?

Pitkä vapaateksti

Mikä sai sinut liittymään ammattiliittoon? (monivalinta) *

- Halpa jäsenmaksu
- Ilmainen opiskelijajäsenyys
- Ammattiliiton tarjoamat edut ja palvelut
- Koen ammattiliiton toiminnan itseäni hyödyttäväksi
- Yhteisöllisyudentunne
- Työttömyyskassa
- En osaa sanoa

Mikä motivoi sinua pysymään ammattiliitossa? (monivalinta) *

- Halpa jäsenmaksu
- Ilmainen opiskelijajäsenyys
- Ammattiliiton tarjoamat edut ja palvelut
- Koen ammattiliiton toiminnan itseäni hyödyttäväksi
- Yhteisöllisyudentunne
- Työttömyyskassa
- En osaa sanoa

Oletko miettinyt eroamista ammattiliitostasi? *

- Kyllä
- En

Jos vastasit edelliseen kysymykseen "Kyllä", miksi?

Pitkä vapaateksti

3 (7)

Oletko mukana ammattiliittosi opiskelijajärjestön toiminnassa? *

(Ohje: Esim. jäsenenä opiskelijajärjestön hallituksessa tai muussa vastaavassa toimielimessä.)

- Kyllä
- En
- Ammattiliitollani ei ole opiskelijajärjestöä

Ammattiliitot ja YTK (1)

Oletko joskus kuulunut ammattiliittoon? *

- Kyllä
- En

Jos vastasit edelliseen kysymykseen "Kyllä", miksi erosit ammattiliitosta?

Pitkä vapaateksti

Kuulutko yleiseen työttömyyskassaan (YTK)? *

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

Oletko harkinnut liittäväsi ammattiliittoon? *

- Kyllä
- En

Jos vastasit edelliseen kysymykseen "Kyllä", miksi et ole liittynyt?

Pitkä vapaateksti

Mikä saisi sinut liittymään ammattiliittoon? (monivalinta) *

- Oikeusapu ja neuvonta työsuhdeasioissa
- Etuja omaan alaan liittyviin palveluihin/tuotteisiin/koulutuksiin/tapahtumiin
- Ilmainen jäsenlehti
- Etuja vakuutuksiin/polttoaineisiin
- Etuja vapaa-ajan majoitukseen/matkustamiseen/tapahtumiin
- Ammattiliitto huomioisi paremmin opiskelijajäsenet
- Ammattiliitto tarjoaisi enemmän tapahtumia opiskelijajäsenilleen
- Ei mikään yllä mainituista

Ammattiliitot ja YTK (2)

4 (7)

Haluaisitko kuulua ammattiliittoon? *

- Kyllä
- En
- Ehkä

Jos vastasit edelliseen kysymykseen "En", miksi?

Pitkä vapaateksti

Kuulutko yleiseen työttömyyskassaan (YTK)? *

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

Jäsenpalvelut ja -edut (siirtyy kohdasta Kysymyksiä ammattiliitosta)

Oletko tutustunut ammattiliittosi tarjoamiin palveluihin ja etuihin? *

- Kyllä
- En

Mitä palveluja ja etuja ammattiliittosi ja/tai ammattiliittosi opiskelijajärjestö tarjoaa? *

(Ohje: Valitse ne vaihtoehdot, joista olet varma. Jos et ole yhdestäkään varma, valitse "En osaa sanoa".)

- Oikeusapua
- Neuvontaa työsuhdeasioissa
- Etuja omaan alaan liittyviin palveluihin/tuotteisiin
- Etuja omaan alaan liittyviin koulutuksiin
- Etuja vakuutuksiin
- Etuja polttoaineisiin
- Etuja vapaa-ajan majoituksiin tai matkustamiseen
- Ilmainen jäsenlehti
- Etuja oman alan tapahtumiin
- Etuja muihin kuin oman alan tapahtumiin
- En osaa sanoa

Kuinka tyytyväinen olet ammattiliittosi tai ammattiliittosi opiskelijajärjestön tarjoamiin etuihin asteikolla 1-5 (1 = en lainkaan tyytyväinen, 5 = erittäin tyytyväinen)? *

Viiden pisteen valinta

Mitä palveluja tai etuja tarvitsisit opintojen aikana? *

5 (7)

Pitkä vapaateksti

Olisitko kiinnostunut (kyllä/ei/en osaa sanoa) *

- saamaan työtarjouksia ammattiliiton kautta
- saaman opinnäytetyöideoita ammattiliiton kautta
- mentoroinnista

Palvelut ja edut (siirtyy kohdista Ammattiliitot ja YTK 1 & 2)

Millaisia palveluita ammattiliiton pitäisi mielestäsi tarjota opiskelijoille? *

Pitkä vapaateksti

Jäsenmaksu (siirtyy kohdasta Jäsenpalvelut ja -edut)

Maksatko jäsenmaksua? *

- Kyllä
- En
- Vain työssäoloajalta
- En osaa sanoa

Onko jäsenmaksu kiinteä summa (vuosi/kuukausi) vai prosenttiperusteinen (lasketaan palkkatuloista)? *

- Kiinteä summa
- Prosenttiperusteinen
- En osaa sanoa

Paljon maksat jäsenmaksua vuodessa?

Pitkä vapaateksti

Tiesitkö, että ammattiliiton jäsenmaksun pystyy laittamaan verovähennyksiin? *

- Kyllä
- En
- En ymmärrä kysymystä

Kysymyksiä jäsenmaksuista (siirtyy kohdasta Palvelut ja edut)

6 (7)

Mikä on mielestäsi kohtuullinen jäsenmaksun määrä opiskelijalle? *

Pitkä vapaateksti

Tiesitkö, että ammattiliiton jäsenmaksun pystyy laittamaan verovähennyksiin? *

- Kyllä
- En
- En ymmärrä kysymystä

Mielipide ammattiliitosta (1) (Siirtyy kohdasta Jäsenmaksu)

Kuinka läheiseksi koet ammattiliittosi asteikolla 1–5? 1 = Ei yhtään läheinen, 5 = erittäin läheinen *

Viiden pisteen valinta

Mitä hyvää tai huonoa ammattiliitossasi tai sen opiskelijajärjestössä on? Mainitse myös kumpaa tarkoitat.

Pitkä vapaateksti

Millä sanalla/sanoilla kuvailisit ammattiliittoasi? (monivalinta) *

- Nuorekas
- Vanhanaikainen
- Jäykkä
- Muuttuva
- Jämähtänyt
- Kiinnostava
- Epäselvä
- Innostava
- Nykyaikainen
- Ystävällinen
- Välinpitämätön
- Tylsä
- Muu, mikä

Mielipide ammattiliitosta (2) (Siirtyy kohdasta Kysymyksiä jäsenmaksuista)

7 (7)

Millä sanalla/sanoilla kuvailisit ammattiliittoja? (monivalinta) *

- Nuorekas
- Vanhanaikainen
- Jäykkä
- Muuttuva
- Jämähtänyt
- Kiinnostava
- Epäselvä
- Innostava
- Nykyaikainen
- Ystävällinen
- Välinpitämätön
- Tylsä
- Muu, mikä

Liite 5. Opiskelijajärjestöille tarkoitetun kyselyn kysymykset

1 (4)

Pakolliset kohdat on merkitty *-merkillä

Perustiedot

Minkä koulutusalan ainejärjestöä edustat? *

- Luonnonvara-ala
- Liiketalous
- Kulttuuri
- Tekniikka
- Sosiaali- ja terveysala
- Matkailu- ja ravitsemisala
- Muu, mikä

Kuinka paljon ainejärjestössänne on jäseniä? *

- alle 50
- 50–100
- 100–150
- 150–200
- 200–250
- 250–300
- 300–350
- 350–400
- yli 400

Kuinka monta prosenttia koulutusalanne opiskelijoista kuuluu ainejärjestöönne? *

- 0–25
- 25–50
- 50–75
- 75–100

Onko koulutusalanne ammattiliitolla opiskelijajärjestöä? *

- Kyllä (Siirtyy kohtaan Jäsenmaksut ja -edut)
- Ei (Siirtyy kohtaan Jäsenmaksut ja -edut 2)

(jatkuu)

Jäsenmaksut ja -edut

2 (4)

Maksaako ainejärjestönne jäsenmaksua ammattiliitolle, ammattiliiton opiskelijajärjestölle tai muulle kattojärjestölle? *

- Ammattiliitolle
- Ammattiliiton opiskelijajärjestölle
- Ei maksa

Kuinka paljon ainejärjestö maksaa jäsenmaksua?

(Ohje: Jätä vastauskenttä tyhjäksi, jos ainejärjestö ei maksa jäsenmaksua.)

Lyhyt vapaateksti

Mitä etuja, palveluja tai muita hyötyjä ainejärjestönne saa ammattiliitolta tai ammattiliiton opiskelijajärjestöltä? *

Pitkä vapaateksti

Saako ainejärjestönne etuja, palveluja tai muita hyötyjä koululta tai opiskelijakunnalta? Jos saa, mainitse joitain esimerkkejä.

Pitkä vapaateksti

Mitä etuja, palveluja tai muita hyötyjä tarvitsisitte ainejärjestönä? *

Pitkä vapaateksti

Saako ainejärjestönne jäsen ammattiliiton opiskelijajärjestön edut, vaikka ei kuuluisi ammattiliittoon? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Liittyykö opiskelija automaattisesti ammattiliittoon liittyessään ainejärjestöönne? *

- Kyllä
- Ei

Jäsenmaksut ja -edut 2

3 (4)

Maksaako ainejärjestönne jäsenmaksua jollekin kattojärjestölle? *

- Kyllä
- Ei

Mille kattojärjestölle maksatte jäsenmaksua ja kuinka paljon?

Pitkä vapaateksti

Mitä etuja, palveluja tai muita hyötyjä ainejärjestönne saa kattojärjestöltä? *

Pitkä vapaateksti

Saako ainejärjestönne etuja, palveluja tai muita hyötyjä koululta tai opiskelijakunnalta? Jos saa, mainitse joitain esimerkkejä. *

Pitkä vapaateksti

Mitä etuja, palveluita tai muita hyötyjä tarvitsisitte ainejärjestönä? *

Pitkä vapaateksti

Yhteys ammattiliittoon ja ammattiliiton opiskelijajärjestöön

4 (4)

(Siirtyy kohdasta Jäsenmaksut ja -edut)

Kuinka usein ainejärjestönne on tekemisissä ammattiliiton tai sen opiskelijajärjestön kanssa? *

- Kerran vuodessa
- Muutaman kerran vuodessa
- Kerran kuukaudessa
- Muutaman kerran kuukaudessa
- Kerran viikossa
- Useammin kuin kerran viikossa
- Ainejärjestö ei ole yhteydessä ammattiliittoon tai sen opiskelijajärjestöön

Kuinka läheiseksi koette ammattiliiton asteikolla 1–5? (1 = hyvin kaukaiseksi, 5 = hyvin läheiseksi) *

Viiden pisteen valinta

Kuinka läheiseksi koette ammattiliiton opiskelijajärjestön asteikolla 1–5? (1 = hyvin kaukaiseksi, 5 = hyvin läheiseksi) *

*Viiden pisteen valinta***Yhteys ammattiliittoon**

(Siirtyy kohdasta Jäsenmaksut ja -edut 2)

Kuinka läheiseksi koette ammattiliiton asteikolla 1–5? (1 = hyvin kaukaiseksi, 5 = hyvin läheiseksi) *

Viiden pisteen valinta

Onko opiskelijan mahdollista liittyä ammattiliittoon liittyessään ainejärjestöön? *

- Kyllä
- Ei
- Ainejärjestöön liittyessä opiskelija liittyy automaattisesti myös ammattiliittoon

JATKUVUUDEN KÄSIKIRJA

OPAS JÄRJESTÖTOIMINTAAN 2021

(jatkuu)

ESIPUHE

Idea Jatkuvuuden käsikirjaan syntyi MEOLin edellisten puheenjohtajien haastatteluiden aikana. Moni haastateltava puhui siitä, että omalla hallituskaudella kaikki hoitui todella hyvin, mutta hyväksi todetut toimintatavat eivät välttämättä siirtyneet seuraaville toimijoille. Niin moni puhui tästä samasta asiasta, että se sai miettimään, miksi lähes jokainen hallitus keksii pyörän uudelleen.

Jatkuvuuden käsikirja on nimensä mukaisesti opas, jonka tarkoituksena on pitää yllä jatkuvuutta hallitustoiminnassa. Käsikirjan ei ole tarkoitus pysyä alkuperäisessä muodossaan, vaan ideana on, että jokaisen hallituskauden aikana käsikirjaa täydennetään tai muokataan hyväksi todetuilla toimintatavoilla tai muilla tiedoilla, jotka olisi hyvä siirtää hallitukselta toiselle. Siinä missä joka vuodelle tehdään toimintasuunnitelma, Jatkuvuuden käsikirjan voisi päivittää joka vuosi tai vähintään käydä läpi, jos jotain päivitettävää löytyisi. Mutta älköön kukaan poistako mitään! Jos jotain ei juuri sinä vuonna tarvita, sen voi siirtää Arkistoon. Joku voi sen sieltä löytää ja todeta hyväksi. Tai sitten sille voi naureskella kavereiden kanssa, että tällaistaikin on joskus MEOLin aikana tehty.

Toinen syy Jatkuvuuden käsikirjan syntymiseen on perehdytys – tai ennemmin sen puuttuminen. Syystä tai toisesta ihmisten tai roolien kohdalla perehdytys jää joskus vähäiseksi tai jopa olemattomaksi. Voi myös käydä niin, että joitain asioita ei vain yksinkertaisesti muisteta kertoa seuraavalle. Sen vuoksi tähän oppaaseen on koottu yleisten ohjeiden lisäksi hallitusroolikohtaiset ohjeet. Ne ovat suurimmaksi osaksi yleismaallisia, mutta jokainen hallitus voi vuorollaan päivittää ohjeita sen mukaan, mitä kussakin roolissa on tehty, jolloin ohjeet tarkentuvat ajan mittaan. Ajatus ei kuitenkaan ole se, että perehdytystä ei jatkossa tarvittaisi ollenkaan, vaan oppaan on tarkoitus toimia sekä perehdyttäjälle muistilistana että uudelle hallituksen jäsenelle ns. käyttöohjekirjana, johon voi palata hallituskauden aikana. Roolit saattavat muuttua tai jopa poistua ja uusia tulla tilalle, mutta vanhatkin roolit voidaan pitää oppaassa, mikäli joskus halutaan ottaa vanhoja rooleja takaisin käyttöön. Opas ei myöskään tällaisenaan ole varsinkaan roolien kohdalta täydellinen, koska allekirjoittaneella ei ole kokemusta kaikissa rooleissa toimimisesta eikä tietoa tämän hetken toimintatavoista.

Toivon, että tulevat hallitukset hyödyntävät tätä, osin aiempien toimijoiden ajatuksista koottua Jatkuvuuden käsikirjaa, ja tekevät siitä oman hallituksensa näköisen. Toivon myös, että tästä oppaasta on tulevaisuudessa hyötyä uusille, ja miksei vanhoillekin, järjestötoimijoille.

Hanna Turpeinen

Äänekoskella 29.1.2021

PERUSASIAT

3 (21)

Hallituksen toiminta pitää aina suunnitella ja MEOLilla on ollut sitä varten käytössä toimintasuunnitelma. Se on kuitenkin edellisen hallituksen tekemä muodollinen asiakirja, joka ei välttämättä tarpeeksi ohjaa hallituksen toimintaa. Siksi toimikauden alussa olisi hyvä tehdä tarkempi suunnitelma toiminnalle. Tässä voidaan käyttää hyödyksi esimerkiksi operatiivista toimintasuunnitelmaa (s. 13) tai vuosikelloa (s. 14).

Tiedonkulusta tulee pitää erityisen hyvää huolta, oli kyse sitten hallituksen välisestä viestinnästä tai hallituksen tiedottamisesta jäsenille. Kaikkien hallituksen jäsenten, mutta etenkin puheenjohtajan, on huolehdittava, että kaikki hallituksen jäsenet ovat tietoisia hallitusta ja yhdistystä koskevista asioista sekä siitä, että yhdistykselle tiedotetaan yhdistystä koskevista asioista. Kaikki kokouksissa päätetyt asiat tulee kirjata pöytäkirjaan, mikäli esimerkiksi toiminnantarkastuksen yhteydessä täytyy jokin asia tarkistaa. Kaikki asiakirjat tulisi myös jollain tavalla arkistoida, että niihin pystytään palaamaan vuosienkin jälkeen.

Jokaisen hallituksen jäsenen, mutta erityisesti puheenjohtajan, tulee valmistautua hallituksen ja yhdistyksen kokouksiin. Hallituksen kokouksiin riittää, että tutustuu kokouksessa käsiteltäviin asioihin sekä tarkastaa edellisen kokouksen pöytäkirjan. Lisäksi mikäli on esittämässä jotain asiaa, on materiaalit tai puheenvuoro hyvä valmistella etukäteen riittävän selkeään muotoon. Yhdistyksen kokouksia varten kannattaa teroittaa muistiin yhdistyksen säännöistä, koska joskus jäsenet saattavat kysyä tiukkoja kysymyksiä. Samasta syystä on hyvä olla perillä käsiteltävistä asioista, että pystyy perustelemaan esimerkiksi hallituksen tekemiä päätöksiä tai hankintoja. MEOLin hallitus voi päättää toimikauden aikana tehtävistä toimenpiteistä, joilla yhdistyksen toimintaa pyöritetään säännöissä mainituilla tavoilla. Isommissa asioissa, kuten sääntömuutoksissa, päätöksen tekee MEOLin kevät-, syys- tai ylimääräinen kokous. Hallitus kuitenkin aina tekee asioista esitykset yhdistyksen kokoukselle.

Jäsenilläkin on oma tehtävänsä MEOLin toiminnassa: he maksavat jäsenmaksua, eivätkä vahingoita yhdistystä toiminnallaan. Jäsenillä on oikeus saada nähdä yhdistyksen kokousten pöytäkirjat, mutta ei hallituksen pöytäkirjoja.

Ennen toiminnan aloittamista jokaisen hallituksen jäsenen on tutustuttava yhdistyksen sääntöihin. Ne on luotu yhdistyksen toiminnan raameiksi, joiden sisällä hallitus työskentelee. Toisena asiana olisi hyvä tutustua yhdistyslakiin, mutta jo yhdistyksen säännöt lukemalla pääsee pitkälle.

Jokainen hallituksen jäsen edustaa MEOLia, myös varajäsenet. Jatkuvuuden ja kiinnostavuuden vuoksi on tärkeää, että jokainen hallitustoimija tuo yhdistystä esiin positiivisesti jäsenilleen. Tämä tarkoittaa myös sitä, että vaikka joku asia ei yhdistyksen toiminnassa sujuisi, siitä ei kannata valittaa luokkakavereilleen kovaan ääneen koulun ruokalassa. Miksi kukaan haluaisi mennä mukaan sellaisen yhdistyksen toimintaan, josta edes yhdistyksen toimijat eivät pidä?

Hallituksen kokousta voi kuka tahansa hallituksen jäsen esittää pidettäväksi, mikäli tiedossa on joku asia, joka vaatii hallituksen käsittelyä normaalin kokousaikataulun ulkopuolella. Kokouksissa jokainen hallituksen jäsen kertoo, mikäli on käynyt jossain edustamassa yhdistystä, ja vielä parempi olisi, jos isommista tapahtumista kirjoitettaisiin raportti. Tämä helpottaisi toimintakertomuksen kirjoittamista, mutta niitä pystyisi myös hyödyntämään Konkelossa tai nettisivuilla.

MEOLin hallituksen kokouksissa ei ole yleensä ollut pöytäkirjantarkastajia, vaan hallitus on hyväksynyt pöytäkirjan seuraavassa kokouksessa. Jokaisen hallituksen jäsenen tulisi-kin käydä pöytäkirja läpi ennen seuraavaa kokousta, että mahdolliset virheet tulee korjattua ennen hyväksymistä. Yhdistyksen kokouksissa on aina pöytäkirjantarkastajat, ja siihen rooliin kannattaa valita sellaiset henkilöt, jotka jaksavat olla hereillä koko kokouksen ajan, sillä heidän pitäisi oikeasti muistaa kokouksessa käsitellyt ja päätetyt asiat.

Hallituksen roolit voivat olla erilaisia vuodesta riippuen. Ne kannattaa määritellä sen mukaan, millaisia tehtäviä vuoden aikana on tiedossa, että kaikille olisi tekemistä. Vaikka kaikkia seuraavaksi mainittavia rooleja ei käytettäisikään, niitä ei kannata poistaa listasta. Joskus voi olla hyvä palata vanhaan tai ottaa joitain osia vanhoista rooleista uudelleen käyttöön. Nämä roolikuvaukset on kuitenkin hyvä muuttaa ns. testamenttien tapaan vuosittain, mutta mikäli joitain asioita otetaan pois, ne kannattaa siirtää tämän käsikirjan lukuun Arkisto.

Ja viimeisenä ohjeena kaikille hallituksen jäsenille: tutustu hallituskavereihin, pyydä tarvittaessa apua, verkostoidu ja muista pitää kiva!

Mikäli puheenjohtajan tehtävät ovat uusi juttu, kannattaa aloittaa tutustuminen mm. puheenjohtajan vastuisiin ja kokouskäytäntöihin. Tiedätkö esimerkiksi mitä PLO tarkoittaa? (Jos et, kurkkaa sivulle 16) Näillä pääsee pitkälle sekä MEOLissa että edustaessaan MEOLia esimerkiksi Meton kokouksissa. Järjestäytymiskokouksen jälkeen toimintaa aloitellessa kannattaa tutustua budjettiin ja toimintasuunnitelmaan (yhdessä hallituksen kanssa), että tiedetään mitä toimikauden aikana pitäisi ja voisi tehdä.

Hallituksen puheenjohtaja huolehtii hallituksen toiminnasta ja varmistaa, että kaikki tehtävät hoituvat ajallaan. Hän valvoo, että yhdistyksen toiminta on sääntöjen mukaista, ja kutsuu koolle hallituksen kokoukset. Puheenjohtaja laatii esityslistan tai voi tehdä sen yhdessä sihteerin kanssa, ja esityslistaa laatiessa puheenjohtaja varmistaa, onko muilla hallituksen jäsenillä kokouksessa käsiteltäviä asioita.

Hyvä puheenjohtaja on kokouksissa kuin maito: väritön, hajuton, mauton ja lievittää poltetta. Eli toisin sanoen puheenjohtaja on neutraali osapuoli, joka on tasapuolinen kaikkia kohtaan ja riitatilanteissa koittaa löytää kompromissin. Kokouksissa puheenjohtaja johtaa puhetta eli huolehtii, että kaikki saavat äänensä kuuluviin. Keskustelun ollessa vilkasta hän voi kirjata puheenvuoropyynnöt ylös ja näin huolehtia puhujajärjestyksestä. Hän huolehtii kokousaikataulussa pysymisestä: keskustelulle on jätettävä riittävästi aikaa, mutta aiheeseen kuulumattomat asiat voi keskustella kokouksen jälkeen, etteivät kokoukset veny turhan pitkiksi. Puheenjohtaja voi siis hienovaraisesti ohjata keskustelun takaisin käsiteltävään aiheeseen. Hänen tärkein tehtävänsä on koota keskustelusta tärkeimmät asiat ja tehdä niistä päätös- tai toimenpide-ehdotuksia. Vilkkaisissa keskusteluissa muistivihko on loistava apuväline. Siihen kannattaa kirjata keskustelussa esiin nousseita asioita, että ei unohda mitään, kun lopuksi koittaa koota asioita yhteen nippuun ja toimia tasapuolisesti kaikkia kohtaan. Puheenjohtaja toimii kokouksissa työparina sihteerin kanssa ja he yhteistyössä huolehtivat, että kaikki tarpeellinen tulee kirjattua pöytäkirjaan. Puheenjohtaja myös valvoo yhdistyksen ja hallituksen kokousten päätösten toimeenpanoa.

Puheenjohtaja seuraa yhdistyksen taloutta yhdessä rahastonhoitajan kanssa sekä tarkistaa ja hyväksyy matkalaskut. Hän myös edustaa yhdistystä Meton hallituksessa.

Nimenkirjoitusoikeus on yhdistyslain mukaan puheenjohtajalla. MEOLin sääntöjen mukaan puheenjohtaja allekirjoittaa viralliset asiakirjat yhdessä varapuheenjohtajan, sihteerin tai rahastonhoitajan kanssa. Vaihtoehtona nimenkirjoitusoikeus on myös puheenjohtajalla tai varapuheenjohtajalla yhdessä jonkun hallituksen erikseen määräämän henkilön kanssa.

Puheenjohtajan tehtävänä on huolehtia toimikaudella lähetettävistä dokumenteista, kuten toimijailmoituksesta Metoon ja yhdistyksen muutosilmoituksesta, jossa kerrotaan

uudet hallitustoimijat, yhdistysrekisteriin. Lisäksi puheenjohtaja hoitaa rahoitushakemuksen ja raportin tekemisen Metsämiesten Säätiölle.

Sitten kun kaikki viralliset asiat on selviä, voi miettiä millaisen puheenjohtajakauden itselleen haluaa. Kannattaa ottaa vinkkejä edellisten puheenjohtajien toiminnasta: mikä on ollut hyvää ja mikä huonoa, mitkä asiat kannattaisi tehdä samalla tavalla tai missä asioissa kannattaisi toimia eri tavoin. Entä millainen itse on toimijana: mitkä ovat omat vahvuudet ja miten niitä voisi käyttää hyödyksi tai olisiko jotain heikkoutta, jota voisi vahvistaa toimikauden aikana. Ja tietysti ehkä tärkeimpänä asiana kannattaa miettiä mihin asioihin haluaa toimikauden aikana panostaa: onko koulutuspolitiikka vuoden polttavin puheenaihe vai ehkä opiskelijoiden hyvinvoinnin parantaminen. MEOLin puheenjohtajan on hyvä muistaa, että hän toimii suuren valtakunnallisen metsäalan opiskelijajärjestön edustajana, joten niin halutessaan puheenjohtaja voi yhdistyksensä kanssa tehdä kisojen järjestämisen lisäksi yhteiskunnallista vaikuttamista ja saada äänensä kuuluviin isommassakin mittakaavassa.

Varapuheenjohtaja

Varapuheenjohtajan ensisijainen tehtävä on huolehtia puheenjohtajan tehtävistä tämän ollessa estynyt. Hän toimii puheenjohtajan oikeana kätenä ja auttaa tätä tarvittaessa. Varapuheenjohtajan rooli on yleensä ollut melko pieni, minkä vuoksi varapuheenjohtajalle kannattaa antaa jokin toinenkin vastuualue hoidettavakseen. Vastuualue voi olla jokin kyseisen henkilön mielenkiinnon kohde, kuten esimerkiksi viestintä, tai mikäli hallituksella on jokin isompi tapahtuma tulossa, kuten Käpyristeily, vastuu siitä voidaan antaa varapuheenjohtajalle.

Varapuheenjohtajaksi olisi hyvä valita sellainen henkilö, joka seuraavalla kaudella olisi kiinnostunut toimimaan puheenjohtajana. Varapuheenjohtajan roolissa pääsee lähietäisyydeltä seuraamaan puheenjohtajan roolia ja mahdollisesti myös kokeilemaan sitä. Jatkuvuuden kannalta olisi tärkeää, että koko puheenjohtajisto ei vaihtuisi samanaikaisesti.

Pääsihteeri

Pääsihteerin tehtävä on vastata hallituksen ja yhdistyksen dokumenttien kirjoittamisesta sekä arkistoinnista. Hän laatii esityslistat ja kokouskutsut yhdessä puheenjohtajan kanssa sekä pöytäkirjat hallituksen kokouksista ja yhdistyksen kokouksista, mikäli hänet valitaan yhdistyksen kokouksen sihteeriksi (yleensä on toimittu näin). Hän huolehtii pöy-

täkirjoihin liitteet ja tarvittavat allekirjoitukset (puheenjohtaja, sihteeri ja pöytäkirjantarkastajat). Hallituksen kokouksissa on ollut käytäntönä, että erillisiä pöytäkirjantarkastajia ei ole, vaan hallitus hyväksyy pöytäkirjan aina seuraavassa kokouksessa. Pöytäkirjan on hyvä lähettää viimeistään seuraavan kokouskutsun yhteydessä, että hallituksen jäsenet ehtivät siihen tutustumaan. Mikäli hallitus joutuu pitämään kokouksen sähköpostitse, sihteeri muodostaa pöytäkirjan käyttäen osallistujien viestejä, joissa tulisi näkyä osallistujien nimet esimerkiksi kannatusten tai esitysten yhteydessä.

Vuoden aikana sihteerin kannattaa luonnostella toimintakertomusta ja kirjata sinne hallituksen kokouksissa esiin nousseita asioita, kuten tapahtumiin osallistumista tai niiden järjestämistä. Tämä helpottaa huomattavasti toimintakertomuksen tekemistä.

Pääsihteerillä on paikka Meton edustajistossa, joten hän toimii toisena virallisena MEOLin edustajana Meton päättävissä toimielimissä. Yleensä Meton hallitus on myös paikalla edustajiston kokouksissa, jolloin myös MEOLin puheenjohtaja on paikalla, mutta joskus edustajistolla saattaa olla omia tilaisuuksia, jolloin sihteeri on ainoa MEOLin edustaja.

Rahastonhoitaja

Rahastonhoitajan tehtävänä on hoitaa yhdistyksen taloutta ja kirjanpitoa. Hän maksaa yhdistykselle tulevat laskut sekä tarvittaessa tekee ja lähettää laskuja. Rahastonhoitaja voi myös hyväksyä puheenjohtajan matkalaskut. Hän laatii yhdessä hallituksen kanssa tulo- ja menoarvion seuraavalle vuodelle, seuraa sen toteutumista ja pitää tilannekatsauksia hallitukselle tasaisin väliajoin. Rahastonhoitaja laatii tilinpäätöksen ja toimittaa kirjanpidon toiminnantarkastajille hyvissä ajoin ennen kevätkokousta. Rahastonhoitaja esittelee yhdistyksen kevät- ja syyskokouksissa tiliasioihin liittyvät asiakirjat.

Viestintävastaava

Viestintävastaavan tehtävä on huolehtia riittävästä ja tehokkaasta viestinnästä ulospäin, etenkin jäsenille. Hän on vastuussa viestinnän suunnittelusta ja toteutuksesta eri viestintäkanavissa. Hän kokoaa materiaalia hallituksen ja yhdistyksen toiminnasta, yhteistyökumppaneilta sekä muista ajankohtaisista lähteistä, ja tuottaa niistä sisältöä eri viestintäkanaviin. Mikäli hallituksella ei ole erikseen webmasteria, some-vastaavaa ja/tai blogivastaavaa, viestintävastaava hoitaa myös näitä tehtäviä (ks. erilliset tehtäväkuvaukset). MEOLilla on olemassa viestintäsuunnitelma, jonka päivityksestä ja toteutuksesta viestintävastaava on vastuussa.

Konkelon päätoimittaja

8 (21)

Konkelon päätoimittaja vastaa yhdistyksen lehden tuottamisesta ja jakelusta kahdesti vuodessa. Päätoimittaja kirjoittaa tekstejä, hankkii ulkopuolisilta kirjoittajilta tekstejä, suunnittelee kuvituksen ja lehden ulkoasun, hankkii mainoksia yhteistyökumppaneilta, suunnittelee lehden taiton taittajan kanssa, kilpailuttaa painatuksen ja lähettää lehdet. Lehtien lähettämiseen on joinain vuosina hyödynnetty ainejärjestöjä, jotka ovat saaneet pienen korvauksen postimerkkien liimaamisesta ja lehtien postittamisesta. Konkelon päätoimittaja vastaa kaikista lehden liittyvistä sopimuksista. Hän voi suunnitella lehden sisältöä myös yhteistyössä viestintävastaavan kanssa.

Webmaster/some-vastaava

Webmasterin tehtävä on huolehtia MEOLin kotisivujen ajantasaisuudesta ja tuottaa sinne sisältöä yhdessä viestintävastaavan kanssa. Some-vastaava on vaihtoehtoinen rooli tälle, ja hän kotisivujen lisäksi vastaa sosiaalisen median kanavista (Instagram, Facebook). Kotisivujen ja somen sisältö voidaan suunnitella yhdessä viestintävastaavan kanssa tai voi tehdä oman some-strategian, jonka avulla saadaan tuotettua kiinnostavaa sisältöä.

Tuotevastaava

Tuotevastaava hankkii myytäviä tuotteita, kehittää uusia myyntituotteita sekä vastaa tuotteiden myynnistä ja markkinoinnista yhdessä viestintätiimin kanssa. Hän myös ylläpitää hyviä suhteita yhteistyökumppaneihin tuotteiden osalta.

Työelämävastaava

Työelämävastaava huolehtii MEOL Oy:n asioista toimitusjohtajan roolissa. Hän toimii MEOLin yhteyshenkilönä ainejärjestöjen työelämävastaaville.

Kansainvälisyysvastaava

Kansainvälisyysvastaava huolehtii kansainvälisistä suhteista mm. IFSA:n suuntaan ja osallistuu opiskelijoiden kansainvälisiin tapaamisiin, kuten IFSS:iin. Hän seuraa kansainvälistä tilannetta ja raportoi siitä MEOLin hallitukselle sekä tuottaa sisältöä MEOLin viestintäkanaviin yhdessä viestintävastaavan kanssa.

SMUL-vastaava

9 (21)

SMUL-vastaavalla on paikka Suomen Metsäurheiluliiton hallituksessa. Hän huolehtii Kesä- ja Talvikisojen metsätaitoilujen järjestämisestä.

STTK-Opiskelijat-vastaava

STTK-Opiskelijat-vastaava toimii yhteyshenkilönä STTK-Opiskelijoihin ja edustaa MEOLia heidän kokouksissaan.

Edunvalvontavastaava

Edunvalvontavastaava huolehtii opiskelijoiden koulutus- ja sosiaalipoliittisesta osa-alueesta. Hän seuraa koulutukseen ja opintososiaaliin etuuksiin liittyviä muutoksia, tekee lausuntoja ja kannanottoja niistä sekä viestii niistä hallitukselle ja jäsenistölle. Edunvalvontavastaava vastaa opiskelijoille järjestettävistä kyselyistä yhdessä viestintävastaavan kanssa.

Ulkosuhdevastaava

Ulkosuhteista on hyvin usein vastannut puheenjohtaja ja jokainen hallituksen jäsen roolinsa osoittamalla tavalla. Mikäli yhteistyökumppaneita on paljon, ulkosuhdevastaavan tehtäviin kuuluu huolehtia yhteydenpidosta heihin. Esimerkiksi ulkosuhdevastaavan vastuualueena voi olla yhteydenpito Metsäylioppilaisiin ja Joensuun Metsäylioppilaisiin sekä kehittää yhteistyötä heidän kanssaan.

Bloggaaja

Bloggaajan tehtävänä on kirjoittaa opiskeluun ja metsäalaan liittyviä blogeja MEOLin kotisivuille. Bloggaaja voi myös hankkia vierailevia kirjoittajia blogiin, että kiinnostavaa sisältöä saadaan tarpeeksi kuitenkin yhtä toimijaa liikaa kuormittamatta.

Hallituksen jäsen

10 (21)

Mikäli hallituksessa on paljon jäseniä eikä rooleja riitä kaikille, jotkut toimijat voivat olla hallituksessa tällä nimellä. Heidän toimenkuvansa on olla mukana hallituksen (ja yhdistyksen) kokousten keskustelussa, ylläpitää MEOLin mainetta ja mainostaa omassa oppilaitoksessaan yhdistyksen toimintaa. Tarvittaessa he voivat auttaa muita hallituksen jäseniä erinäisissä tehtävissä.

Varajäsen

Varajäsen toimii hallituksen jäsenen henkilökohtaisena varajäsenenä. Mikäli varsinainen jäsen poistuu hallituksesta, varajäsen nousee hänen tilalleen. Mikäli hallituksen kokouksesta ei saada hallitusten varsinaisten jäsenten toimesta päätösvaltaista, varajäsen voi osallistua kokoukseen varsinaisen jäsenen tilalla. Varajäsenen tulee seurata yhdistyksen toimintaa, että hän tietää missä mennään, mikäli hänen panostaan tarvitaan hallitustoiminnassa.

Tässä osiossa on kuvattu MEOLin toiminnan kannalta oleellisia asiakirjoja. Osa niistä on tällä hetkellä käytössä, osa on joskus ollut käytössä ja osan voisi ehkä tulevaisuudessa ottaa käyttöön.

Säännöt

MEOLin säännöt löytyy hallituksen tiedostoista ja nettisivuilta. Säännöt on tehty yhdistyslain pohjalta ja ne antavat raamit yhdistystoiminnalle. Säännöissä kuvataan yhdistyksen toiminta ja tarkoitus, jäsenyyteen liittyvät asiat, rahoitus, hallinto, kokoukset, hallituksen valinta ja sen tehtävät, nimenkirjoitusoikeus, sääntöjen muuttaminen sekä yhdistyksen purkaminen. Sääntömuutosehdotuksen voi jättää kuka tahansa yhdistyksen jäsen, yhdistyksen hallitus tai yhdistyksen kokous. Yhdistyksen kokous hyväksyy ehdotukset, jonka jälkeen Meton hallitus hyväksyy ne ja sen jälkeen vielä Patentti- ja rekisterihallitus. Sääntöjä on hyvä aika-ajoin tarkistaa ja tarvittaessa ajantasaistaa.

Visio

Näkemyksiä siitä, millaista toiminta on tietyn ajanjakson kuluessa. MEOLin visio viiden vuoden päähän voisi olla esimerkiksi ”Suomen tunnetuin opiskelijajärjestö”.

Strategia

Visio toimii strategian päämääränä. Strategiassa toimintaa suunnitellaan pidemmällä aikajänteellä, esimerkiksi viiden tai kymmenen vuoden päähän, kun halutaan muuttaa tai kehittää yhdistyksen toimintaa. Strategiaan valitaan 2–4 tärkeintä painopistettä, joita vision toteuttamiseksi halutaan kehittää tai muuttaa. Näiden painopisteiden osalta käydään läpi toteuttamista vaativat toimenpiteet ja vaihtoehdot, aikataulu, ongelmatilanteiden käsittely sekä haluttu lopputulos.

Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma on tarkempi, vuosittainen suunnitelma, jonka avulla strategiaa toteutetaan. Sitä tehdessä kannattaa miettiä seuraavan vuoden tärkeitä painopisteitä,

mutta jättää kuitenkin riittävästi liikkumavaraa, koska toimintasuunnitelmaa toteuttavat uudet toimijat. Toimintasuunnitelmassa kannattaa eri osa-alueet jaotella selkeästi, ja sen tekemiseen olisi hyvä koko hallituksen osallistua. MEOLin syyskokous vahvistaa hallituksen tekemän toimintasuunnitelman.

Operatiivinen toimintasuunnitelma

Operatiivinen toimintasuunnitelma on toimintasuunnitelman tarkempi versio. Siinä kerrotaan kuka tekee, mitä tekee ja milloin tekee. Uusi hallitus voi aloittaessaan suunnitella operatiivisen toimintasuunnitelman omaa toimintaansa tukevaksi edellisen hallituksen tekemän toimintasuunnitelman pohjalta.

Toimintakertomus

Toimintakertomus on toimintasuunnitelman vastinpari, ja siinä kerrotaan mitä hallitus ja yhdistys on vuoden aikana tehnyt. Sillä voidaan seurata toimintasuunnitelman toteutumista sekä toiminnan vastaavuutta sääntöjen ja tavoitteiden kanssa. Lisäksi siinä voidaan kertoa tulevaisuuden haasteista, jotta niihin osataan varautua. Hallitus tekee esityksen toimintakertomuksesta yhdistyksen kokoukselle, joka hyväksyy sen ja myöntää vastuuvapauden. Toimintakertomuksen lisäksi tarvitaan toiminnantarkastajien hyväksyvä lausunto vastuuvapauden myöntämiseen.

Tilinpäätös

Rahastonhoitaja tekee tilikausittain tilinpäätöksen, jonka hallitus esittää yhdistyksen kevätkokouksessa, ja jonka yhdistyksen kokous hyväksyy. Se sisältää tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetiedot sekä edellisen vuoden vertailutiedot. Taseesta selviää yhdistyksen varat ja velat tilinpäätöspäivänä, ja tuloslaskelmasta se, miten yhdistyksen tulos on muodostunut. Hallitus hyväksyy tilinpäätöksen allekirjoittamalla ja päiväämällä asiakirjan.

Toiminnantarkastajien lausunto

Yhdistyksen syyskokouksessa valitut toiminnantarkastajat käyvät toimintakertomuksen läpi ja antavat lausuntonsa siitä. He voivat antaa muutospyyntöä tai hyväksyä asiakirjan

sellaisenaan. Toimintakertomus ja tilinpäätös tulee toimittaa toiminnantarkastajille viimeistään neljä viikkoa ennen varsinaista yhdistyksen kokousta, ja toiminnantarkastajien tulee antaa lausunto vähintään kahta viikkoa ennen kokousta.

Viestintäsuunnitelma

Viestintäsuunnitelma on käytännössä viestinnän toimintasuunnitelma. Siinä kuvataan viestinnän painopisteet, toimintatavat, hallituksen jäsenten vastualueet ja toivotut tulokset esimerkiksi vuoden ajaksi. Viestintäsuunnitelma voi olla myös ajallisesti rajautumaton, ja siinä voidaan kuvata toimintatapojen lisäksi yleisesti kenelle yhdistys haluaa viestiä ja millaisista asioista. Sitä voidaan myös täydentää ja muokata tarvittaessa. Käytössä voi olla molemmat tai vain yleinen viestintäsuunnitelma, jos käytössä on operatiivinen toimintasuunnitelma, jossa viestinnän osalta toiminnot on kuvattu jo tarkemmin.

Some-strategia

Some-strategia on käytännössä samanlainen, kuin viestintäsuunnitelma, mutta sillä halutaan kuvata tarkemmin sitä, mitä sosiaalisen median viestinnällä halutaan saavuttaa. Jäsenten tavoitettavuus on huomattavasti parempaa esimerkiksi Instagramissa, kuin jäsenkirjeen kautta, joten timanttiseksi hiotulla some-strategialla voidaan saada enemmän näkyvyyttä ja vaikuttavuutta.

Matkalasku

Hallituksen jäsen voi tehdä MEOLille matkalaskun, jossa perii yhdistykseltä itse maksamiaan matkoja, ruokailuja tai muita kuluja sovitun mukaisesti. MEOLin matkustusohjesäännössä on kuvattu näitä tarkemmin. Matkalaskuun tulee aina liittää kuitti.

Matkustusohjesääntö

Matkustusohjesäännössä kerrotaan mitkä matkat yhdistys korvaa, kenelle ja millä matkustusmuodolla sekä kuinka paljon esimerkiksi oman auton käytöstä korvataan kilometrikohtaisesti. Säännössä kerrotaan myös majoitukseen ja ruokailuihin liittyvistä korvauksista sekä päivärahoista. Matkustusohjesäännön hyväksyy yhdistyksen kokous.

Vuosikello on dokumentti, jossa toiminnan eri osa-alueet ja tavoitteet ajoitetaan vuoden ajalle. Se voidaan tehdä esimerkiksi kuukausikohtaisesti Excelillä ja jakaa kaikkien hallitusten kesken. Vuosikelloa olisi hyvä katsoa jokaisessa hallituksen kokouksessa, että tiedetään, onko suunnitellut asiat tulleet tehdyksi ja mitä pitäisi seuraavaksi tehdä.

Kokouskäytännöt ovat hieman erilaiset hallituksen ja yhdistyksen kokouksissa. Kokousrunko on käytännössä sama, mutta hallituksen kokoukset ovat yleensä hieman rennompia. Vaikka kyseessä onkin opiskelijayhdistys, yhdistyksen kokoukset on hyvä pitää hieman virallisempänä, ettei homma lähde turhaan rönsyilemään ja kokous pitkittymään. Kokoukset myös valmentavat opiskelijoita työelämää varten, joten senkin vuoksi jonkinlainen virallisuus on hyvä pitää.

Kokouksen kulku hallituksen kokouksessa:

Puheenjohtaja avaa kokouksen yleensä hyvin vapaamuotoisesti ja omalla tyyllillään, kunhan ilmoittaa kokouksen avatuksi ja kertoo mihin kellonaikaan. Sen jälkeen kokous järjestäytyy eli yleensä hallituksen puheenjohtaja toimii kokouksen puheenjohtajana ja pääsihteeri kokouksen sihteerinä.

Tämän jälkeen todetaan laillisuus ja päätösvaltaisuus. Kokous voidaan katsoa lailliseksi eli laillisesti koolle kutsutuksi, jos kutsut on lähetetty riittävän ajoissa kaikille asianosaisille ja kutsussa on kerrottu kokouksen aika, paikka ja kokouksessa käsiteltävät asiat. MEOLin säännöissä ei ole määritelty hallituksen kokouskutsulle mitään tarkkaa aikamäärettä, mutta hallitus voi sopia säännön, jonka mukaan pääsääntöisesti toimitaan, esimerkiksi että kokouskutsu tulisi lähettää viikkoa ennen kokousta. Päätösvaltaisuus määritellään MEOLin säännöissä, ja sen mukaan kokous on päätösvaltainen, kun paikalla on puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään puolet hallituksen muista jäsenistä.

Mikäli kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi, siirrytään esityslistan hyväksymiseen. Tässä kohtaa voidaan esityslistaan vielä tehdä muutoksia, mikäli käsiteltäviä asioita on ilmennyt kokouskutsun lähettämisen jälkeen. Mikäli asia ei vaadi varsinaisesti päätöksen tekemistä, se voidaan käsitellä kohdassa META. Hallituksen kokouksessa voidaan myös tarvittaessa kesken kokousta lisätä päätettävä asia esityslistaan, mikäli sitä ei ole syystä tai toisesta tässä kohtaa muistettu mainita.

Sitten hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja. Pöytäkirja voidaan jättää hyväksymättä, mikäli siinä ilmenee suuria puutteita. Pieniä virheitä voidaan tässä kohtaa korjata ja sen jälkeen hyväksyä korjattu versio. Jos muutoksia tehdään, ne täytyy mainita tässä kohtaa kokouksen pöytäkirjaa. Pöytäkirjan korjaaminen voidaan jättää myös myöhemmälle ja hyväksyä esimerkiksi seuraavassa kokouksessa.

Jokaiselle käsiteltävälle asialle on oltava esityslistassa oma kohtansa ja niihin kirjataan esitykset ja päätökset. Metolle on myös oma kohtansa, jossa Meton edustaja kertoo liiton kuulumiset. Yleensä keskustelu on ollut vapaamuotoista, mutta vilkkaassa keskustelussa puheenjohtaja voi jakaa puheenvuoroja. Jokaisella hallituksen jäsenellä on oikeus tuoda mielipiteensä esille, esittää asioita ja kannattaa esitettyjä päätöksiä.

META eli muut esille tulevat asiat on kohta, jossa voidaan kertoa ilmoitusluontoisia asioita, kuten tapahtumiin osallistumisia tai käsitellä kokouksessa esille nousseita asioita. Tarvittaessa tässä kohtaa voidaan tehdä vielä päätöksiä. META:n jälkeen päätetään seuraavan kokouksen ajankohta ja päätetään kokous.

Kokouksen kulku MEOLin kevät- ja syyskokouksessa:

Kokouksen koollekutsuja, yleensä hallituksen puheenjohtaja, avaa kokouksen kolmella nuijan kopautuksella. Hän toivottaa osallistujat tervetulleiksi ja ilmoittaa kokouksen avauksi. Tässä kohtaa on hyvä kertoa kokouskäytännöt, kuten puheenvuoron pyytäminen, äänestäminen ja esitysten tekeminen, koska kokouksissa saattaa olla paikalla sellaisia, joille kokoukset ovat uusi asia. Jokaisen päätöksen kohdalla puheenjohtaja sanoo esim. ”asia x hyväksyttäneen”, pitää muutaman sekunnin mittaisen tauon, että mahdolliset vastalauseet ehditään ilmaisemaan, ja mikäli niitä ei tule, kopauttaa nuijaa kerran päätöksen teon merkiksi sekä jokaisen kohdan jälkeen asian sulkemisen merkiksi.

Kokoukselle valitaan puheenjohtaja, sihteeri sekä kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi ääntenlaskijaa. Monesti kokouksen puheenjohtaja on ollut joku muu, kuin hallituksen puheenjohtaja, esimerkiksi joku MEOLin entinen puheenjohtaja tai muu toimija. Sihteerinä on tavallisesti toiminut hallituksen pääsihteeri. Pöytäkirjantarkastajat ovat usein toimineet samalla myös ääntenlaskijoina, ja he ovat olleet hallituksen ulkopuolelta. On hyvä muistaa, että jonkun, mielellään hallituksen ulkopuolisen, tulee esittää kokouksen toimijoita, joten näistä on hyvä keskustella jonkun kanssa jo etukäteen.

Toimijoiden valinnan jälkeen todetaan kokoukseen osallistuvat jäsenet ja heidän valtakirjoilla edustamansa jäsenten määrä. Mikäli kokoukseen osallistuu henkilöitä, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä, kokous voi myöntää heille puhe- ja läsnäolo-oikeuden (PLO) tai pelkän läsnäolo-oikeuden.

Yhdistyksen kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus todetaan kuten hallituksen kokouksissa. Päätösvaltaisuuteen riittää, että paikalla on edes yksi yhdistyksen jäsen, mutta laillisuus on hieman eri tavalla todettavissa. MEOLin sääntöjen mukaan yhdistyksen kokous on laillinen, kun yhdistyksen hallitus on vähintään 14 päivää ennen kokousta lähettänyt

kaikille jäsenilleen kutsun kirjallisesti (sähköpostilla), ilmoittanut siitä Meton järjestölehdessä tai laittanut kutsun MEOLin kotisivuille nähtäväksi, ilmoittanut kokouksessa käsiteltävät asiat sekä kokouksen paikan ja ajan.

Seuraavaksi hyväksytään kokouksen työjärjestys eli esityslista tai tarvittaessa tehdään siihen muutoksia. Virallisesti siis hyväksyttäisi esityslista kokouksen työjärjestykseksi. Yleensä muutoksia tehdään vain, mikäli esityslistassa on ilmennyt kutsun lähettämisen jälkeen jokin virhe. Jos yhdistyksen jäsen haluaa jonkin asian kevätkokouksen käsiteltäväksi, siitä on ilmoitettava hyvissä ajoin ennen kokousta, että se ehditään sisällyttää kokouskutsuun.

Kevätkokouksessa käsiteltäviä asioita ovat tilinpäätös, toimintakertomus ja toiminnantarkastajien lausunto. Ne voidaan esitellä yhdessä kohdassa ja seuraavassa voidaan päättää tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille velvollisille.

Syyskokouksessa käsiteltäviä asioita ovat toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio tulevalle vuodelle, hallituksen kulukorvausten perusteet, toiminnantarkastajien palkkiot sekä jäsenmaksut. Lisäksi hallitukselle valitaan puheenjohtaja ja hallitukseen 5–7 jäsentä sekä yksi tai kaksi toiminnantarkastajaa ja heille varatoiminnantarkastajat. Nykyinen käytäntö on, että ainejärjestöt ilmoittavat ehdokkaansa ennen kokousta, jolloin he ovat ilmaisseet käytettävyytensä hallituksessa. Puheenjohtaja voi tällöin kertoa ehdokkaiden nimet ja mainita, että he ovat osoittaneet käytettävyytensä ilmoittautuessaan ainejärjestönsä hallitukselle ehdokkaaksi. Mikäli kokouksessa esitetään henkilöitä hallitukseen, on heiltä kysyttävä ovatko he käytettävissä (paitsi jos ehdokas esittää itseään).

Näiden jälkeen käsitellään muut asiat, jotka hallitus on esittänyt kokouksen käsiteltäväksi ja muut kokouksutsussa mainitut asiat. Kun asiat on käsitelty, puheenjohtaja päättää kokouksen kahdella nuijan kopauksella ja kiittää osallistujia. Kokouksen päättymisen jälkeen sitä ei voida enää avata uudelleen, vaan päätökset ovat lopullisia, ja vain seuraava kokous voi niitä muuttaa.

YHTEISTYÖKUMPPANIT

18 (21)

Tänne kirjataan kaikki yhteistyökumppanit ja mahdollisuuksien mukaan heidän yhteystietonsa. Tällä tavoin saadaan myös tärkeimpien yhteistyökumppaneiden tiedot siirtymään kaikille seuraaville toimijoille.

HYVÄKSI TODETTUJA TOIMINTAMALLEJA

19 (21)

Kaikki hyväksi todetut toimintamallit kirjataan tänne, että ne eivät unohdu, ja mieluummin liikaa, kuin liian vähän. Ikinä ei voi tietää, mistä onkin joskus myöhemmin jollekin muulle hyötyä.

- 80- ja 90-luvuilla MEOLin toiminta perustui tulosjohtamiseen. Siinä määritellään toimikauden alussa jokin päämäärä ja avaintavoitteet sen saavuttamiseksi. Sen jälkeen määritetään kuka tekee, mitä tekee ja milloin tekee, että tavoitteet saavutetaan. Vuoden lopussa pidetään TUJO-tarkastelu, jossa selvitetään mitkä tavoitteet on saavutettu, ja suunnitellaan seuraavalle kaudelle toimenpiteet, joilla loputkin tavoitteet saadaan toteutettua.

Tämä osion on tarkoitettu poistettaville osille. Jos esimerkiksi viestintävastaavan tehtävänkuvaa muuttuu ja jotain tehtävää ei koeta enää tarpeelliseksi, sen voi siirtää tänne. Näin roolit saadaan pidettyä ajantasaisina, mutta vanhat asiat pysyvät tallessa, mikäli ne koetaan joskus myöhemmin tarpeellisiksi ja halutaan ottaa uudelleen käyttöön.

Tähän on koottu MEOLin vanhojen toimijoiden terveisiä nykyiselle ja tuleville hallituksille. Terveiset on koottu opinnäytetyötä varten tehtyjen haastatteluiden pohjalta. Toimikauden päättyessä jokainen hallitus tai yksittäinen toimija voi kirjoittaa tähän perään omat terveisensä tuleville toimijoille.

MEOLin toiminnassa suurinta on henkilökohtainen oppiminen, varsinkin jos pääsee erilaisiin yhteistyökumppaneiden työryhmiin mukaan. Toiminnassa pitää aina olla jatkuvuutta ja aktiivinen puheenjohtaja sekä toimiva puheenjohtajisto. Muistakaa perehdyttää seuraava porukka kunnolla, olkaa avoimia, lisätkää viestintää, ottakaa kaikki matkaan, antakaa kaikille mahdollisuuksia ja jakakaa tietoa. Metsäalalla on suuri hyöty suhteiden luomisesta jo opiskeluaikana ja se auttaa pääsemään elämässä eteenpäin. Toiminnassa voi saada hyviä ystävyys-suhteita, joista voi olla hyötyä tulevaisuudessa. MEOLissa toimiminen on opettavaista, mutta muistakaa myös suorittaa opinnot loppuun. Muistakaa mihin tehtävään teidät on valittu, ja olkaa hyviä siinä.

”Pitäkää huoli metsäalan opiskelijoista ja heidän oikeuksistaan.”

Eija Sulkava